

NÁRODNÝ SKÚŠOBNÝ PORIADOK ZÁCHRANÁRSKÝCH TÍMOV SR (NSPZT SR)

Október 2002

Novelizované 15.10.2011

Novelizované 10.10.2014

Novelizované 31.12.2019

Obsah

1	Úvod	3
2	Všeobecné ustanovenia	4
	2.1 Skúšky, ich organizovanie a spôsob uskutočnenia	4
	2.2 Práva a povinnosti	9
3	Rozsah skúšok	12
	3.1 Skúška všeobecného záchranárskeho minima v ruine	12
	3.2 Skúška práce záchranárskeho psa v ruine 1. stupeň	16
	3.3 Skúška práce záchranárskeho psa v ruine 2. stupeň	17
	3.4 Skúška práce záchranárskeho psa v ruine 3. stupeň	18
	3.5 Skúška všeobecného záchranárskeho minima na stope 21	
	3.6 Skúška práce záchranárskeho psa na stope 1. stupeň	24
	3.7 Skúška práce záchranárskeho psa na stope 2. stupeň	25
	3.8 Skúška práce záchranárskeho psa na stope 3. stupeň	26
	3.9 Skúška všeobecného záchranárskeho minima na ploche	29
	3.10 Skúška práce záchranárskeho psa na ploche 1. stupeň	32
	3.11 Skúška práce záchranárskeho psa na ploche 2. stupeň	33
	3.12 Skúška práce záchranárskeho psa na ploche 3. stupeň	34
	3.13 Skúška práce záchranárskeho psa vo vode 1. stupeň	37
	3.14 Skúška práce záchranárskeho psa vo vode 2. stupeň	38
	3.15 Skúška práce záchranárskeho psa vo vode 3. stupeň	39
	3.16 Skúška práce záchranárskeho psa v lavíne 1. stupeň	42
	3.17 Skúška práce záchranárskeho psa v lavíne 2. stupeň	43
	3.18 Skúška práce záchranárskeho psa v lavíne 3. stupeň	44
	3.19 Skúška národnej záchranárskej skupiny	47
4	Kritéria posudzovania skúšok NSPZT SR	51
	4.1 Cviky poslušnosti	51
	4.2 Stopa	52
	4.3 Špeciálna práca	55
	4.4 Povelová technika	62
	4.5 Prepočet bodov na známky	63

5 Záverečné ustanovenia

64

1 Úvod

Vážení priatelia,

je nutné naplniť základnú a najdôležitejšiu úlohu Združenia kynológov záchranárov SR, a tou je bezpochyby príprava záchranárskych tímov na záchranu ľudských životov. K naplneniu tejto úlohy by mal napomôcť aj Národný skúšobný poriadok záchranárskych tímov SR.

Účelom Národného skúšobného poriadku záchranárskych tímov SR (NSPZT SR) je metodicky napomôcť pri príprave záchranárskych tímov na nasadenie do reálnych krízových situácií, a samozrejme vymedziť legislatívny rámec pre preverenie úrovne pripravenosti záchranárskych tímov.

NSPZT SR vychádza zo štatistík výskytu hromadných nešťastí v tomto regióne. Najčastejšie hromadné nešťastia sú s maximálnym počtom postihnutých ľudí 120 – 250 a súvisia s týmito príčinami: zemetrasenie, povodeň, priemyselné nešťastia (výbuch plynu, požiare, únik toxických látok,...), lavína. Avšak, nemenej dôležitými nešťastiami sú aj individuálne, ako sú nezvestné osoby (na suchu, v lavíne, vo vode).

V rámci NSPZT SR je potrebné riešiť nutnosť nasadenia záchranárskych tímov aj v iných regiónoch, kde sú reálne aj hromadné nešťastia v dôsledku iných príčin (tornádo, zrážky hromadných dopravných prostriedkov, zemetrasenie, zosuvy pôdy, teroristické útoky, atď.) a s omnoho väčším počtom postihnutých ľudí.

Najfrekvencovanejšími hromadnými nešťastiami sú hromadné nešťastia v dôsledku príčin, ktoré majú za následok zrútenie budov.

NSPZT SR je konštruovaný tak, aby odrážal čo najreálnejšie požiadavky, ktoré môže priniesť nasadenie záchranárskych tímov na záchranu najdôležitejšej hodnoty, akou je len ľudský život.

Na záver mi dovoľte v mene celého autorského kolektívu popriať Vám veľa úspechov v príprave a pri nasadení v krízových situáciách, prípadne pri porovnávaní úrovne výcviku v rámci záchranárskych podujatí.

Ján Pöthe
Vedúci Riadiaceho výboru ZKZ SR

2 Všeobecné ustanovenia

2.1 Skúšky, ich organizovanie a spôsob uskutočňovania

2.1.1 Definícia pojmov

1. Skúšky záchranárskych tímov sú samostatné podujatia, ktoré slúžia na preverenie schopnosti záchranárskych tímov pre praktické použitie v záchranárskych akciách, sú dokladom úrovne a úspešnosti psa a psovoda (ďalej len záchranársky tím - ZT) v danom druhu výcviku a sú kvalifikačným predpokladom pre zaradenie ZT do štruktúr záchranárskej sekcie SKJ v rámci ZKZ SR.
2. Druh skúšky je pojem charakterizujúci skúšku, uskutočňovanú podľa Národného skúšobného poriadku záchranárskych tímov SR (ďalej NSPZT SR) v jednotlivých častiach špeciálnych záchranárskych prác (napr. SPZP-R, SPZP-S atď.).
3. Skúška SVZM je povinná pre pokračovanie na vyšší stupeň skúšky. (napr. SVZM-S je povinná pre skúšky SPZS-1 až 3 atď.).
4. Stupeň skúšky je označovaný číslom od 1 po 3, pričom nižšie číslo označuje nižšiu úroveň pripravenosti.
5. Časťou skúšky rozumieme celok, ktorý sa skladá z jednotlivých cvikov, zvyčajne rovnakého zamerania (napr. poslušnosť, špeciálna práca ...).
6. Cvikom označujeme činnosť psovoda, alebo psa, ktorú vykonáva na povel psovoda.
7. Poslušnosť je časť skúšky, ktorá zahŕňa jednotlivé cviky, ktoré súvisia s ovládaním psa a preverujú psa zo základných pohybových, orientačných, ale aj povahových schopností. U niektorých druhov skúšok sú v poslušnosti zahrnuté cviky prekonávania prekážok, ktoré poukazujú na schopnosti záchranárskeho psa riešiť možné situácie, keď musí prekonávať prekážky počas praktického vyhľadávania.
8. Špeciálna práca je časť skúšky, ktorá obsahuje cviky so špeciálnym zameraním na jednotlivé druhy záchranárskych prác (napr. vyhľadanie v ruinách, na ploche, v lavíne, vo vode atď.).
9. Záchranársky tím je dvojica psovod a pes, ktorá vykonáva cviky jednotlivých častí daného druhu skúšky.
10. Psovod je osoba, ktorá pri skúškach vedie resp. predvádza psa v zmysle danej skúšky.
11. Usporiadateľ skúšok je organizácia, ktorá skúšky organizuje a zabezpečuje.
12. Vedúci skúšok je osoba, ktorá zastupuje usporiadateľa pri príprave a počas skúšky.
13. Pomocník je osoba, ktorá pomáha pri vykonávaní cvikov jednotlivých častí skúšky (napr. kladenie stopy, nezvestná osoba, nosič psa, atď.).
14. Rozhodca je osoba, ktorá hodnotí záchranársky tím podľa kritérií pre daný druh skúšky NSPZT SR. Hlavný rozhodca je osoba poverená delegujúcim orgánom zastupovať zbor rozhodcov na podujatí, kde je delegovaných viac ako jeden rozhodca.
15. Delegujúci orgán je Riadiaci výbor ZKZ SR (RV ZKZ SR), ktorý deleguje záchranárskych rozhodcov SKJ na podujatia schválených RV ZKZ SR. RV ZKZ SR vydáva celoročný kalendár podujatí a vedie agendu spojenú s týmito podujatiami.
16. Výcviková značka je skratka daného druhu skúšky (napr. SPZP-R 1).
17. Výcviková známka vyjadruje dosiahnutý stupeň pripravenosti psa (napr. veľmi dobre).
18. Potvrdenie o vykonanej skúške je tlačivo, do ktorého rozhodca a vedúci skúšok zaznamenávajú údaje o podujatí, psovi, psovodovi, čiastkových výsledkoch jednotlivých cvikov, celkovom výsledku skúšky a o dosiahnutej výcvikovej známke.
19. Kalendár záchranárskych podujatí slúži záujemcom o podujatia, ako informácia o dátume, mieste konania podujatia, kontaktnej adrese usporiadateľa, a o rozhodcovi, ktorý bude podujatie posudzovať.
20. Záchranárskym podujatím sa pre potreby NSPZT SR rozumie skúška ZT, preteky ZT a výcvikové sústredenia ZT (ďalej len skúška).

21. Poznámka MP znamená malé plemená do výšky 40 cm výšky psa v kohútiku. Pri tejto značke sa upravuje cvik skok vysoký na výšku 50 cm a skok ďaleký sa skrakuje o 50% dĺžky daného stupňa skúšky pričom výška skoku sa nemení!

2.1.2 Druhy a stupne záchranárskych skúšok

1. Na území SR sa vykonávajú záchranárske skúšky podľa :
 - Národného skúšobného poriadku záchranárskych tímov SR (NSPZT SR)
 - Medzinárodného záchranárskeho skúšobného poriadku IPOR
 - Skúšobných poriadkov jednotlivých členov sekcie SKJ ZKZ SR
 - Skúšobných poriadkov samostatných záchranárskych organizácií v SR

2. Zloženie NSPZT SR:
 - Skúška všestranného záchranárskeho minima – SVZM-R
 - Skúška všestranného záchranárskeho minima – SVZM-S
 - Skúška všestranného záchranárskeho minima – SVZM-P
 - Skúška práce záchranárskeho psa v ruine – SPZP-R (1. až 3. stupeň)
 - Skúška práce záchranárskeho psa na stope – SPZP-S (1. až 3. stupeň)
 - Skúška práce záchranárskeho psa na ploche – SPZP-P (1. až 3. stupeň)
 - Skúška práce záchranárskeho psa vo vode – SPZP-V (1. až 3. stupeň)
 - Skúška práce záchranárskeho psa v lavíne – SPZP-L (1. až 3. stupeň)
 - **Skúška národnej záchranárskej skupiny – SNZS**

Prehľad výcvikových značiek skúšok NSPZT SR:

- SVZM-R, SVZM-S, SVZM-P
 - SPZP-R 1, SPZP-R 2, SPZP-R 3
 - SPZP-S 1, SPZP-S 2, SPZP-S 3
 - SPZP-P 1, SPZP-P 2, SPZP-P 3
 - SPZP-V 1, SPZP-V 2, SPZP-V 3
 - SPZP-L 1, SPZP-L 2, SPZP-L 3
 - **SNZS**
3. Skúšky NSPZT SR delíme na základné a vrcholové.
 - základné:
 - SVZM-R, SVZM-S, SVZM-P
 - SPZP-R 1, SPZP-S 1, SPZP-P 1, SPZP-V 1, SPZP-L 1,
 - SPZP-R 2, SPZP-S 2, , SPZP-P 2, SPZP-V 2, SPZP-L 2
 - vrcholové:
 - SPZP-S 3, SPZP-P 3, SPZP-R 3, SPZP-V 3, SPZP-L 3
 - **SNZS**

2.1.3 Podmienky účasti ZT na skúškach

1. Na skúškach môže psa viesť len psovod, ktorý pozná ustanovenia tohto NSPZT SR a ktorý je schopný psa zvládnuť v každej situácii.
2. Psovod je zodpovedný za škody spôsobené psom na majetku alebo na zdraví ďalších osôb a proti týmto rizikám musí byť poistený.
3. Skúšok sa môže zúčastniť len pes, ktorý svojimi fyzickými a povahovými vlastnosťami je schopný splniť cviky a práce NSPZT SR.
4. Choré psy, suky v druhej polovici březosti dojčiacie suky do mesiaca po pôrode sa ku skúškam nepripustia.
5. Háravé suky sa môžu skúšok zúčastniť za predpokladu, že ich preskúšanie bude vykonané oddelene od psov, prípadne na záver skúšok.
6. Na háravie suky, prípadne na dobu pred a po háraví musí psovod upozorniť vedúceho skúšok pred začatím skúšok.
7. Psovod musí zabezpečiť, aby háravá suka neprišla do priestorov, kde sa vykonávajú jednotlivé časti skúšok.

8. Skúšok sa môžu zúčastniť len psy a suky, ktoré sú zdravé a riadne očkované v zmysle veterinárnych predpisov.
9. Pred začatím skúšky je psovod povinný predložiť doklad o očkovaní, resp. o zdravotnom stave psa veterinárovi, ktorý je poverený veterinárnym dozorom nad skúškami.
10. Najnižší vek psa je určený kritériami pre jednotlivé druhy skúšok.
11. Každý ZT môže nastúpiť v ten istý deň len na jednu skúšku a u jedného usporiadateľa.
12. Na skúšku vyššieho stupňa môže nastúpiť len za predpokladu splnenia skúšky nižšieho stupňa daného druhu skúšky.
13. Splnená skúška sa zapisuje do pracovnej knižky ZT.
14. Psovod môže odmietnuť zapísanie skúšky pokiaľ nie je spokojný s dosiahnutou známkomou a môže v najbližšom termíne skúšku opakovať.
15. Ak ZT nesplní skúšku môže ju opakovať v najbližšom termíne, nie však v ten istý deň.
16. Konanie skúšok sa zverejňuje v kalendári záchranárskych podujatí s označením:
 - miesta a dátumu konania skúšok
 - druhu a stupňa skúšok, ktoré sa budú na akcii vykonávať
 - mena a bydliska vedúceho skúšok
 - mena rozhodcu, ktorý je na skúšky delegovaný
17. Prihláška na skúšku sa podáva vedúcemu skúšok najneskôr 14 dní pred začiatkom konania skúšok.
18. Prihláška musí obsahovať:
 - druh a stupeň skúšky, na ktorú sa ZT prihlasuje
 - meno, chovateľskú stanicu, plemeno, dátum narodenia, pohlavie a číslo zápisu psa
 - meno, bydlisko, rok narodenia, názov členskej organizácie psovoda.
19. Výšku štartovného určuje usporiadateľ.
20. Štartovné musí byť uhradené spoločne s prihláškou. Výnimku z tohto ustanovenia môže urobiť len usporiadateľ, ktorý po dohode so psovodmi určí termín úhrady štartovného.

2.1.4 Organizovanie skúšok a prípustné množstvo psov na skúškach

1. Skúšky SVZM, SPZP-R, SPZP-S, SPZP-P a **SNZS** môžu byť organizované celoročne.
2. Skúšky SPZP-L musia byť organizované za vhodných snehových podmienok, ktoré zabezpečia splnenie podmienok skúšky.
3. Skúšky SPZP-V sa môžu organizovať v ktoromkoľvek termíne od 1. apríla do 30. septembra.
4. Skúšky sa môžu organizovať v ktoromkoľvek dni v týždni, ale spravidla sa organizujú v dňoch pracovného pokoja.
5. Všetky časti skúšok NSPZT SR, okrem **SNZS**, sa vykonávajú počas jedného dňa. Výnimkou môžu byť preteky konané podľa NSPZT SR.
6. Na skúšky v jeden deň musia nastúpiť minimálne 3 ZT.
7. Jeden rozhodca môže posúdiť v jeden deň maximálne 5 psovodov. V prípade väčšieho počtu záujemcov môžu posudzovať skúšky dvaja rozhodcovia. Dvaja rozhodcovia môžu posúdiť 1 ZT spoločne (napr: poslušnosť – rozhodca 1, špeciálne práce – rozhodca 2, špeciálna práca 1 - rozhodca 1, špeciálna práca 2 - rozhodca 2).
8. Skúšky prvého stupňa (plocha, ruina, stopa) musí mať ZT úspešne vykonanú SVZM podľa zamerania. Kto nesplnil skúšku 1 stupňa do konca roku 2014 musí od roku 2015 najprv vykonať skúšku SVZM – plocha/ruina/stopa.

Počet častí jednotlivých druhov skúšok:

- SVZM-R, SVZM-S, SVZM-P 4 časti
- SPZP-R 1, SPZP-R 2, SPZP-R 3 3 časti
- SPZP-S 1, SPZP-S 2, SPZP-S 3 3 časti
- SPZP-P 1, SPZP-P 2, SPZP-P 3 3 časti
- SPZP-V 1, SPZP-V 2, SPZP-V 3 3 časti
- SPZP-L 1, SPZP-L 2, SPZP-L 3 2 časti
- **SNZS** 5 časti

9. SNPZS je jednou z previerok ZT pred zaradením do NPZS pre praktické nasadenie ZT v tuzemsku a v zahraničí. Povinnosťou ZT, ktorý sa chce stať členom NPZS, je zúčastniť sa minimálne jedenkrát za rok SNPZS a úspešne ju absolvovať. Doba medzi jednotlivými preskúšaniami nesmie presiahnuť 15 mesiacov. Po uplynutí tejto doby je ZT vyradený z NPZS až do doby úspešného absolvovania SNPZS.

2.1.5 Delegovanie rozhodcov, vedúcich skúšok a pomocníkov.

1. Na každú skúšku sa deleguje minimálne jeden rozhodca, ktorý posudzuje a vyhodnocuje prácu ZT v zmysle rozsahu a stupňa skúšky.
2. Rozhodcov deleguje RV ZKZ SR (resp. osoba poverená RV ZKZ SR).
3. Ak delegovaný rozhodca nemôže skúšky z akýchkoľvek dôvodov posudzovať, oznámi to RV ZKZ SR (resp. osobe poverenej RV ZKZ SR) spravidla najneskôr 14 dní pred termínom konania skúšok.
4. Vedúceho skúšok a pomocníkov určuje usporiadateľ, ktorý v plnej miere zodpovedá za ich činnosť.
5. Organizácia ktorá nie je členom ZKZ SR a má záujem organizovať skúšky podľa tohto Národného skúšobného poriadku je povinná požiadať písomne RV ZKZ SR o delegovanie rozhodcu. Organizácia je povinná rozhodcovi preplatiť cestu, stravu, ubytovanie a za každý deň posudzovania honorár vo výške 20,-€ na deň a tiež 20,-€ organizácii ZKZ SR.

2.1.6 Miesto na usporiadanie skúšok

1. Skúšky ZT prebiehajú vo vhodných priestoroch pre daný druh skúšky.
2. Časť poslušnosť je zvyčajne vykonávaná na cvičisku, na priestore, ktorý je dostatočne veľký a materiálne - technicky vybavený pre vykonanie cvikov poslušnosti. Je možné časť poslušnosť vykonať aj mimo cvičiska v prípade, ak terénne podmienky plochy a prekážky svojimi rozmermi vyhovujú danému druhu skúšky
3. Cvičisko nie je možné použiť pre vykonanie špeciálnych častí skúšky.

2.1.7 Výstroj psovoda a psa

1. Pre všetky druhy skúšok, okrem skúšky **SNZS**, je predpísaná výstroj psovoda:
 - pracovný odev (dlhé rukávy a dlhé nohavice)
 - pevná vyššia obuv (chrániaca pred výronom)
 - ochranná prilba (pri práci v ruinách)
 - pracovné rukavice (pri práci v ruinách)
 - baterka (pri práci v ruinách)
 - balíček prvej pomoci (viď povinná výbava NPZS)
 - sonda, lavínová lopatka, lyže a výrazné značky na označenie nálezu (pri práci v lavíne)
 - záchranná vesta (pri práci vo vode)
2. Pre všetky druhy skúšok, okrem skúšky **SNZS**, je predpísaná výstroj psa:
 - obojok
 - vôdzka
 - stopovacia vôdzka 10 m (pri práci na stope)
 - špeciálny záchranársky postroj (pri práci vo vode)
3. Pre skúšku **SNZS**, je predpísaná výstroj psovoda:
 - pracovný odev (dlhé rukávy a dlhé nohavice)
 - pevná obuv
 - ruksak
 - prilba
 - pracovné rukavice 1 pár
 - respirátor
 - baterka na suché články + náhradné zdroje + náhradná žiarovka
 - osobné doklady
 - poznámkový blok a ceruzka
 - nôž
 - lekárnička prvej pomoci (sterilné ovínadlo úzke a široké, leukoplast, rýchlo obvaz, elastický obvaz, trojrohá šatka, tlakové ovínadlo, spínacie špendlíky 4 ks, gumené rukavice, termofólia, sterilné gázy, dezinfekčný prostriedok)
 - pitná voda 2 litre
4. Pre skúšku **SNZS**, je predpísaná výstroj psa:
 - obojok
 - vôdzka
 - svetelné označenie psa (pri práci v ruinách)
 - stopovacia vôdzka 10 m (pri práci na stope)
 - denná dávka krmiva pre psa

5. Pre skúšku **SNZS**, je doporučená výstroj psovoda a psa:

Výbava pre psovoda:

- spací vak
- náhradný pracovný odev
- náhradná obuv
- hygienické potreby
- otvárač na konzervy (môže byť súčasťou noža)
- jedálenská miska a lyžica
- denná dávka jedla (doporučujeme vysokoenergetické a dehydrované potraviny)
- škatuľka "poslednej záchrany" (plechovka a v nej: zápalky, sviečka, súprava na šitie, tabletky na čistenie vody, malý kompas, zrkadielka, zatváracie špendlíky, drôtovú pílu, plastové vrečko, manganistan draselný, drôt - mosadzný)
- plášť do dažďa
- buzola s pravítkom
- karimatka
- dezinfekčný prostriedok

Výbava pre psa:

- miska pre psa
- stopovací postroj
- osvetlenie psa
- záchranárska dečka
- podložka pod psa
- náhradné vôdzka
- náhradný obojok

2.1.8 Poradie a posudzovanie cvikov

1. Poradie vykonávania častí skúšky je ľubovoľné a závisí len na rozhodnutí rozhodcu.
2. Poradie vykonávania cvikov časti poslušnosť je striktné dané NSPZT SR.
3. Medzi jednotlivými časťami skúšky musí byť prestávka min 30 min. Toto ustanovenie neplatí u skúšky **SNZS**, kde je časový harmonogram vykonania častí skúšky presne stanovený.
4. Poradie nástupu ZT na prvú časť skúšky sa určí dohodou, ktorú zabezpečí vedúci skúšok, alebo žrebovaním. Toto poradie je potom záväzné pri vykonávaní ďalších častí skúšky.
5. Posudzovanie jednotlivých cvikov skúšok je dané kritériami posudzovania, ktoré sú súčasťou NSPZT SR.
6. Je neprípustné na psa kričať a trestať ho počas skúšky. Pokiaľ rozhodca zistí takéto konanie psovoda, je povinný odvolať ZT zo skúšky. V tomto prípade psovod nemá nárok na vrátenie štartovného poplatku.
7. Pokiaľ rozhodca zistí počas skúšky, že je pes agresívny alebo bojzlivý, musí ho zo skúšky odvolať. V tomto prípade psovod nemá nárok na vrátenie štartovného poplatku.
8. Na skúškach možno predviesť a posúdiť len psov uvedené v súpiske.
9. Pre nepriaznivé poveternostné a klimatické podmienky (veľký dážď, víchrica alebo príliš vysoké alebo nízke teploty) sa skúšky môžu prerušiť alebo presunúť na iný termín. Túto skutočnosť musí vedúci skúšok oznámiť RV ZKZ SR.

2.1.9 Záznamy o záchranárskych skúškach

1. Rozsah skúšok a bodové hodnotenie cvikov sú uvedené v častiach predmet pre jednotlivé druhy skúšok.
2. Hodnotenie ZT zaznamená rozhodca do potvrdenia o vykonanej skúške na predpísanom tlačive.
3. Potvrdenie o vykonanej skúške sa zhotovuje v dvoch výtlačkoch. Originál obdrží RV ZKZ SR a kópiu obdrží psovod.
4. Hodnotenie ZT zaznamená rozhodca taktiež do pracovnej knižky ZT.
5. Okrem potvrdenia o vykonanej skúške je povinný rozhodca vyplniť súpisku skúšky, a to v dvoch výtlačkoch. Originál obdrží RV ZKZ SR a kópiu usporiadateľ skúšok.

2.1.10 Určenie výcvikovej známky a značky

1. Na základe dosiahnutých bodov v jednotlivých častiach skúšky sa určuje celková známka, ktorá je obsahom potvrdenia o vykonanej skúške.
2. Výcviková značka sa môže zadať ZT len vtedy, ak splnil najmenej 70 % z dosiahnuteľných bodov v každej časti ktoréhokoľvek druhu skúšky NSPZT SR.
3. Ak je pes agresívny alebo bojzlivý počas skúšky, zapíše sa mu do potvrdenia o vykonanej skúške a do pracovnej knižky známka „nedostatočne“ a text „bojzlivý“, alebo „agresívny“.
4. Výcviková známka vyjadruje úroveň pripravenosti ZT a má označenie:
 - Výborne (skr. V.)
 - Veľmi dobre (skr. VD.)
 - Dobre (skr. D.)
 - Uspokojivo (skr. U)
 - Chybne (skr. CH.)
 - Nedostatočne (skr. N.)
5. Maximálne počty bodov pre jednotlivé cviky, časti skúšok a skúšok sú uvedené v časti predmet pre jednotlivé druhy skúšok.

2.1.11 Účasť divákov a sťažnosti

1. Diváci majú prístup len na miesta, kde to povolí usporiadateľ a schváli rozhodca.
2. Diváci sa musia správať tak, aby nerušili činnosť ZT pri vykonávaní cvikov skúšky.
3. Diváci nesmú pomáhať psovodovi radami alebo ho upozorňovať na chyby psa.
4. Hodnotenie a výrok rozhodcu je konečný.
5. Sťažnosť na konanie rozhodcu môže podať usporiadateľ v odôvodnených prípadoch:
 - rozhodca nedodržiava ustanovenia skúšobného poriadku
 - správanie rozhodcu sa nezlučuje s výkonom a poslaním funkcie, morálnymi normami, atď.
6. Podanie sťažnosti musí vedúci skúšok oznámiť rozhodcovi ihneď po skončení skúšok.
7. Písomná sťažnosť sa musí spísať za prítomnosti rozhodcu v troch výtlačkoch:
 - originál obdrží RV ZKZ SR
 - jednu kópiu obdrží usporiadateľ
 - druhú kópiu obdrží rozhodca
8. Sťažnosť musí byť podpísaná vedúcim skúšok a štatutárnym zástupcom usporiadateľa. Sťažnosť musí byť odoslaná doporučenou poštou, najneskôr do troch pracovných dní po skončení skúšok.

2.2 Práva a povinnosti

2.2.1 Práva psovoda

1. Prihlásiť sa na skúšky a zúčastniť sa na nich po celý čas ich trvania.
2. Dostať potrebné informácie o skúške (organizácia skúšok a cvikov).
3. Obracať sa na rozhodcu v otázkach týkajúcich sa vykonania cvikov len prostredníctvom vedúceho skúšok.
4. Podať sťažnosť na konanie rozhodcu prostredníctvom usporiadateľa.
5. Na konci časti skúšky žiadať zdôvodnenie bodových strát ZT.
6. Požičať rozhodcu, aby mu doporučil výcvikové metódy na odstránenie chýb ZT.
7. Obdržať kópiu potvrdenia o vykonanej skúške priamo na mieste konania skúšok.
8. Požičať o zaznamenanie výcvikovej známky a značky do pracovnej knižky ZT.

2.2.2 Povinnosti psovoda

1. Psovod musí poznať znenie NSPZT SR a musí sa riadiť podľa jeho ustanovení.
2. Podať prihlášku na skúšku vedúcemu skúšok v stanovenom termíne.
3. Zaplatiť štartovné v stanovenom termíne aj napriek tomu, že sa na skúšku nedostaví.
4. Včas sa dostaviť na skúšku a byť prítomný až do ich vyhodnotenia rozhodcom.
5. Po celú dobu akcie plniť pokyny rozhodcu a vedúceho skúšok.
6. Byť disciplinovaný pri jednaní s rozhodcom, vedúcim skúšok, usporiadateľom a pomocníkmi.
7. Na skúšky predviesť psa dobre pripraveného, zdravého a riadne očkovaného.
8. Nezatajovať rozhodcovi, vedúcemu skúšky alebo usporiadateľovi skutočnosti, ktoré by mali vplyv na účasť alebo na posudzovanie ZT.
9. Predložiť vedúcemu skúšok potvrdenie o poistení zodpovednosti za škody spôsobené psom, doklad totožnosti, pracovnú knižku a očkovací preukaz psa pred začiatkom konania skúšok.

2.2.3 Práva usporiadateľa

1. Plánovať konanie skúšok a žiadať o delegovanie rozhodcu na posudzovanie skúšok.
2. Preskúmať prihlášky ZT na skúšky a v odôvodnených prípadoch neprijat' ZT na skúšky.
3. Určiť výšku štartovného, ktorá však nesmie presiahnuť potrebné náklady na uskutočnenie skúšok.
4. Od psovoda žiadať zaplatenie štartovného aj v prípade, že sa na skúšky nedostavil.
5. V odôvodnených prípadoch odvolať konanie skúšok.
6. Určiť vedúceho skúšok a pomocníkov.
7. Vylúčiť alebo odvolať ZT alebo diváka zo skúšky.
8. Prostredníctvom vedúceho skúšok informovať sa o priebehu skúšok.
9. Prostredníctvom vedúceho skúšok podať sťažnosť na konanie rozhodcu.
10. Požiadat' RV ZKZ SR o náhradný termín konania skúšok v prípade, že sa na akciu rozhodca nedostavil.

2.2.4 Povinnosti usporiadateľa

1. Zabezpečiť včasné plánovanie skúšok a ich predloženie na schválenie RV ZKZ SR.
2. Určiť vedúceho skúšok a jeho meno, adresu, telefónny kontakt uviesť v pláne skúšok.
3. Určiť pomocníkov na skúšky v dostatočnom počte, aby ich nedostatok nebránil plynulému priebehu skúšok.
4. Zabezpečiť priestory a materiálno - technické zabezpečenie skúšok podľa druhu vykonávaných skúšok.
5. Počas konania zabezpečiť zdravotnú a veterinárnu službu.
6. Minimálne 14 dní pred konaním skúšok oznámiť rozhodcovi informácie o počte účastníkov a druhoch vykonávaných skúšok. Oznámiť hodinu začatia a miesto konania skúšok.
7. Dodržať stanovený program skúšok.
8. Rozhodcovi uhradiť cestovné náhrady (podľa smerníc schválených RV ZKZ SR).
9. V prípade odvolania skúšok je usporiadateľ povinný oznámiť dôvod odvolania skúšok RV ZKZ SR písomne, a to najneskôr do troch pracovných dní od plánovaného dátumu konania skúšok.
10. V prípade sťažnosti na konanie rozhodcu, prostredníctvom vedúceho skúšok oznámiť rozhodcovi túto skutočnosť.

2.2.5 Práva vedúceho skúšok

1. Odmietnuť vykonávať funkciu vedúceho skúšok.
2. Zastupovať usporiadateľa v príprave, počas, pri vyhodnocovaní a likvidácii skúšok.
3. Sprostredkovať styk rozhodcu s usporiadateľom, ZT a pomocníkmi.
4. Po dohode s rozhodcom vyhlásiť program skúšok.
5. Informovať sa o výsledku častí skúšok po ich skončení.
6. Prevziať súpisiku určenú pre usporiadateľa.
7. V odôvodnených prípadoch na žiadosť rozhodcu alebo usporiadateľa nepripustiť ZT ku skúškam, alebo ho z nich odvolať. Tiež vykázať z priestorov skúšok divákov, ktorí by svojim nešportovým správaním ohrozili regulárny priebeh skúšok.

2.2.6 Povinnosti vedúceho skúšok

1. Poznať znenie NSPZT SR a riadiť sa jeho ustanoveniami.
2. Včas sa dostaviť na miesto konania skúšok a vykonávať funkciu vedúceho skúšok.
3. Dbať na to, aby všetci účastníci skúšok dodržiavali ustanovenia NSPZT SR.
4. Sprostredkovať styk medzi rozhodcom, usporiadateľom, pomocníkmi a ZT.
5. Určiť priestor pre divákov a psovodov odkiaľ smú sledovať priebeh skúšok.
6. Pred začiatkom skúšok odovzdať vyplnenú súpisiku ZT, pracovné knižky a ostatný dokladový materiál ZT delegovanému rozhodcovi.
7. Dbať na disciplinované správanie účastníkov skúšok.
8. Nezasahovať do odbornej činnosti rozhodcu.
9. Riadiť činnosť pomocníkov podľa pokynov rozhodcu.
10. Neprehrádzať skutočnosti, ktoré sú predmetom skúšky (úkryty pomocníkov, atď.)
11. Nesmie sa zúčastniť vykonávania skúšok ako člen ZT.

2.2.7 Práva pomocníka

1. V odôvodnených prípadoch požiadať usporiadateľa o uvoľnenie z funkcie pomocníka.

2.2.8 Povinnosti pomocníka

1. Poznať NSPZT SR a riadiť sa ním pri výkone funkcie.
2. Včas sa dostať na miesto konania skúšok a vykonávať funkciu pomocníka.
3. Riadiť sa pokynmi vedúceho skúšok a rozhodcu.
4. Neprezrádzať skutočnosti, ktoré sú predmetom skúšok (úkryty pomocníkov atď.).
5. Byť disciplinovaný pri rokovaní s rozhodcom, vedúcim akcie, s psovodmi a s ostatnými pomocníkmi a rovnako aj s ostatnými účastníkmi akcie.
6. Nevykonávať úlohu pomocníka na druhu skúšky, na ktorej nastupuje ako psovod.
7. Nevykonávať úlohu pomocníka psovom, ktorých je sám majiteľom, alebo osobám s ktorými žije v spoločnej domácnosti.
8. Pokiaľ je pomocník v úlohe kladača stôp, je jeho povinnosťou nakresliť náčrt stopy, ktorú kladie a pred vykonaním stopy ZT náčrt so slovným vysvetlením odovzdať rozhodcovi.

2.2.9 Práva rozhodcu

1. V odôvodnených prípadoch odmietnuť svoju delegáciu na posudzovanie skúšok.
2. Odmietnuť vykonanie alebo dokončenie skúšok pokiaľ priestory, terény, materiálno - technické vybavenie nezodpovedá ustanoveniam NSPZT SR, ak po upozornení vedúceho skúšok nebola vykonaná náprava.
3. Prerušiť alebo nezačať skúšky v prípade výrazných klimatických zmien, alebo pre nedisciplinovanosť účastníkov.
4. Požiadať vedúceho skúšok o odvolanie ZT a divákov, ktorí sa správajú nedisciplinovane alebo inak vážne porušujú ustanovenia NSPZT SR.
5. Žiadať opakovanie cviku, ak je to potrebné pre objektívne posúdenie splnenia cviku.
6. Po dohode s vedúcim skúšok a psovodom ďalej neposudzovať psa, ktorý v predošlej časti nedosiahol požadovaný limit pre splnenie časti skúšky.
7. Žiadať usporiadateľa o uhradenie cestovných náhrad aj v prípade, že sa na skúšku dostaví a skúška sa z akýchkoľvek príčin nekoná a nebolo mu to včas oznámené.

2.2.10 Povinnosti rozhodcu

1. Oznámiť RV ZKZ SR zmeny v údajoch, ktoré majú vplyv na delegovanie na posudzovanie skúšok.
2. Poznať NSPZT SR a dodržiavať jeho ustanovenia.
3. Prijatť svoje delegovanie na posudzovanie skúšok a vykonávať funkciu rozhodcu počas konania skúšok.
4. Dostať sa včas na miesto konania skúšok.
5. Najneskôr 14 dní pred termínom konania skúšok oznámiť odmietnutie delegácie RV ZKZ SR a oznámiť dôvody, ktoré mu bránia prijať delegovanie.
6. Prevziať od vedúceho skúšok súpisky ZT, vykonať prípadne zmeny v súpiske a skontrolovať účasť ZT podľa súpisok.
7. Preveriť si pred začiatkom skúšok:
 - spôsobilosť ZT vykonať skúšku (vykonanie nižšieho stupňa skúšky, úplnosť výstroja ZT atď.)
 - spôsobilosť priestorov a materiálno - technického vybavenia pre vykonanie skúšok
8. Zostaviť program skúšok, prekonzultovať ho s vedúcim skúšok a oznámiť ho účastníkom skúšok.
9. Postarať sa, aby všetci účastníci skúšok dodržiavali ustanovenia NSPZT SR.
10. Vykonať inštrukčnú časť vedúcemu skúšok, pomocníkom a psovodom zúčastnených na skúškach.
12. Byť prítomný pri pokladaní stôp pomocníkom (pomocníkmi), ak nepoverí touto úlohou vedúceho skúšok.
11. Osobne určovať úkryty pomocníkov pri špeciálnych prácach.
12. Verejne vyhodnotiť priebeh skúšok a výsledky skúšok vyhodnocovať po každej časti skúšok.
13. Na žiadosť psovodov poskytnúť im metodickú radu na odstránenie nedostatkov vo výcviku.
14. Vyhotoviť:
 - súpisku v dvoch výtlačkoch (originál pre RV ZKZ SR, kópia pre usporiadateľa)
 - potvrdenia o vykonanej skúške (originál pre RV ZKZ SR, kópia pre psovoda)
15. Urobiť záznam o vykonaní skúšky do pracovnej knižky ZT (udeliť výcvikovú známku a výcvikovú značku).

16. Zaslať doporučenou poštou originály súpisky a potvrdení o vykonanej skúške RV ZKZ SR najneskôr do 14 dní od skončenia skúšky.
17. Nepripustiť alebo zo skúšky vylúčiť psovodov, ktorí porušili ustanovenia NSPZT SR.
18. Odmietnuť posúdiť ZT, ktorého členom je jeho rodinný príslušník.

2.2.11 Práva RV ZKZ SR

1. Delegovať rozhodcov na posudzovanie skúšok.
2. V odôvodnených prípadoch odvolať konanie skúšok.
3. Určovať výšku cestovných náhrad.
4. Poveriť člena ZKZ SR vykonaním kontroly priebehu a posudzovania skúšok.
5. Vykonávať výklad NSPZT SR a školiť rozhodcov o posudzovaní skúšok podľa NSPZT SR.

2.2.12 Povinnosti RV ZKZ SR

1. Koordinovať plán skúšok.
2. Zverejniť kalendár záchranárskych podujatí.
3. Zabezpečiť delegovanie rozhodcov na posudzovanie skúšok.
4. Prešetriť a vykonať opatrenia na nápravu v opodstatnených sťažnostiach na konanie rozhodcu.

3 Rozsah skúšok

3.1 Skúška všestranného záchranárskeho minima – SVZM-R

3.1.1 Kritéria skúšky

- vek psa najmenej 12 mesiacov
- účasť na skúške nie je podmienená splnením inej skúšky
- skúšky sa môže zúčastniť len zdravý pes, ktorého fyzická kondícia a telesná konštrukcia a typ vyššej nervovej sústavy dávajú predpoklady pre úspešné absolvovanie skúšky
- úspešne vykonaná skúška je vtedy, ak ZT v každej časti skúšky dosiahne najmenej 70 % z dosiahnuteľných bodov
- povelová technika je uvedená za cvikom Z- zvukový povel, P- posunkový povel.

3.1.2 Predmet skúšky

3.1.2.1 Ruina

Vyhľadanie v ruinách na priestore o rozmeroch 50 x 50 m , 1 zavalená osoba na úrovni terénu ku ktorej nie je možný prístup psa. Limit na vypracovanie je 10 minút.

1. Vyhľadanie zavalenej osoby v ruinách	20 bodov
2. Označenie zavalenej osoby v ruinách	20 bodov
3. Intenzita práce a ovládateľnosť psa	5 bodov
4. <u>Súhra záchranárskeho tímu a kľud psa pri vyprostovaní</u>	<u>5 bodov</u>
Spolu:	50 bodov
Minimálne dosiahnuteľné body:	35 bodov

3.1.2.2 Poslušnosť

1. Ovládateľnosť na vôdzke (chôdza, klus, pomalá chôdza, zastavenie) + prechod skupinou osôb	10 bodov	ZP
2. Privolanie psa zo zaujatia	10 bodov	ZP
3. Aport voľný, predmet psovoda	10 bodov	ZP
4. Štekanie psa na povel v sede pri nohe na vôdzke	10 bodov	ZP
5. <u>Dlhodobé odloženie s rušivými vplyvmi</u>	<u>10 bodov</u>	<u>ZP</u>
Spolu:	50 bodov	
Minimálne dosiahnuteľné body:	35 bodov	

3.1.2.3 Prekážky

1. Kladina nízka s nábehovými doskami	10 bodov	ZP
2. Pohyblivá doska na sudoch	10 bodov	ZP
3. Skok vysoký cez prekážku 0,8 m vysokú, MP - 0,5 m	10 bodov	ZP
4. Skok ďaleký 1m, 0,3 m vysoký cez prekážku, MP 50 %	10 bodov	ZP
5. <u>Plazenie cez 3 m rúru</u>	<u>10 bodov</u>	<u>ZP</u>
Spolu:	50 bodov	
Minimálne dosiahnuteľné body:	35 bodov	

3.1.2.4 Špeciálna práca

1. Prechod medzi dvomi ohňami vzdialenými od seba asi 3 kroky	10 bodov	ZP
2. Prechod cez neprijemný materiál	10 bodov	ZP
3. Kontakt s cudzími osobami (prenášanie, nakladanie na auto..)	10 bodov	
4. Doprava na otvorenom dopravnom prostriedku (príves)	10 bodov	ZP
5. Priame označenie ležiacej osoby na 30 krokov v otvorenom <u>prehľadnom teréne</u>	<u>10 bodov</u>	<u>ZP</u>
Spolu:	50 bodov	
Minimálne dosiahnuteľné body:	35 bodov	
Spolu:	200 bodov	
Minimálne dosiahnuteľné body:	140 bodov	

3.1.3 Pripomienky k vykonaniu častí skúšky SVZM-R**3.1.3.1 Pripomienky k vykonaniu vyhľadania v ruinách**

- psom. Sú prípustné označenia:
 - štekaním
 - hrabaním
 - „nálezkou“.
 - **dovádzaním**

Rozhodca je povinný skontrolovať povinnú výbavu psovoda do ruiny.
- Psovod má určenú trasu postupu prehľadávania terénu.. Túto trasu musí dodržať. Nie je povolené vracat' sa späť. Pokiaľ psovod dosiahne konečného bodu trasy, alebo v neprehľadnej ruine prehľadá celý priestor, práca záchranárskeho tímu sa končí.
- Psovod na začiatku a počas hľadania vydáva povel „REVÍR-HĽADAJ“. Na tento povel reaguje pes tak, že prehľadáva priestor ruiny a hľadá nezvestné osoby. Čím menej povelov psovod psovi dáva, tým je práca psa samostatnejšia a hodnotnejšia.
- Počas hľadania psovod môže psa napojiť vodou, môže urobiť psovi oddychovú prestávku. Čas na napájanie a na oddychovú prestávku nie je stanovený, ale je súčasťou celkového času na vyhľadanie.
- Psovod môže postupovať spoločne so psom, ale musí zabezpečiť, aby sa prejavila samostatnosť psa pri hľadaní osoby.
- Psovod nález osoby hlási zdvihnutím pravej ruky a spôsobom "Pes označuje zavalenú osobu".
- Psovod sa aktívne zúčastňuje vyprošťovania
- Pred začatím práce psovod podá hlásenie rozhodcovi a oznámi mu spôsob označovania osoby

9. Akákoľvek pomoc psovoda psovi pri úkryte, ktorá by viedla k označeniu, znamená znulovanie označenia osoby a za vyhľadanie osoby psovod získa len niekoľko bodov (pokiaľ nález oznámi).
10. Plný počet bodov za označenie osoby môže získať len pes, ktorý označuje zavalenú osobu do 10 sekúnd od jej vystavenia intenzívnym štekaním, alebo intenzívnym hrabaním (je povolená aj kombinácia týchto dvoch spôsobov) v priestore do 3 m, alebo rýchlym a čo najkratším príchodom ku psovodovi s „nálezkou“ a rýchlym a najkratším dovedením psovoda k nálezu. **Pri značení dovádzaním behá pes najrýchlejšie (priamo) cestou medzi psovodom a ukrytou osobou a vedie tak psovoda k ukrytej osobe prípadne k miestu nálezu. Pes nesmie byť behom celého značenia pripútaný na vôdzke. Pes musí u psovoda vykazovať vzorec chovania pri ktorom je jednoznačné že označuje. Psovod oznámi vzorec chovania rozhodcovi pred začatím práce.**
11. Záchranársky tím nesplní bodový limit časti skúšky:
 - pri nenájdenej osobe
 - pri označení falošného nálezu (v tomto prípade sa práca okamžite končí a záchranársky tím dostane len doposiaľ získané body)
12. Odbiehanie od úkrytu (maximálne tri krát na vzdialenosť viac ako 3 m) s konečným splnením úlohy označenia nálezu nie je dôvodom pre nesplnenie práce. Každé vzdialenie sa od nálezu znamená zníženie známky o jeden stupeň. Hľadanie si inej cesty k nálezu nemožno považovať za chybu.
13. Záchranársky tím bude diskvalifikovaný pri napadnutí pomocníka, rozhodcu, členov záchranej čaty alebo psovoda psom.
14. Úkryty pomocníkov nie je nutné meniť po každom ZT.
15. Figurant neodchádza od psovoda priamo ale je už založený v úkryte.

3.1.3.2 Pripomienky k vykonaniu poslušnosti

1. Pri skúške sa prihliada na to, že sa jedná o mladých začínajúcich psov.
2. Pred vydaním zvukového, resp. posunkového povelu psovod môže jedenkrát osloviť psa menom.
3. Poslušnosť začína podaním hlásenia ZT o pripravenosti ZT rozhodcovi. Po ukončení poslušnosti ZT opäť podáva hlásenie rozhodcovi o ukončení poslušnosti. Psovod počas hlásenia má psa na vôdzke, vôdzku drží v ľavej ruke a stojí v základnom postoji.
4. Všetky cviky poslušnosti sa začínajú a končia v základnom postoji (pes sedí pri ľavej nohe psovoda, vôdzku psovod drží v ľavej ruke).
5. Cviky psovod začína na pokyn rozhodcu.
6. Cvik ovládateľnosť na vôdzke a prechod skupinou osôb psovod vykonáva samostatne podľa rozhodcom určenej schémy. Pes počas vedenia musí psovoda radostne a presne nasledovať pri jeho ľavej nohe. Vôdzku pri vykonávaní tohto cviku má psovod v ľavej ruke. Vôdzka pri vedení psa nesmie byť napnutá. Povel "K NOHE" psovod môže použiť pri vykročení a pri zmene rytmu. Pri zastaveniach pes sadá k nohe psovoda samostatne bez povelu.
7. Privolanie psa, povelom "KU MNE" psovod vykonáva zo zaujatia psa inou osobou (pomocníkom, prípadne rozhodcom) na pokyn rozhodcu. Cvik musí pes vykonať predsaďnutím pred psovoda. Cvik je ukončený na pokyn rozhodcu zaradením psa do základného postoja povelom "K NOHE".
8. Aport voľný je vykonávaný na vzdialenosť minimálne 10 m a je možné použiť akýkoľvek predmet (aj činku, loptičku). Nesmie však byť použitá k aportovaniu potravy. Pes má cvik vykonať radostne, rýchlo a presne. Aport musí pes uchopiť na ceste smerom k aportu a najkratšou cestou priniesť psovodovi a pred psovoda s aportom predsaďnúť. Hranie, púšťanie, silné prehrýzanie je hrubou chybou. Cvik psovod začína povelom "APORT" alebo "PRINES". Po odobratí aportu povelom "PUSŤ" psovod končí cvik povelom "K NOHE" a usadením psa do základného postoja.
9. Štekanie psa na povel psovoda sa vykonáva v základnom postoji, psovod drží vôdzku v ľavej ruke. Pes musí na zvukový povel „ŠTEKAJ“ a posunkový povel minimálne trikrát intenzívne a hlasno zaštekáť.
10. Dlhodobé odloženie s rušivými vplyvmi sa vykonáva na vzdialenosť 50 krokov. Psovod stojí čelom ku psovi. Psovod odkladá psa do dlhodobého odloženia povelom "ĽAHNI, ZOSTAŇ". Pes zostáva v dlhodobom odložení počas vykonania cvikov poslušnosti a cvikov na prekážkach iným ZT. Po ukončení cvikov poslušnosti iným ZT, psovod na pokyn rozhodcu odchádza ku psovi a postaví sa na jeho pravú stranu. Na pokyn rozhodcu psovod končí cvik povelom "K NOHE" v základnom postoji. Ako rušivé vplyvy môžu byť použité akékoľvek zvuky vyskytujúce sa v praxi (siréna, klaksón, zvuk motora, pracovných strojov, atď.) a môžu byť imitované audio vizuálnou technikou.

3.1.3.3 Pripomienky k prekonaniu prekážok

1. Pri skúške sa prihliada na to, že sa jedná o mladých začínajúcich psov.

2. Časť prekážky začína podaním hlásenia ZT o pripravenosti ZT rozhodcovi. Po ukončení časti ZT opäť podáva hlásenie rozhodcovi o ukončení časti. Psovod počas hlásení má psa na vôdzke, vôdzku v ľavej ruke a stojí v základnom postoji.
3. Všetky cviky sa začínajú a končia v základnom postoji (pes sedí pri ľavej nohe psovoda, vôdzku psovod drží v ľavej ruke).
4. Cviky psovod začína na pokyn rozhodcu.
5. Všetky prekážky pes prekonáva plynulo len jedným smerom, bez vôdzky spoločne so psovodom, ktorý ide vedľa psa počas prekonávania prekážok.
6. Po prekonaní prekážky psovod zostane so psom stáť v základnom postoji a čaká na pokyn rozhodcu na začatie ďalšieho cviku.
7. Kladina nízka musí byť vysoká 1 m, dlhá 5 m a sklon nábehovej dosky vzhľadom k zemi musí byť 30° . **Proti šmyku môže byť použitý koberec alebo iná protišmyková látka. Iné pomôcky nie sú povolené (spružle , schodíky)**
8. Pohyblivá doska na sudoch musí byť 4 m dlhá, 0,30 m široká, na koncoch dosky sudy o priemere 0,40 m.
9. Priemer rúry na plazenie musí byť cca 0,5 m s dĺžkou 3 m.
10. Cviky 1,2 a 5 psovod začína povelom "VPRED" a končí po prekonaní prekážky psom v základnom postoji na povel "K NOHE".
11. Cviky 3 a 4 psovod začína povelom "VPRED" a pred prekážkou môže použiť povel "HOP". Po prekonaní prekážky ZT končí cvik v základnom postoji na povel "K NOHE".
12. **Malé plemená – rozumie sa pes ktorý dosahuje v kohútiku výšku do 40 cm!**

3.1.3.4 Pripomienky k vykonaniu špeciálnych cvikov

1. Pri skúške sa prihliada na to, že sa jedná o mladých začínajúcich psov.
2. Pes nesmie pri vykonávaní špeciálnych cvikov prejavovať známky agresivity alebo strachu, inak bude jeho činnosť ukončená.
3. Prechod medzi dvomi ohňami psovod začína vykonávať na pokyn rozhodcu zo základného postoja bez vôdzky. Psovod vydá povel "K NOHE" a vykročí. ZT prechádza pomyselnou stredovou osou dvoch ohňov. Pes musí nasledovať psovoda pri nohe presne a bez známk strachu z ohňa. Kýchanie, prskanie z dymu nie je prekážkou. Po splnení cviku psovod zastane, postaví sa do základného postoja a čaká na ďalší pokyn rozhodcu.
4. Prechod cez nepríjemný materiál psovod začína na pokyn rozhodcu zo základného postoja bez vôdzky. Psovod vydá povel "K NOHE" a vykročí. ZT prechádza cez nepríjemný materiál. Pes musí nasledovať psovoda pri nohe presne a bez známk strachu z nepríjemného materiálu. Psovod vykoná jedno zastavenie na nepríjemnom materiály, kde pes si sadá bez povelu psovoda. Po splnení cviku psovod zastane, postaví sa do základného postoja a čaká na ďalší pokyn rozhodcu. Psovod sa nesmie úmyselne vyhýbať častiam materiálu, ktoré by psovi robili obtiaže. V takom prípade rozhodca musí dať vykonanie cviku zopakovať.
5. Kontakt s cudzími osobami sa vykonáva zdvihnutím psa psovodom, jeho nesením na vzdialenosť 10 m, odovzdaním inému pomocníkovi, ktorý prinesie psa späť na východzí bod. Po položení psa pomocníkom na zem psovod psa privolá povelom "KU MNE". Cvik sa končí v základnom postoji po povelu "K NOHE". Pes nesmie prejavovať strach či agresivitu. Metanie a nepokoj psa pri zdvíhaní či prenášaní je chybou a je postihovaný v závislosti od intenzity nepokoja 1-3 bodovou stratou. Vyskočenie z náruče, vyšmyknutie sa vplyvom nepokoja psa a dotyk so zemou znamená nesplnenie cviku a stratou viac ako 4 bodov. Psa je možné zdvíhať zo zeme alebo z vyvýšeného miesta (bedňa, kladina atď.).
6. Pri doprave na otvorenom prostriedku môže byť použitý príves, nákladné auto s odkrytou ložnou plochou alebo iný dopravný prostriedok, ktorý zabezpečí splnenie tohto cviku. Psovod nastúpi so psom na otvorenú časť dopravného prostriedku, ktorý prejde trasu o dĺžke 50m. Pri nastupovaní psovod použije povel „VPRED“. Psovod počas jazdy môže psa pridržiavať a ukludňovať. Plný počet bodov môže získať len pes, ktorý kľudne sedí, leží alebo stojí počas celej jazdy. Nekľud psa, ktorý psovod počas jazdy zvládne a psa upokojí sa hodnotí bodovou stratou od 1-3 bodov. Nekľud, metanie sa, ktoré nevie počas jazdy psovod zvládnuť a musí psa na silu držať, znamená nesplnenie cviku a stratou bodov 4 a viac.
7. Priame označenie sa vykonáva tak, že pomocník odchádza od psovoda, ktorý stojí so psom v základnom postoji a má ho pripnutého na vôdzke. Po 30 m pomocník si ľahne. Psovod na pokyn rozhodcu uvoľní psa z vôdzky a vysielá ho povelom " REVÍR-HĽADAJ" a posunkom pravej ruky do smeru k pomocníkovi. Pred vyslaním psovod môže psa pridržiavať za obojok. Pes po príchode k pomocníkovi musí intenzívne pomocníka vyštekávať až do príchodu psovoda. Po príchode psovoda

ku psovi, psovod pripne psa na vŕdzku a pomôže pomocníkovi vstať. Pes nesmie prejavovať známky agresivity pri vyštekávaní, ani pri zdvíhaní pomocníka.

3.2 Skúška práce záchranárskeho psa v ruine – SPZP-R 1

3.2.1 Kritéria skúšky

- vek psa najmenej 14 mesiacov
- účasť na skúške je podmienená splnením skúšky SVZM
- skúšky sa môže zúčastniť len zdravý pes, ktorého fyzická kondícia a telesná konštrukcia a typ vyššej nervovej sústavy dávajú predpoklady pre úspešné absolvovanie skúšky
- úspešne vykonaná skúška je vtedy, ak ZT v každej časti skúšky dosiahne najmenej 70 % z dosiahnuteľných bodov
- povelová technika je uvedená za cvikom Z- zvukový povel, P- posunkový povel.

3.2.2 Predmet skúšky

3.2.2.1 Poslušnosť

1. Kladina nízka s nábehovými doskami	tam-späť	10 bodov	ZP
2. Šplh 1,8 m prekážka typu "A"	tam-späť	10 bodov	ZP
3. Skok ďaleký 1,5 m, 0,3 m vysoký cez prekážku, MP 50%	tam	10 bodov	ZP
4. Plazenie cez rúru 3m dlhú	tam	10 bodov	ZP
5. Vodorovný rebrík	tam	10 bodov	ZP
6. Aport voľný predmet psovoda		10 bodov	ZP
7. Pohyblivá kladina na sudoch	tam	10 bodov	ZP
8. Preklápacia prekážka	tam	10 bodov	ZP
9. Vysielanie na cieľ 30 m vzdialený (bedňa a pod.)	tam	10 bodov	ZP
10. <u>Dlhodobé odloženie s rušivými vplyvmi</u>		<u>10 bodov</u>	<u>ZP</u>
Spolu:		100 bodov	
Minimálne dosiahnuteľné body:		70 bodov	

3.2.2.2 Špeciálna práca

- Vyhľadanie v ruinách** na priestore o rozmeroch 50 x 100 m, 1 zavalená osoba max. 1m nad úrovňou, alebo na úrovni, alebo 1 m pod úrovňou terénu, ku ktorej nie je možný prístup psa. V ruine je voľne porozhadzovaných 5 rušivých predmetov s ľudským pachom (napr. časti odevu). Časový limit na vypracovanie je 15 minút.

1. Vyhľadanie zavalenej osoby v ruinách	40 bodov
2. Označenie zavalenej osoby v ruinách	40 bodov
3. Intenzita práce a ovládateľnosť psa	10 bodov
4. <u>Súhra záchranárskeho tímu a klud psa pri vyprostovaní</u>	<u>10 bodov</u>
Spolu:	100 bodov
Minimálne dosiahnuteľné body:	70 bodov
 - Vyhľadanie v ruinách** na priestore o rozmeroch 50 x 100 metrov, 1 zavalená osoba max. 1m nad úrovňou, alebo na úrovni, alebo 1 m pod úrovňou terénu, ku ktorej nie je možný prístup psa. V ruine je voľne porozhadzovaných 5 rušivých predmetov s ľudským pachom (napr. časti odevu). Časový limit na vypracovanie je 15 minút.

1. Vyhľadanie zavalenej osoby v ruinách	40 bodov
2. Označenie zavalenej osoby v ruinách	40 bodov
3. Intenzita práce a ovládateľnosť psa	10 bodov
4. <u>Súhra záchranárskeho tímu a klud psa pri vyprostovaní</u>	<u>10 bodov</u>
Spolu:	100 bodov
Minimálne dosiahnuteľné body:	70 bodov
Spolu:	300 bodov
Minimálne dosiahnuteľné body:	210 bodov

3.3 Skúška práce záchranárskeho psa v ruine – SPZP-R 2

3.3.1 Kritéria skúšky

- vek psa najmenej 16 mesiacov
- účasť na skúške je podmienená splnením skúšky SPZP-R 1
- skúšky sa môže zúčastniť len zdravý pes, ktorého fyzická kondícia, telesná konštrukcia a typ vyššej nervovej sústavy dávajú predpoklady pre úspešné absolvovanie skúšky
- úspešne vykonaná skúška je vtedy, ak ZT v každej časti skúšky dosiahne najmenej 70 % z dosiahnuteľných bodov
- povelová technika je uvedená za cvikom Z- zvukový povel, P- posunkový povel

3.3.2 Predmet skúšky

3.3.2.1 Poslušnosť

1. Kladina nízka s nábehovými doskami	tam-späť	10 bodov	ZP
2. Šplh 1,8 m prekážka typu "A"	tam-späť	10 bodov	ZP
3. Skok ďaleký 1,5 m, 0,3 m vysoký cez prekážku, MP 50%	tam	10 bodov	ZP
4. Plazenie cez rúru 3m dlhú	tam	10 bodov	ZP
5. Vodorovný rebrík	tam	10 bodov	ZP
6. Aport voľný predmet psovoda		10 bodov	ZP
7. Pohyblivá kladina na sudoch	tam	10 bodov	ZP
8. Preklápacia prekážka	tam	10 bodov	ZP
9. Vysielanie na cieľ 30 m vzdialený (bedňa a pod.)	tam	10 bodov	ZP
10. Dlhodobé odloženie s rušivými vplyvmi		10 bodov	ZP
Spolu:		100 bodov	
Minimálne dosiahnuteľné body:		70 bodov	

3.3.2.2 Špeciálna práca

- Vyhľadanie v ruinách** na priestore o rozmeroch 100 x 100 m, 2 zavalené osoby max. 2 m pod úrovňou terénu, ku ktorým nie je možný prístup psa, časť priestoru musí byť tmavá (napr. pivnica...). Časový limit na vypracovanie je 25 minút.

1. Vyhľadanie zavalených osôb v ruinách	20 + 20 bodov	40 bodov
2. Označenie zavalených osôb v ruinách	20 + 20 bodov	40 bodov
3. Intenzita práce a ovládateľnosť psa		10 bodov
4. <u>Súhra záchranárskeho tímu a kľud psa pri vyprostovaní</u>		10 bodov
Spolu:		100 bodov
Minimálne dosiahnuteľné body:		70 bodov

 - Vyhľadanie v ruinách** na priestore o rozmeroch 100 x 100 metrov, 2 zavalené osoby max. 2 m pod úrovňou terénu, ku ktorým nie je možný prístup psa, časť priestoru musí byť tmavá (napr. pivnica...). Časový limit na vypracovanie je 25 minút.

1. Vyhľadanie zavalených osôb v ruinách	20 + 20 bodov	40 bodov
2. Označenie zavalených osôb v ruinách	20 + 20 bodov	40 bodov
3. Intenzita práce a ovládateľnosť psa		10 bodov
4. <u>Súhra záchranárskeho tímu a kľud psa pri vyprostovaní</u>		10 bodov
Spolu:		100 bodov
Minimálne dosiahnuteľné body:		70 bodov
- Spolu:** **300 bodov**
Minimálne dosiahnuteľné body: 210 bodov

3.4 Skúška práce záchranárskeho psa v ruine – SPZP-R 3

3.4.1 Kritéria skúšky

- vek psa najmenej 18 mesiacov
- účasť na skúške je podmienená splnením skúšky SPZP-R 2
- skúšky sa môže zúčastniť len zdravý pes, ktorého fyzická kondícia, telesná konštrukcia a typ vyššej nervovej sústavy dávajú predpoklady pre úspešné absolvovanie skúšky
- úspešne vykonaná skúška je vtedy, ak ZT v každej časti skúšky dosiahne najmenej 70 % z dosiahnuteľných bodov
- povelová technika je uvedená za cvikom Z- zvukový povel, P- posunkový povel

3.4.2 Predmet skúšky

3.4.2.1 Poslušnosť

1. Kladina vysoká 2 m	tam	10 bodov	ZP
2. Šplh 1,8 m prekážka typu "A"	tam-späť	10 bodov	ZP
3. Skok ďaleký 2 m, min. 2 m široký cez priekopu, MP 50%	tam	10 bodov	ZP
4. Plazenie cez rúru 3 m dlhú	tam	10 bodov	ZP
5. Vodorovný rebrík	tam	10 bodov	ZP
6. Aport k pomocníkovi		10 bodov	ZP
7. Pohyblivá kladina na sudoch	tam	10 bodov	ZP
8. Preklápacia prekážka	tam	10 bodov	ZP
9. Vysielanie na cieľ 30 m vzdialený (bedňa a pod.)	tam	10 bodov	ZP
10. <u>Dlhodobé odloženie s rušivými vplyvmi</u>		<u>10 bodov</u>	<u>ZP</u>
Spolu:		100 bodov	
Minimálne dosiahnuteľné body:		70 bodov	

3.4.2.2 Špeciálna práca

1. **Vyhľadanie v ruinách** na priestore o rozmeroch 150 x 100 m, 3 zavalené osoby max. 2 m pod úrovňou terénu a max. 1 m nad úrovňou terénu, ku ktorým nie je možný prístup psa, v ruine horia ohne a ozývajú sa nárazové zvuky (motory, kopanie čakanom a atď.) Časový limit na vypracovanie je 30 minút.

1. Vyhľadanie zavalených osôb v ruinách	10 + 10 + 10 bodov	30 bodov
2. Označenie zavalených osôb v ruinách	20 + 20 + 20 bodov	60 bodov
3. Intenzita práce a ovládateľnosť psa		5 bodov
4. <u>Súhra záchranárskeho tímu a klúd psa pri vyprostovaní</u>		<u>5 bodov</u>
Spolu:		100 bodov
Minimálne dosiahnuteľné body:		70 bodov

2. **Vyhľadanie v ruinách** na priestore o rozmeroch 150 x 100 metrov, 3 zavalené osoby max. 2 m pod úrovňou terénu max. 2 m nad úrovňou terénu, ku ktorým nie je možný prístup psa, v ruine horia ohne a ozývajú sa nárazové zvuky (motory, kopanie čakanom apod.) Časový limit na vypracovanie je 30 minút.

1. Vyhľadanie zavalených osôb v ruinách	10 + 10 + 10 bodov	30 bodov
2. Označenie zavalených osôb v ruinách	20 + 20 + 20 bodov	60 bodov
3. Intenzita práce a ovládateľnosť psa		5 bodov
4. <u>Súhra záchranárskeho tímu a klúd psa pri vyprostovaní</u>		<u>5 bodov</u>
Spolu:		100 bodov
Minimálne dosiahnuteľné body:		70 bodov

Spolu: 300 bodov

Minimálne dosiahnuteľné body:
bodov

210

3.4.3 Pripomienky k vykonaniu častí skúšok SPZP-R 1 - 3

3.4.3.1 Pripomienky k vykonaniu vyhľadania v ruinách

1. Pred začatím práce psovod podá hlásenie rozhodcovi a oznámi mu spôsob označovania osoby psom. Sú prípustné označenia:
 - štekaním
 - hrabaním
 - „nálezkou“.
 - **dovádzaním**

Rozhodca je povinný skontrolovať povinnú výbavu psovoda do ruiny.
2. Psovod ďalej oznámi trasu postupu prehľadávania terénu. Túto trasu musí dodržať. Nie je povolené vracieť sa späť. **Rozhodca ma právo upraviť veľkosť plochy podľa terénu a zmeniť alebo určiť trasu pochodu psovoda.** Pokiaľ psovod dosiahne konečného bodu trasy, alebo v neprehľadnej ruine prehľadá celý priestor, práca záchranárskeho tímu sa končí.
3. Psovod na začiatku a počas hľadania vydáva povel „REVÍR-HĽADAJ“. Na tento povel reaguje pes tak, že prehľadáva priestor ruiny a hľadá nezvestné osoby. Čím menej povelov psovod psovi dáva, tým je práca psa samostatnejšia a hodnotnejšia.
4. Počas hľadania psovod môže psa napojiť vodou, môže urobiť psovi oddychovú prestávku. Čas na napájanie a na oddychovú prestávku nie je stanovený, ale je súčasťou celkového času na vyhľadanie.
5. Psovod môže postupovať spoločne so psom, ale musí zabezpečiť, aby sa prejavila samostatnosť psa pri hľadaní osoby.
6. Psovod nález osoby hlási zdvihnutím pravej ruky a spôsobom "Pes označuje zavalenú osobu".
7. Počas vyprošťovania osôb záchranou čatou psovod môže so psom pokračovať v hľadaní.
8. Psovod sa aktívne zúčastňuje vyprošťovania len poslednej nájdenej osoby. Pes počas vyprošťovania môže byť odložený v blízkosti nálezu, avšak môže sa aj voľne pohybovať, ale nesmie zavádzať pri vyprošťovaní.
9. Akákoľvek pomoc psovoda psovi pri úkryte, ktorá by viedla k označeniu, znamená znulovanie označenia osoby a za vyhľadanie osoby psovod získa len dielčie body (pokiaľ nález oznámi).
10. Plný počet bodov za označenie osoby môže získať len pes, ktorý označuje zavalenú osobu do 10 sekúnd od jej vystavenia intenzívnym štekaním, alebo intenzívnym hrabaním (je povolená aj kombinácia týchto dvoch spôsobov) v priestore do 3 m, alebo rýchlym a čo najkratším príchodom ku psovodovi s „nálezkou“ a rýchlym a najkratším dovedením psovoda k nálezu. **Pri značení dovádzaním behá pes najrýchlejšie (priamo) cestou medzi psovodom a ukrytou osobou a vedie tak psovoda k ukrytej osobe prípadne k miestu nálezu. Pes nesmie byť behom celého značenia pripútaný na vôdzke. Pes musí u psovoda vykazovať vzorec chovania pri ktorom je jednoznačné že označuje. Psovod oznámi vzorec chovania rozhodcovi pred začatím práce.**
11. Záchranársky tím nesplní bodový limit časti skúšky:
 - pri nenájdenej niektorej osoby
 - pri označení falošného nálezu (v tomto prípade sa práca okamžite končí a záchranársky tím dostane len doposiaľ získané body)
12. Odbiehanie od úkrytu (maximálne tri krát na vzdialenosť viac ako 3 m) s konečným splnením úlohy označenia nálezu nie je dôvodom pre nesplnenie práce. Každé vzdialenie sa od nálezu znamená zníženie známky o jeden stupeň. Hľadanie si inej cesty k nálezu nemožno považovať za chybu.
13. Záchranársky tím bude diskvalifikovaný pri napadnutí pomocníka, rozhodcu, členov záchrannej čaty alebo psovoda psom.
14. V prípade, že sú v priestore porozhadzované predmety (časti odevov ľubovolných osôb, aj pomocníkov), pes si ich nesmie všímať. Predmety nesmú byť uložené v úkrytoch pod úrovňou terénu, ani na úkrytoch kde sú zavalené osoby, ale musia byť porozhadzované voľne v priestore na

- zemi, na ruinách apod. Pokiaľ psovod označí nájdenie predmetu ako nájdenie osoby, berie sa to ako falošný nález a práca ZT sa ukončuje.
15. Je na rozhodcovi, kde umiestni ohne v ruine a kde budú umiestnené zdroje rušivých vplyvov. Pri ohňoch musí však brať do úvahy smer prúdenia vzduchu v ruine, aby dym z ohňov nezahľcoval pach zavalenej osoby.
 16. Úkryty pomocníkov nie je nutné meniť po každom ZT.
 17. Pri druhej špeciálnej práci - vyhľadania v ruinách môže byť použitý ten istý terén. Je však výhodou, keď sú terény rozdielneho charakteru, ale je potrebné zabezpečiť, aby ZT nemal rovnaké úkryty pri obidvoch prácach. Pomocníci pri obidvoch prácach môžu byť rovnakí.
 18. Medzi jednotlivými časťami špeciálnych prác - vyhľadávania v ruinách musí byť časový odstup minimálne 30 min.

3.4.3.2 Pripomienky k vykonaniu poslušnosti

1. Psovod vykonáva cviky samostatne, čaká len na pokyn od rozhodcu na začatie cviku.
2. Pri cvikoch, kde je uvedená ZP je súčasne so zvukovým povelom možné vydať aj posunkový povel.
3. Poslušnosť začína podaním hlásenia ZT o pripravenosti ZT rozhodcovi. Po ukončení poslušnosti ZT opäť podáva hlásenie rozhodcovi o ukončení poslušnosti. Psovod počas hlásení má psa na vôdzke, vôdzku drží v ľavej ruke a stojí v základnom postoji. **Po podaní hlásenia psovod odopne psa z vôdzky a všetky cviky vykonáva bez nej.**
4. Všetky cviky poslušnosti sa začínajú a končia v základnom postoji (pes sedí pri ľavej nohe psovoda, vôdzku psovod drží v ľavej ruke).
5. Kladinu nízku pes začne vykonávať na povel "VPRED". Keď pes prekoná kladinu, psovod vydá povel " SPÄŤ". Na tento povel pes musí okamžite zareagovať a prekonať kladinu aj opačným smerom. Po prekonaní kladiny pes predsadne pred psovoda. Cvik sa končí povelom "K NOHE" a usadením psa do základného postoja.
6. Kladinu vysokú pes začne vykonávať na povel "VPRED". Psovod počas prekonávania kladiny psom ide vedľa psa. Na konci kladiny zastane a na povel "K NOHE" usadí psa do základného postoja. Kladina vysoká musí byť 2m vysoká, 5m dlhá, široká 0,3 m so sklonom rebríkov 45° od zeme,.
7. Šplh cez 1,8 m prekážku začína pes vykonávať na povel psovoda "VPRED". Keď pes prekoná prekážku psovod vydá povel " SPÄŤ". Na tento povel pes musí okamžite zareagovať a prekonať prekážku aj opačným smerom. Po prekonaní prekážky pes predsadne pred psovoda. Cvik sa končí povelom "K NOHE" a usadením psa do základného postoja.
8. Skok ďaleký (prekážka, alebo priekopa) pes začne prekonávať na povel "VPRED". Po prekonaní skoku do diaľky, psovod vydá povel (**STOJ, Ľahni alebo SADNI**). **Na niektorý z týchto povelov** pes musí hneď zareagovať a **zaujať daný postoj**. Na pokyn rozhodcu psovod príde ku psovi a povelom "K NOHE" usadí psa do základného postoja. Prekážka na skok ďaleký musí byť 1 m alebo 1,5 m dlhá (podľa stupňa skúšky) a vysoká 0,30 m. Priekopa pri treťom stupni musí byť 2 m dlhá a min. 2 m široká.
9. Plazenie cez 3 m rúru pes začína vykonávať na povel psovoda "VPRED". Po prekonaní prekážky psom povel vydá povel "ĽAHNI", na ktorý pes okamžite musí zareagovať a ľahnúť si v priestore za prekážkou. Psovod na pokyn rozhodcu príde ku psovi a povelom "K NOHE" usadí psa do základného postoja. Rúra musí byť 3 m dlhá a jej priemer musí byť cca 0,5 m.
10. Vodorovný rebrík pes začne prekonávať na povel psovoda "VPRED". Psovod **od začiatku ide so psom** ktorý prekonáva rebrík. Na konci rebríka pes musí samostatne zastať na poslednej priečke a čakať, až kým ho psovod nezloží na zem. Cvik sa končí povelom "K NOHE", keď psovod usadí psa do základnej postoja. Vodorovný rebrík musí byť 0,5 m vysoký, 4 m dlhý, 0,5 m široký, odstup priečok 0,3 m, šírka priečok 0,05 m.
11. Aport voľný je vykonávaný na vzdialenosť minimálne 10 m a je možné použiť akýkoľvek predmet dennej potreby. Nesmie však byť použitá k aportovaniu potrava. Pes má cvik vykonať radostne, rýchlo a presne. Aport musí uchopiť na ceste smerom k aportu a najkratšou cestou priniesť psovodovi a pred psovoda s aportom predsadnúť. Hranie, púšťanie, silné prehrýzanie je hrubou chybou. Cvik psovod začína povelom "APORT" alebo "PRINES". Po odobratí aportu povelom "PUSŤ" psovod končí cvik povelom "K NOHE".
12. Aport k pomocníkovi je vykonávaný na vzdialenosť minimálne 10 m a je možné použiť akýkoľvek predmet dennej potreby. Nesmie však byť použitá k aportovaniu potrava. Pes má cvik vykonať radostne, rýchlo a presne. Aport musí uchopiť na povel psovoda "DRŽ" alebo "APORT". Akonáhle pes uchopí aport, začne ho pomocník volať menom a povelom "APORT" alebo "PRINES" Pes musí aport čo najkratšou cestou priniesť pomocníkovi a s aportom pred neho predsadnúť. Hranie,

- púšťanie, silné prehrýzanie je hrubou chybou. Po odobratí aportu pomocníkom povelom "PUŠŤ" je cvik splnený. Psovod psa privolá a posadí do základného postoja, táto činnosť nie je hodnotená.
13. Pohyblivú dosku na sudoch pes začína prekonávať na povel "VPRED". Po vyskočení na dosku môže psovod vydať povel "STOJ", na ktorý pes musí zastať, a to v prvej polovici dĺžky dosky. Potom, čo pes stojí na doske, rozhodca vydá pokyn psovodovi na pokračovanie cviku. Psovod vyjde zo svojho pôvodného miesta a keď je na úrovni psa, pes musí pokračovať v prekonávaní dosky vedľa psovoda. Na konci dosky **psovod a pes zostanú stáť a na pokyn rozhodcu dokončia prekážku a pes zoskočí na zem** a psovod ho povelom "K NOHE" usadí do základného postoja. Pohyblivá doska na sudoch musí byť 4 m dlhá, 0,30 m široká, na koncoch dosky sudy o priemere 0,40 m.
 14. Preklápaciu prekážku pes začína prekonávať na povel psovoda "VPRED". Pes vybehne po nábehu dosky a v mieste preklopenia preklopí prekážku a zostane stáť. Psovod v momente preklopenia prekážky vyjde zo svojho pôvodného miesta a keď je na úrovni psa, pes musí pokračovať v prekonávaní prekážky vedľa psovoda. Cvik sa končí povelom "K NOHE", keď psovod usadí psa do základného postoja. **Preklápacia prekážka musí byť 4 m dlhá, široká 0.3 m a vysoká 0.4 m.**
 15. Cvik vysielanie na cieľ pes začne vykonávať na povel psovoda "VPRED" a ukázaním pravej ruky do smeru cieľa. Pes musí k cieľu utekať temperamentne a priamo, vyskočiť na cieľ a zotrvať na ňom minimálne 5 s a na povel psovoda "KU MNE" temperamentne pribehnúť, predsadnúť. Cvik sa končí povelom "K NOHE", keď psovod usadí psa do základného postoja.
 16. Dlhodobé odloženie s rušivými vplyvmi sa vykonáva na vzdialenosť 50 krokov. Psovod stojí čelom ku psovi. Psovod odkladá psa do dlhodobého odloženia povelom "ĽAHNI, ZOSTAŇ". Pes zostáva v dlhodobom odložení počas vykonania cvikov poslušnosti a cvikov na prekážkach iným ZT. Po ukončení cvikov poslušnosti iným ZT psovod na pokyn rozhodcu odchádza ku psovi a postaví sa na jeho pravú stranu. Na pokyn rozhodcu psovod končí cvik povelom "K NOHE" v základnom postoji.

3.5 Skúška všestranného záchranárskeho minima – SVZM-S

3.5.1 Kritéria skúšky

- vek psa najmenej 12 mesiacov
- účasť na skúške nie je podmienená splnením inej skúšky
- skúšky sa môže zúčastniť len zdravý pes, ktorého fyzická kondícia a telesná konštrukcia a typ vyššej nervovej sústavy dávajú predpoklady pre úspešné absolvovanie skúšky
- úspešne vykonaná skúška je vtedy, ak ZT v každej časti skúšky dosiahne najmenej 70 % z dosiahnuteľných bodov
- povelová technika je uvedená za cvikom Z- zvukový povel, P- posunkový povel.

3.5.2 Predmet skúšky

3.5.2.1 Stopa

Stopa cudzia, 15 min. stará, 300 krokov dlhá, jeden krát lomená do pravého uhla, predmet na prvom úseku, pomocník na konci stopy, začiatok stopy je označený a opatrený predmetom pomocníka v igelitovom sáčku k načuchaniu. Časový limit na vypracovanie je 10 minút.

1. uvedenie psa na stopu	10 bodov
2. sledovanie 1. úseku stopy	10 bodov
3. označenie predmetu	5 bodov
4. vypracovanie lomu	5 bodov
5. sledovanie 2. úseku stopy	10 bodov
6. <u>označenie osoby</u>	<u>10 bodov</u>
Spolu:	50 bodov
Minimálne dosiahnuteľné body:	35 bodov

3.5.2.2 Poslušnosť

1. Ovládateľnosť na vŕdzke (chôdza, klus, pomalá chôdza, zastavenie) + prechod skupinou osôb	10 bodov	ZP
2. Privolanie psa zo zaujatia	10 bodov	ZP
3. Aport voľný, predmet psovoda	10 bodov	ZP
4. Štekание psa na povel v sede pri nohe na vŕdzke	10 bodov	ZP

5. <u>Dlhodobé odloženie s rušivými vplyvmi</u>	10 bodov	ZP
Spolu:	50 bodov	
Minimálne dosiahnuteľné body:	35 bodov	

3.5.2.3 Prekážky

1. Kladina nízka s nábehovými doskami	10 bodov	ZP
2. Pohyblivá doska na sudoch	10 bodov	ZP
3. Skok vysoký cez prekážku 0,8 m vysokú, MP - 0,5 m	10 bodov	ZP
4. Skok ďaleký 1m, 0,3 m vysoký cez prekážku, MP 50 %	10 bodov	ZP
5. <u>Plazenie cez 3 m rúru</u>	10 bodov	ZP
Spolu:	50 bodov	
Minimálne dosiahnuteľné body:	35 bodov	

3.5.2.4 Špeciálna práca

1. Prechod medzi dvomi ohňami vzdialenými od seba asi 3 kroky	10 bodov	ZP
2. Prechod cez nepríjemný materiál	10 bodov	ZP
3. Kontakt s cudzími osobami (prenášanie, nakladanie na auto..)	10 bodov	
4. Doprava na otvorenom dopravnom prostriedku (príves)	10 bodov	ZP
5. Priame označenie ležiacej osoby na 30 krokov v otvorenom <u>prehľadnom teréne</u>	10 bodov	ZP
Spolu:	50 bodov	
Minimálne dosiahnuteľné body:	35 bodov	
Spolu:	200 bodov	
Minimálne dosiahnuteľné body:	140 bodov	

3.5.3 Pripomienky k vykonaniu častí skúšky SVZM-S

3.5.3.1 Pripomienky k vykonaniu stopy

- Pri skúške sa prihliada na to, že sa jedná o mladých začínajúcich psov.
- Počas kladenia stopy pes a psovod musia byť umiestnení tak, aby nevideli pomocníka.
- Predmet je položený vždy na prvom úseku v jeho druhej polovici, avšak maximálne 30 krokov pred lomom.
- Ako predmet môže byť použitý akýkoľvek látkový alebo drevený predmet maximálne veľkosti topánky. Predmety musí mať pomocník pri sebe 30 min pred začatím kladenia stopy.
- Pred začatím kladenia stopy pomocník umiestni jeden z napachovaných predmetov do sáčku, vytvorí, označí nášľap a položí sáčok v blízkosti nášľapu stopy tak, aby neodletel. Po položení stopy zaľahne na konci stopy tvárou k zemi a v smere stopy.
- Psovod sa zahľási rozhodcovi s pripraveným psom na vykonanie stopy a v hlásení mu uvedie spôsob označovania predmetu a osoby. Sú povolené spôsoby označovania predmetu v ľahu, v sede, v stoji a aportovaním. Po označení predmetu, resp. osoby psom, psovod hlási označenie zdvihnutím pravej ruky.
- Začiatok práce sa hodnotí načuchaním pachu pomocníka zo sáčku. Po načuchaní pes musí samostatne nájsť stopu a presne a radostne ju sledovať.
- Psovod začína stopu povelom " HL'ADAJ-STOPA ". Na tento povel pes musí okamžite zohnúť hlavu smerom k zemi a nízkym nosom nad terénom vyhľadať nášľap a sledovať stopu.
- Psovod nasleduje psa vo vzdialenosti minimálne 10 m na stopovacej vôdzke (10 m) alebo na voľno. Stopovacou vôdzkou nesmie psovod psa ovplyvňovať. Pokiaľ rozhodca takúto činnosť psovoda zistí je povinný ho upozorniť na to, že ovplyvňuje psa. Po treťom napomenutí nasleduje odvolanie zo stopy a zapísanie len dosiahnutých bodov.
- Pokiaľ pes vytiahne psovoda zo stopy na vzdialenosť väčšiu ako 10 m t.j. pes je od stopy 20m. prácu ZT rozhodca ukončí a ZT dostane len body za prácu vykonanú do tohoto okamihu.
- Označenie predmetu musí byť v súlade s nahláseným označením, ktoré psovod uviedol rozhodcovi v hlásení. Pokiaľ pes označí predmet inou polohou, môže získať len polovicu bodov za daný predmet.

12. Označenie pomocníka na konci stopy pes musí vykonať vystavením v niektorej z polôh (v sede, v ľahu, v stojí) a musí intenzívne štekať. Pokiaľ označí pomocníka len niektorou z polôh môže byť hodnotené prevedenie označenia len známku „uspokojivá“.

3.5.3.2 Pripomienky k vykonaniu poslušnosti

- 1 Pri skúške sa prihliada na to, že sa jedná o mladých začínajúcich psov.
- 2 Pred vydaním zvukového, resp. posunkového povelu psovod môže jedenkrát osloviť psa menom.
- 3 Poslušnosť začína podaním hlásenia ZT o pripravenosti ZT rozhodcovi. Po ukončení poslušnosti ZT opäť podáva hlásenie rozhodcovi o ukončení poslušnosti. Psovod počas hlásení má psa na vôdzke, vôdzku drží v ľavej ruke a stojí v základnom postoji.
- 4 Všetky cviky poslušnosti sa začínajú a končia v základnom postoji (pes sedí pri ľavej nohe psovoda, vôdzku psovod drží v ľavej ruke).
- 5 Cviky psovod začína na pokyn rozhodcu.
- 6 Cvik ovládateľnosť na vôdzke a prechod skupinou osôb psovod vykonáva samostatne podľa rozhodcom určenej schémy. Pes počas vedenia musí psovoda radostne a presne nasledovať pri jeho ľavej nohe. Vôdzku pri vykonávaní tohto cviku má psovod v ľavej ruke. Vôdzka pri vedení psa nesmie byť napnutá. Povel „K NOHE“ psovod môže použiť pri vykročení a pri zmene rytmu. Pri zastaveniach pes sadá k nohe psovoda samostatne bez povelu.
- 7 Privolanie psa, povelom „KU MNE“ psovod vykonáva zo zaujatia psa inou osobou (pomocníkom, prípadne rozhodcom) na pokyn rozhodcu. Cvik musí pes vykonať predsadnutím pred psovoda. Cvik je ukončený na pokyn rozhodcu zaradením psa do základného postoja povelom „K NOHE“.
- 8 Aport voľný je vykonávaný na vzdialenosť minimálne 10 m a je možné použiť akýkoľvek predmet (aj činku, loptičku). Nesmie však byť použitá k aportovaniu potrava. Pes má cvik vykonať radostne, rýchlo a presne. Aport musí pes uchopiť na ceste smerom k aportu a najkratšou cestou priniesť psovodovi a pred psovoda s aportom predsadnúť. Hranie, púšťanie, silné prehrýzanie je hrubou chybou. Cvik psovod začína povelom „APORT“ alebo „PRINES“. Po odobratí aportu povelom „PUŠŤ“ psovod končí cvik povelom „K NOHE“ a usadením psa do základného postoja.
- 9 Štekanie psa na povel psovoda sa vykonáva v základnom postoji, psovod drží vôdzku v ľavej ruke. Pes musí na zvukový povel „ŠTEKAJ“ a posunkový povel minimálne trikrát intenzívne a hlasno zaštekať.
- 10 Dlhodobé odloženie s rušivými vplyvmi sa vykonáva na vzdialenosť 50 krokov. Psovod stojí čelom ku psovi. Psovod odkladá psa do dlhodobého odloženia povelom „ĽAHNI, ZOSTAŇ“. Pes zostáva v dlhodobom odložení počas vykonania cvikov poslušnosti a cvikov na prekážkach iným ZT. Po ukončení cvikov poslušnosti iným ZT, psovod na pokyn rozhodcu odchádza ku psovi a postaví sa na jeho pravú stranu. Na pokyn rozhodcu psovod končí cvik povelom „K NOHE“ v základnom postoji. Ako rušivé vplyvy môžu byť použité akékoľvek zvuky vyskytujúce sa v praxi (siréna, klaksón, zvuk motora, pracovných strojov, atď.) a môžu byť imitované audio vizuálnou technikou.

3.5.3.3 Pripomienky k prekonaniu prekážok

- 1 Pri skúške sa prihliada na to, že sa jedná o mladých začínajúcich psov.
- 2 Časť prekážky začína podaním hlásenia ZT o pripravenosti ZT rozhodcovi. Po ukončení časti ZT opäť podáva hlásenie rozhodcovi o ukončení časti. Psovod počas hlásení má psa na vôdzke, vôdzku v ľavej ruke a stojí v základnom postoji.
- 3 Všetky cviky sa začínajú a končia v základnom postoji (pes sedí pri ľavej nohe psovoda, vôdzku psovod drží v ľavej ruke).
- 4 Cviky psovod začína na pokyn rozhodcu.
- 5 Všetky prekážky pes prekonáva plynulo len jedným smerom, bez vôdzky spoločne so psovodom, ktorý ide vedľa psa počas prekonávania prekážok.
- 6 Po prekonaní prekážky psovod zostane so psom stáť v základnom postoji a čaká na pokyn rozhodcu na začatie ďalšieho cviku.
- 7 Kladina nízka musí byť vysoká 1 m, dlhá 5 m a sklon nábehovej dosky vzhľadom k zemi musí byť 30°. *Proti šmyku môže byť použitý koberec alebo iná protišmyková látka. Iné pomôcky nie sú povolené (spružle, schodíky)*
- 8 Pohyblivá doska na sudoch musí byť 4 m dlhá, 0,30 m široká, na koncoch dosky sudy o priemere 0,40 m.
- 9 Priemer rúry na plazenie musí byť cca 0,5 m s dĺžkou 3 m.
- 10 Cviky 1,2 a 5 psovod začína povelom „VPRED“ a končí po prekonaní prekážky psom v základnom postoji na povel „K NOHE“.

- 11 Cviky 3 a 4 psovod začína povelom „VPRED“ a pred prekážkou môže použiť povel „HOP“. Po prekonaní prekážky ZT končí cvik v základnom postoji na povel „K NOHE“.
- 12 **Malé plemená – rozumie sa pes ktorý dosahuje v kohútiku výšku do 40 cm!**

3.5.3.4 Pripomienky k vykonaniu špeciálnych cvikov

- 1 Pri skúške sa prihliada na to, že sa jedná o mladých začínajúcich psov.
- 2 Pes nesmie pri vykonávaní špeciálnych cvikov prejavovať známky agresivity alebo strachu, inak bude jeho činnosť ukončená.
- 3 Prechod medzi dvomi ohňami psovod začína vykonávať na pokyn rozhodcu zo základného postoja bez vôdzky. Psovod vydá povel "K NOHE" a vykročí. ZT prechádza pomyselnou stredovou osou dvoch ohňov. Pes musí nasledovať psovoda pri nohe presne a bez známk strachu z ohňa. Kýchanie, prskanie z dymu nie je prekážkou. Po splnení cviku psovod zastane, postaví sa do základného postoja a čaká na ďalší pokyn rozhodcu.
- 4 Prechod cez nepríjemný materiál psovod začína na pokyn rozhodcu zo základného postoja bez vôdzky. Psovod vydá povel "K NOHE" a vykročí. ZT prechádza cez nepríjemný materiál. Pes musí nasledovať psovoda pri nohe presne a bez známk strachu z nepríjemného materiálu. Psovod vykoná jedno zastavenie na nepríjemnom materiály, kde pes si sadá bez povelu psovoda. Po splnení cviku psovod zastane, postaví sa do základného postoja a čaká na ďalší pokyn rozhodcu. Psovod sa nesmie úmyselne vyhýbať častiam materiálu, ktoré by psovi robili obtiaže. V takom prípade rozhodca musí dať vykonanie cviku zopakovať.
- 5 Kontakt s cudzími osobami sa vykonáva zdvihnutím psa psovodom, jeho nesením na vzdialenosť 10 m, odovzdaním inému pomocníkovi, ktorý prinesie psa späť na východzí bod. Po položení psa pomocníkom na zem psovod psa privolá povelom "KU MNE". Cvik sa končí v základnom postoji po povelu "K NOHE". Pes nesmie prejavovať strach či agresivitu. Metanie a nepokoj psa pri zdvíhaní či prenášaní je chybou a je postihovaný v závislosti od intenzity nepokoja 1-3 bodovou stratou. Vyskočenie z náruče, vyšmyknutie sa vplyvom nepokoja psa a dotyk so zemou znamená nesplnenie cviku a stratou viac ako 4 bodov. Psa je možné zdvíhať zo zeme alebo z vyvýšeného miesta (bedňa, kladina atď.).
- 6 Pri doprave na otvorenom prostriedku môže byť použitý príves, nákladné auto s odkrytou ložnou plochou alebo iný dopravný prostriedok, ktorý zabezpečí splnenie tohto cviku. Psovod nastúpi so psom na otvorenú časť dopravného prostriedku, ktorý prejde trasu o dĺžke 50m. Pri nastupovaní psovod použije povel „VPRED“. Psovod počas jazdy môže psa pridržovať a ukludňovať. Plný počet bodov môže získať len pes, ktorý kľudne sedí, leží alebo stojí počas celej jazdy. Nekľud psa, ktorý psovod počas jazdy zvládne a psa upokojí sa hodnotí bodovou stratou od 1-3 bodov. Nekľud, metanie sa, ktoré nevie počas jazdy psovod zvládnuť a musí psa na silu držať, znamená nesplnenie cviku a stratou bodov 4 a viac.
- 7 Priame označenie sa vykonáva tak, že pomocník odchádza od psovoda, ktorý stojí so psom v základnom postoji a má ho pripnutého na vôdzke. Po 30 m pomocník si ľahne. Psovod na pokyn rozhodcu uvoľní psa z vôdzky a vysielá ho povelom "REVÍR-HĽADAJ" a posunkom pravej ruky do smeru k pomocníkovi. Pred vyslaním psovod môže psa pridržovať za obojok. Pes po príchode k pomocníkovi musí intenzívne pomocníka vyštekávať až do príchodu psovoda. Po príchode psovoda ku psovi, psovod pripne psa na vôdzku a pomôže pomocníkovi vstať. Pes nesmie prejavovať známky agresivity pri vyštekávaní, ani pri zdvíhaní pomocníka.

3.6 Skúška práce záchranárskeho psa na stope – SPZP-S 1

3.6.1 Kritéria skúšky

- vek psa najmenej 14 mesiacov
- účasť na skúške je podmienená splnením skúšky SVZM
- skúšky sa môže zúčastniť len zdravý pes, ktorého fyzická kondícia a telesná konštrukcia a typ vyššej nervovej sústavy dávajú predpoklady pre úspešné absolvovanie skúšky
- úspešne vykonaná skúška je vtedy, ak ZT v každej časti skúšky dosiahne najmenej 70 % z dosiahnuteľných bodov
- povelová technika je uvedená za cvikom Z- zvukový povel, P- posunkový povel.

3.6.2 Predmet skúšky

3.6.2.1 Poslušnosť

1. Kladina nízka s nábehovými doskami	tam-späť	10 bodov	ZP
2. Šplh 1,8 m prekážka typu "A"	tam-späť	10 bodov	ZP
3. Skok ďaleký 1,5 m, 0,3 m vysoký cez prekážku, MP 50%	tam	10 bodov	ZP
4. Plazenie cez rúru 3m dlhú	tam	10 bodov	ZP
5. Vodorovný rebrík	tam	10 bodov	ZP
6. Aport voľný predmet psovoda		10 bodov	ZP
7. Pohyblivá kladina na sudoch	tam	10 bodov	ZP
8. Preklápacia prekážka	tam	10 bodov	ZP
9. Vysielanie na cieľ 30 m vzdialený (bedňa a pod.)	tam	10 bodov	ZP
10. <u>Dlhodobé odloženie s rušivými vplyvmi</u>		<u>10 bodov</u>	<u>ZP</u>
Spolu:		100 bodov	
Minimálne dosiahnuteľné body:		70 bodov	

3.6.2.2 Špeciálna práca

1. Stopa cudzia, 60 min. stará, 800 krokov dlhá, 3 krát lomená do pravého uhla, dva predmety na stope, pomocník na konci stopy, začiatok stopy je označený a opatrený predmetom pomocníka položeným na nášľape k načuchaniu. Časový limit na vypracovanie je 20 minút.			
1. načuchanie stopy		10 bodov	
2. sledovanie 1. úseku stopy		20 bodov	
3. vypracovanie 1. lomu		10 bodov	
4. sledovanie 2. úseku stopy		20 bodov	
5. vypracovanie 2. lomu		10 bodov	
6. sledovanie 3. úseku stopy		20 bodov	
7. vypracovanie 3. lomu		10 bodov	
8. sledovanie 4. úseku stopy		20 bodov	
9. označenie 1. predmetu		5 bodov	
10. označenie 2. predmetu		5 bodov	
11. <u>označenie osoby</u>		<u>70 bodov</u>	
Spolu:		200 bodov	
Minimálne dosiahnuteľné body:		140 bodov	
 Spolu:		 300 bodov	
Minimálne dosiahnuteľné body:		210 bodov	

3.7 Skúška práce záchranárskeho psa na stope – SPZP-S 2

3.7.1 Kritéria skúšky

- vek psa najmenej 16 mesiacov
- účasť na skúške je podmienená splnením skúšky SPZP-S 1
- skúšky sa môže zúčastniť len zdravý pes, ktorého fyzická kondícia a telesná konštrukcia a typ vyššej nervovej sústavy dávajú predpoklady pre úspešné absolvovanie skúšky
- úspešne vykonaná skúška je vtedy, ak ZT v každej časti skúšky dosiahne najmenej 70 % z dosiahnuteľných bodov
- povelová technika je uvedená za cvikom Z- zvukový povel, P- posunkový povel.

3.7.2 Predmet skúšky

3.7.2.1 Poslušnosť

1. Kladina nízka s nábehovými doskami	tam-späť	10 bodov	ZP
2. Šplh 1,8 m prekážka typu "A"	tam-späť	10 bodov	ZP
3. Skok ďaleký 1,5 m, 0,3 m vysoký cez prekážku, MP 50%	tam	10 bodov	ZP
4. Plazenie cez rúru 3m dlhú	tam	10 bodov	ZP
5. Vodorovný rebrík	tam	10 bodov	ZP
6. Aport voľný predmet psovoda		10 bodov	ZP
7. Pohyblivá kladina na sudoch	tam	10 bodov	ZP
8. Preklápacia prekážka	tam	10 bodov	ZP
9. Vysielanie na cieľ 30 m vzdialený (bedňa a pod.)	tam	10 bodov	ZP
10. <u>Dlhodobé odloženie s rušivými vplyvmi</u>		<u>10 bodov</u>	<u>ZP</u>
Spolu:		100 bodov	
Minimálne dosiahnuteľné body:		70 bodov	

3.7.2.2 Špeciálna práca

1. **Stopa** cudzia, 120 min. stará, 1000 krokov dlhá, 5 krát lomená (jeden lom je ostrý), vedená cez dva rôzne terény (les-oranica, lúka-oranica apod.) dva predmety na stope, pomocník na konci stopy, začiatok stopy nie je a je umiestnený na úsečke o dĺžke 20 krokov. Časový limit na vypracovanie je 25 minút. Časový limit na vyhľadanie nášľapu 3 min.
1. vyhľadanie nášľapu	10 bodov
2. sledovanie 1. úseku stopy	15 bodov
3. vypracovanie 1. lomu	5 bodov
4. sledovanie 2. úseku stopy	15 bodov
5. vypracovanie 2. lomu	5 bodov
6. sledovanie 3. úseku stopy	15 bodov
7. vypracovanie 3. lomu	5 bodov
8. sledovanie 4. úseku stopy	15 bodov
9. vypracovanie 4. lomu	5 bodov
10. sledovanie 5. úseku stopy	15 bodov
11. vypracovanie 5. lomu	5 bodov
12. sledovanie 6. úseku stopy	15 bodov
13. označenie 1.predmetu	7 bodov
14. označenie 2. predmetu	8 bodov
15. <u>označenie osoby</u>	<u>60 bodov</u>
Spolu:	200 bodov
Minimálne dosiahnuteľné body:	140 bodov

3.8 Skúška práce záchranárskeho psa na stope – SPZP-S 3

3.8.1 Kritéria skúšky

- vek psa najmenej 18 mesiacov
- účasť na skúške je podmienená splnením skúšky SPZP-S 2
- skúšky sa môže zúčastniť len zdravý pes, ktorého fyzická kondícia a telesná konštrukcia a typ vyššej nervovej sústavy dávajú predpoklady pre úspešné absolvovanie skúšky
- úspešne vykonaná skúška je vtedy, ak ZT v každej časti skúšky dosiahne najmenej 70 % z dosiahnuteľných bodov
- povelová technika je uvedená za cvikom Z- zvukový povel, P- posunkový povel

3.8.2 Predmet skúšky

3.8.2.1 Poslušnosť

1. Kladina vysoká 2 m	tam	10 bodov	ZP
2. Šplh 1,8 m prekážka typu "A"	tam-späť	10 bodov	ZP
3. Skok ďaleký 2 m, široký min. 2 m cez priekopu, MP 50%	tam	10 bodov	ZP
4. Plazenie cez rúru 3 m dlhú	tam	10 bodov	ZP
5. Vodorovný rebrík	tam	10 bodov	ZP
6. Aport k pomocníkovi		10 bodov	ZP
7. Pohyblivá kladina na sudoch	tam	10 bodov	ZP
8. Preklápacia prekážka	tam	10 bodov	ZP
9. Vysielanie na cieľ 30 m vzdialený (bedňa a pod.)	tam	10 bodov	ZP
10. <u>Dlhodobé odloženie s rušivými vplyvmi</u>		<u>10 bodov</u>	<u>ZP</u>
Spolu:		100 bodov	
Minimálne dosiahnuteľné body:		70 bodov	

3.8.2.2 Špeciálna práca

1. **Stopa** cudzia, 240 min. stará, 2000 krokov dlhá, 6 krát lomená (jeden lom je ostrý, jeden oblúk), stopa je v dvoch úsekoch krížená používanou poľnou cestou (alebo kríženie je zabezpečené iným pomocníkom), 4 predmety na stope, pomocník na konci stopy, začiatok stopy nie je označený a je opatrený predmetom pomocníka položeným na štvorci 20 x 20 krokov. Časový limit na vypracovanie je 40 minút. Časový limit na vyhľadanie predmetu 3 min.

1. vyhľadanie predmetu	10 bodov
2. sledovanie 1. úseku stopy	10 bodov
3. vypracovanie 1. lomu	5 bodov
4. sledovanie 2. úseku stopy	10 bodov
5. vypracovanie 2. lomu	5 bodov
6. sledovanie 3. úseku stopy	10 bodov
7. vypracovanie 3. lomu	5 bodov
8. sledovanie 4. úseku stopy	10 bodov
9. vypracovanie 4. lomu	5 bodov
10. sledovanie 5. úseku stopy	10 bodov
11. vypracovanie 5. lomu	5 bodov
12. sledovanie 6. úseku stopy	10 bodov
13. vypracovanie 6. lomu	5 bodov
14. sledovanie 7. úseku stopy	10 bodov
15. označenie 1.predmetu	7 bodov
16. označenie 2. predmetu	8 bodov
17. označenie 3. predmetu	7 bodov
18. označenie 4. predmetu	8 bodov
19. <u>označenie osoby</u>	<u>60 bodov</u>
Spolu:	200 bodov
Minimálne dosiahnuteľné body:	140 bodov

Spolu: **300 bodov**
Minimálne dosiahnuteľné body: 210 bodov

3.8.3 Pripomienky k vykonaniu častí skúšky SPZP-S 1 až 3

3.8.3.1 Pripomienky k vykonaniu poslušnosti

Pripomienky k vykonaniu poslušnosti sú zhodné s pripomienkami k vykonaniu poslušnosti skúšok SPZP-R 1 - 3.

3.8.3.2 Pripomienky k vykonaniu stopy

1. Počas kladenia stopy pes a psovod musia byť umiestnení tak, aby nevideli pomocníka.
2. Psovod sa zahľási rozhodcovi s pripraveným psom na vykonanie stopy a v hlásení mu uvedie spôsob označovania predmetu a osoby. Sú povolené spôsoby označovania predmetu v ľahu, v sede, v stoji a aportovaním. Po označení predmetu, resp. osoby psom, psovod hlási označenie zdvihnutím pravej ruky.
3. Počas stopy psovod môže psa napojiť vodou, môže urobiť psovi oddychovú prestávku. Čas na napájanie a na oddychovú prestávku nie je stanovený, ale je súčasťou celkového času na vypracovanie stopy.
4. Psovod začína stopu povelom „HLADAJ-STOPA“. Na tento povel pes musí okamžite zohnúť hlavu smerom k zemi a nízkym nosom nad terénom vyhľadať nášľap a sledovať stopu.
5. Psovod nasleduje psa vo vzdialenosti minimálne 10 m na stopovacej vôdzke (10 m) alebo na voľno. Stopovacou vôdzkou nesmie psovod psa ovplyvňovať. Pokiaľ rozhodca takúto činnosť psovoda zistí je povinný ho upozorniť na to, že ovplyvňuje psa. Po treťom napomenutí nasleduje odvolanie zo stopy a zapísanie len dosiahnutých bodov.
6. Pokiaľ sa pes vzdialil zo stopy na vzdialenosť väčšiu ako 20 m, prácu ZT rozhodca ukončí a ZT dostane len body za prácu vykonanú do toho okamihu.
7. Označenie predmetu musí byť v súlade s nahláseným označením, ktoré psovod uviedol v hlásení rozhodcovi. Pokiaľ pes označí predmet inou polohou, môže získať len polovicu bodov za daný predmet.
8. Označenie pomocníka na konci stopy musí pes vykonať vystavením v niektorej z polôh (v sede, v ľahu, v stoji) a musí začať intenzívne štekáť do 10 sekúnd od jeho vystavenia. Pokiaľ označí pomocníka len niektorou z polôh, môže byť hodnotené prevedenie označenia len známku „uspokojivá“.
9. Pri skúške sa kladie dôraz na chuť psa pracovať na stope. Pes má na stope pracovať intenzívne počas celej stopy. Rýchlosť, ktorá nie je na úkor presnosti nie je prekážkou, naopak pri záchranárskej činnosti skôr výhodou.
10. Ako predmety sa používajú veci dennej potreby, ktorých veľkosť nepresahuje veľkosť topánky. Predmety môžu byť ľubovoľného materiálu. Na prvom stupni sa používajú len predmety z dreva a látky. Na druhom a treťom stupni sa môžu okrem drevených a látkových predmetov použiť aj predmety plastové a kovové (nie mince). Minimálna veľkosť predmetov musí byť taká, aby pes, ktorý predmety aportuje, predmety nezhltoľ. Predmet musí mať pomocník pri sebe 30 min pred začatím kladenia stopy.
11. Nášľap na stope v druhom stupni pomocník vytvorí tak, že medzi dva pomyselné body v teréne vzdialené od seba cca 20 krokov vytvorí nášľap, pričom k úsečke, ktorú vytvárajú tieto dva pomyselné body, prichádza kolmo z pravej alebo ľavej strany.
12. Nášľap pri stope na treťom stupni pomocník vytvorí tak, že do pomyselného štvorca 20 x 20 krokov vstúpi z bočnej strany (nie zo strany navádzania psa), vytvorí nášľap a naň položí predmet.
13. Pokiaľ nie je možné na stope tretieho stupňa zabezpečiť prechod cez používanú poľnú cestu, kríženie je potrebné vykonať iným pomocníkom a to 30 min. pred začiatkom vypracovania stopy záchranárskym tímom.
14. Pri stope tretieho stupňa pes musí označiť predmet na nášľape.
15. Pomocník na stope tretieho stupňa je celý zahalený vo vlastnej prikrývke.

3.8.3.3 Pripomienky k vykonaniu poslušnosti

- 1 Psovod vykonáva cviky samostatne, čaká len na pokyn od rozhodcu na začatie cviku.
- 2 Pri cvikoch, kde je uvedená ZP je súčasne so zvukovým povelom možné vydať aj posunkový povel.
17. 3 Poslušnosť začína podaním hlásenia ZT o pripravenosti ZT rozhodcovi. Po ukončení poslušnosti ZT opäť podáva hlásenie rozhodcovi o ukončení poslušnosti. Psovod počas hlásení má psa na vôdzke, vôdzku drží v ľavej ruke a stojí v základnom postoji. **Po podaní hlásenia psovod odopne psa z vôdzky a všetky cviky vykonáva bez nej.**

- 4 Všetky cviky poslušnosti sa začínajú a končia v základnom postoji (pes sedí pri ľavej nohe psovoda, vŕdzku psovod drží v ľavej ruke).
- 5 Kladinu nízku pes začne vykonávať na povel "VPRED". Keď pes prekoná kladinu, psovod vydá povel " SPÄŤ". Na tento povel pes musí okamžite zareagovať a prekonať kladinu aj opačným smerom. Po prekonaní kladiny pes predsadne pred psovoda. Cvik sa končí povelom "K NOHE" a usadením psa do základného postoja.
- 6 Kladinu vysokú pes začne vykonávať na povel "VPRED". Psovod počas prekonávania kladiny psom ide vedľa psa. Na konci kladiny zastane a na povel "K NOHE" usadí psa do základného postoja. Kladina vysoká musí byť 2m vysoká, 5m dlhá, široká 0,3 m so sklonom rebríkov 45° od zeme,.
- 7 Šplh cez 1,8 m prekážku začína pes vykonávať na povel psovoda "VPRED". Keď pes prekoná prekážku psovod vydá povel " SPÄŤ". Na tento povel pes musí okamžite zareagovať a prekonať prekážku aj opačným smerom. Po prekonaní prekážky pes predsadne pred psovoda. Cvik sa končí povelom "K NOHE" a usadením psa do základného postoja.
- 8 Skok ďaleký (prekážka, alebo priekopa) pes začne prekonávať na povel "VPRED". Po prekonaní skoku do diaľky, psovod vydá povel (STOJ, Lahni alebo SADNI). Na niektorý z týchto povelov pes musí hneď zareagovať a zaujať daný postoj. Na pokyn rozhodcu psovod príde ku psovi a povelom "K NOHE" usadí psa do základného postoja. Prekážka na skok ďaleký musí byť 1 m alebo 1,5 m dlhá (podľa stupňa skúšky) a vysoká 0,30 m. Priekopa pri treťom stupni musí byť 2 m dlhá a min. 2 m široká.
- 9 Plazenie cez 3 m rúru pes začína vykonávať na povel psovoda "VPRED". Po prekonaní prekážky psom povel vydá povel "LAHNI", na ktorý pes okamžite musí zareagovať a ľahnúť si v priestore za prekážkou. Psovod na pokyn rozhodcu príde ku psovi a povelom "K NOHE" usadí psa do základného postoja. Rúra musí byť 3 m dlhá a jej priemer musí byť cca 0,5 m.
- 10 Vodorovný rebrík pes začne prekonávať na povel psovoda "VPRED". Psovod od začiatku ide so psom ktorý prekonáva rebrík. Na konci rebríka pes musí samostatne zastať na poslednej priečke a čakať, až kým ho psovod nezloží na zem. Cvik sa končí povelom "K NOHE", keď psovod usadí psa do základnej postoja. Vodorovný rebrík musí byť 0,5 m vysoký, 4 m dlhý, 0,5 m široký, odstup priečok 0,3 m, šírka priečok 0,05 m.
- 11 Aport voľný je vykonávaný na vzdialenosť minimálne 10 m a je možné použiť akýkoľvek predmet dennej potreby. Nesmie však byť použitá k aportovaniu potrava. Pes má cvik vykonať radostne, rýchlo a presne. Aport musí uchopiť na ceste smerom k aportu a najkratšou cestou priniesť psovodovi a pred psovoda s aportom predsadnúť. Hranie, púšťanie, silné prehrýzanie je hrubou chybou. Cvik psovod začína povelom "APORT" alebo "PRINES". Po odobratí aportu povelom "PUŠŤ" psovod končí cvik povelom "K NOHE".
- 12 Aport k pomocníkovi je vykonávaný na vzdialenosť minimálne 10 m a je možné použiť akýkoľvek predmet dennej potreby. Nesmie však byť použitá k aportovaniu potrava. Pes má cvik vykonať radostne, rýchlo a presne. Aport musí uchopiť na povel psovoda "DRŽ" alebo "APORT". Akonáhle pes uchopí aport, začne ho pomocník volať menom a povelom "APORT" alebo "PRINES" Pes musí aport čo najkratšou cestou priniesť pomocníkovi a s aportom pred neho predsadnúť. Hranie, púšťanie, silné prehrýzanie je hrubou chybou. Po odobratí aportu pomocníkom povelom "PUŠŤ" je cvik splnený. Psovod psa privolá a posadí do základného postoja, táto činnosť nie je hodnotená.
- 13 Pohyblivú dosku na sudoch pes začína prekonávať na povel "VPRED". Po vyskočení na dosku môže psovod vydať povel "STOJ", na ktorý pes musí zastať, a to v prvej polovici dĺžky dosky. Potom, čo pes stojí na doske, rozhodca vydá pokyn psovodovi na pokračovanie cviku. Psovod vyjde zo svojho pôvodného miesta a keď je na úrovni psa, pes musí pokračovať v prekonávaní dosky vedľa psovoda. Na konci dosky psovod a pes zostanú stáť a na pokyn rozhodcu dokončia prekážku a pes zoskočí na zem a psovod ho povelom "K NOHE" usadí do základného postoja. Pohyblivá doska na sudoch musí byť 4 m dlhá, 0,30 m široká, na koncoch dosky sudy o priemere 0,40 m.
- 14 Preklápaciu prekážku pes začína prekonávať na povel psovoda "VPRED". Pes vybehne po nábehu dosky a v mieste preklopenia preklopí prekážku a zostane stáť. Psovod v momente preklopenia prekážky vyjde zo svojho pôvodného miesta a keď je na úrovni psa, pes musí pokračovať v prekonávaní prekážky vedľa psovoda. Cvik sa končí povelom "K NOHE", keď psovod usadí psa do základného postoja. . Preklápacia prekážka musí byť 4 m dlhá, široká 0.3 m a vysoká 0.4 m.
- 15 Cvik vysielanie na cieľ pes začne vykonávať na povel psovoda "VPRED" a ukázaním pravej ruky do smeru cieľa. Pes musí k cieľu utekať temperamentne a priamo, vyskočiť na cieľ a zotrvať na ňom minimálne 5 s a na povel psovoda "KU MNE" temperamentne pribehnúť, predsadnúť. Cvik sa končí povelom "K NOHE", keď psovod usadí psa do základného postoja.
- 16 Dlhodobé odloženie s rušivými vplyvmi sa vykonáva na vzdialenosť 50 krokov. Psovod stojí čelom ku psovi. Psovod odkladá psa do dlhodobého odloženia povelom "LAHNI, ZOSTAŇ". Pes zostáva v dlhodobom odložení počas vykonania cvikov poslušnosti a cvikov na prekážkach iným ZT. Po ukončení cvikov poslušnosti iným ZT psovod na pokyn rozhodcu odchádza ku psovi a postaví sa na

jeho pravú stranu. Na pokyn rozhodcu psovod končí cvik povelom "K NOHE" v základnom postoji. Ako rušivé vplyvy môžu byť použité akékoľvek zvuky vyskytujúce sa v praxi (siréna, klaksón, zvuk motora, pracovných strojov, atď.) a môžu byť imitované audio vizuálnou technikou.

3.9 Skúška všestranného záchranárskeho minima – SVZM-P

3.9.1 Kritéria skúšky

- vek psa najmenej 12 mesiacov
- účasť na skúške nie je podmienená splnením inej skúšky
- skúšky sa môže zúčastniť len zdravý pes, ktorého fyzická kondícia a telesná konštrukcia a typ vyššej nervovej sústavy dávajú predpoklady pre úspešné absolvovanie skúšky
- úspešne vykonaná skúška je vtedy, ak ZT v každej časti skúšky dosiahne najmenej 70 % z dosiahnuteľných bodov
- povelová technika je uvedená za cvikom Z- zvukový povel, P- posunkový povel.
- ZT sa riadi v smere vyhľadávania ruiny podľa určenia rozhodcu.

3.9.2 Predmet skúšky

3.9.2.1 Plocha

3.9.2.2 Špeciálna práca

1. **Vyhľadanie na ploche** na priestore o rozmeroch 100 x 50 m 1 sediaca osoba. Terén pre vyhľadanie: stredne riedky les, kroviny, atď. Časový limit na vypracovanie je 10 minút.

1. Vyhľadanie nezvestnej osoby	20 bodov	
2. Označenie nezvestnej osoby	20 bodov	
3. Intenzita práce a ovládateľnosť psa	5 bodov	
4. <u>Súhra záchranárskeho tímu</u>	5 bodov	
Spolu:	50 bodov	
Minimálne dosiahnuteľné body:	35 bodov	

3.9.2.3 Poslušnosť

1. Ovládateľnosť na vôdzke (chôdza, klus, pomalá chôdza, zastavenie) + prechod skupinou osôb	10 bodov	ZP
2. Privolanie psa zo zaujatia	10 bodov	ZP
3. Aport voľný, predmet psovoda	10 bodov	ZP
4. Štekanie psa na povel v sede pri nohe na vôdzke	10 bodov	ZP
5. <u>Dlhodobé odloženie s rušivými vplyvmi</u>	10 bodov	ZP
Spolu:	50 bodov	
Minimálne dosiahnuteľné body:	35 bodov	

3.9.2.4 Prekážky

1. Kladina nízka s nábehovými doskami	10 bodov	ZP
2. Pohyblivá doska na sudoch	10 bodov	ZP
3. Skok vysoký cez prekážku 0,8 m vysokú, MP - 0,5 m	10 bodov	ZP
4. Skok ďaleký 1m, 0,3 m vysoký cez prekážku, MP 50 %	10 bodov	ZP
5. <u>Plazenie cez 3 m rúru</u>	10 bodov	ZP
Spolu:	50 bodov	
Minimálne dosiahnuteľné body:	35 bodov	

3.9.2.5 Špeciálna práca

1. Prechod medzi dvomi ohňami vzdialenými od seba asi 3 kroky	10 bodov	ZP
2. Prechod cez nepríjemný materiál	10 bodov	ZP
3. Kontakt s cudzími osobami (prenášanie, nakladanie na auto..)	10 bodov	
4. Doprava na otvorenom dopravnom prostriedku (príves)	10 bodov	ZP
5. Priame označenie ležiacej osoby na 30 krokov v otvorenom <u>prehľadnom teréne</u>	10 bodov	ZP
Spolu:	50 bodov	
Minimálne dosiahnuteľné body:	35 bodov	

Spolu:

200 bodov

Minimálne dosiahnuteľné body:

140 bodov

3.9.3 Pripomienky k vykonaniu častí skúšky SVZM-P

3.9.3.1 Pripomienky k vykonaniu vyhľadania na ploche

1. Pred začatím práce psovod podá hlásenie rozhodcovi a oznámi mu spôsob označovania osoby psom. Sú prípustné označenia:
 - štekaním
 - „nálezkou“.
 - **dovádzaním**
2. Psovod má určenú trasu postupu prehľadávania terénu. Túto trasu musí dodržať. Nie je povolené vracat' sa späť. Pokiaľ psovod dosiahne konečného bodu trasy, práca záchranárskeho tímu sa končí.
3. Rozhodca postupuje spoločne so záchranárskym tímom, aby objektívne posúdil prácu záchranárskeho tímu.
4. Počas hľadania psovod môže psa napojiť vodou, môže urobiť psovi oddychovú prestávku. Čas na napájanie a na oddychovú prestávku nie je stanovený, ale je súčasťou celkového času na vyhľadanie.
5. Psovod na začiatku a počas hľadania vydáva povel „REVÍR-HĽADAJ“. Na tento povel reaguje pes tak, že prehľadáva priestor lesa a hľadá nezvestné osoby. Čím menej povelov psovod psovi dáva, tým je práca psa samostatnejšia a hodnotnejšia.
6. Psovod nález osoby hlási zdvihnutím pravej ruky a spôsobom "Pes označuje nezvestnú osobu".
7. Nájdenú osobu psovod zodvihne a pokračuje so psom v hľadaní.
8. Akákoľvek pomoc psovoda psovi, ktorý vystavuje nezvestnú osobu, ktorá by viedla k označeniu, znamená znulovanie označenia osoby a za vyhľadanie osoby psovod získa len dlhšie body (pokiaľ nález oznámi).
12. Plný počet bodov za označenie osoby môže získať len pes, ktorý označuje nezvestnú osobu do 10 sekúnd od jej vystavenia intenzívnym štekaním, alebo rýchlym a čo najkratším príchodom ku psovodovi s „nálezkou“ a rýchlym a najkratším dovedením psovoda k nálezu. **Pri značení dovádzaním behá pes najrýchlejšie (priamo) cestou medzi psovodom a ukrytou osobou a vedie tak psovoda k ukrytej osobe prípadne k miestu nálezu. Pes nesmie byť behom celého značenia pripútaný na vŕdzke. Pes musí u psovoda vykazovať vzorec chovania pri ktorom je jednoznačné že označuje. Psovod oznámi vzorec chovania rozhodcovi pred začatím práce.**
9. Záchranársky tím nespĺní bodový limit časti skúšky:
 - pri nenájdenej osobe
 - pri označení falošného nálezu (v tomto prípade sa práca okamžite končí a záchranársky tím dostane len doposiaľ získané body)
10. Záchranársky tím bude diskvalifikovaný pri napadnutí pomocníka, rozhodcu, členov záchranej čaty alebo psovoda psom.
11. Pomocníci na všetkých stupňoch musia byť oblečení v odevoch, ktoré splývajú s prostredím. Na prvom a druhom stupni sú pomocníci umiestnení voľne na teréne. Na treťom stupni minimálne jeden pomocník musí byť zakrytý (porastom, vetvami, atď.)
12. Figurant neodchádza od psovoda priamo ale je už založený v úkryte

3.9.3.2 Pripomienky k vykonaniu poslušnosti

1. Pri skúške sa prihliada na to, že sa jedná o mladých začínajúcich psov.
2. Pred vydaním zvukového, resp. posunkového povelu psovod môže jedenkrát osloviť psa menom.
3. Poslušnosť začína podaním hlásenia ZT o pripravenosti ZT rozhodcovi. Po ukončení poslušnosti ZT opäť podáva hlásenie rozhodcovi o ukončení poslušnosti. Psovod počas hlásenia má psa na vŕdzke, vŕdzku drží v ľavej ruke a stojí v základnom postoji.
4. Všetky cviky poslušnosti sa začínajú a končia v základnom postoji (pes sedí pri ľavej nohe psovoda, vŕdzku psovod drží v ľavej ruke).
5. Cviky psovod začína na pokyn rozhodcu.
6. Cvik ovládateľnosť na vŕdzke a prechod skupinou osôb psovod vykonáva samostatne podľa rozhodcom určenej schémy. Pes počas vedenia musí psovoda radostne a presne nasledovať pri jeho ľavej nohe. Vŕdzku pri vykonávaní tohto cviku má psovod v ľavej ruke. Vŕdzka pri vedení psa nesmie byť napnutá. Povel "K NOHE" psovod môže použiť pri vykročení a pri zmene rytmu. Pri zastaveniach pes sadá k nohe psovoda samostatne bez povelu.

7. Privolanie psa, povelom "KU MNE" psovod vykonáva zo zaujatia psa inou osobou (pomocníkom, prípadne rozhodcom) na pokyn rozhodcu. Cvik musí pes vykonať predsadnutím pred psovoda. Cvik je ukončený na pokyn rozhodcu zaradením psa do základného postoja povelom "K NOHE".
8. Aport voľný je vykonávaný na vzdialenosť minimálne 10 m a je možné použiť akýkoľvek predmet (aj činku, loptičku). Nesmie však byť použitá k aportovaniu potrava. Pes má cvik vykonať radostne, rýchlo a presne. Aport musí pes uchopiť na ceste smerom k aportu a najkratšou cestou priniesť psovodovi a pred psovoda s aportom predsadnúť. Hranie, púšťanie, silné prehrýzanie je hrubou chybou. Cvik psovod začína povelom "APORT" alebo "PRINES". Po odobratí aportu povelom "PUŠŤ" psovod končí cvik povelom "K NOHE" a usadením psa do základného postoja.
9. Štekanie psa na povel psovoda sa vykonáva v základnom postoji, psovod drží vŕdzku v ľavej ruke. Pes musí na zvukový povel „ŠTEKAJ“ a posunkový povel minimálne trikrát intenzívne a hlasno zaštekáť.
10. Dlhodobé odloženie s rušivými vplyvmi sa vykonáva na vzdialenosť 50 krokov. Psovod stojí čelom ku psovi. Psovod odkladá psa do dlhodobého odloženia povelom "ĽAHNI, ZOSTAŇ". Pes zostáva v dlhodobom odložení počas vykonania cvikov poslušnosti a cvikov na prekážkach iným ZT. Po ukončení cvikov poslušnosti iným ZT, psovod na pokyn rozhodcu odchádza ku psovi a postaví sa na jeho pravú stranu. Na pokyn rozhodcu psovod končí cvik povelom "K NOHE" v základnom postoji. Ako rušivé vplyvy môžu byť použité akékoľvek zvuky vyskytujúce sa v praxi (siréna, klaksón, zvuk motora, pracovných strojov, atď.) a môžu byť imitované audio vizuálnou technikou.

3.9.3.3 Pripomienky k prekonaniu prekážok

1. Pri skúške sa prihliada na to, že sa jedná o mladých začínajúcich psov.
2. Časť prekážky začína podaním hlásenia ZT o pripravenosti ZT rozhodcovi. Po ukončení časti ZT opäť podáva hlásenie rozhodcovi o ukončení časti. Psovod počas hlásení má psa na vŕdzke, vŕdzku v ľavej ruke a stojí v základnom postoji.
3. Všetky cviky sa začínajú a končia v základnom postoji (pes sedí pri ľavej nohe psovoda, vŕdzku psovod drží v ľavej ruke).
4. Cviky psovod začína na pokyn rozhodcu.
5. Všetky prekážky pes prekonáva plynulo len jedným smerom, bez vŕdzky spoločne so psovodom, ktorý ide vedľa psa počas prekonávania prekážok.
6. Po prekonaní prekážky psovod zostane so psom stáť v základnom postoji a čaká na pokyn rozhodcu na začatie ďalšieho cviku.
7. Kladina nízka musí byť vysoká 1 m, dlhá 5 m a sklon nábehovej dosky vzhľadom k zemi musí byť 30°. Proti šmyku môže byť použitý koberec alebo iná protišmyková látka. Iné pomôcky nie sú povolené (spružle, schodíky).
8. Pohyblivá doska na sudoch musí byť 4 m dlhá, 0,30 m široká, na koncoch dosky sudy o priemere 0,40 m.
9. Priemer rúry na plazenie musí byť cca 0,5 m s dĺžkou 3 m.
10. Cviky 1,2 a 5 psovod začína povelom "VPRED" a končí po prekonaní prekážky psom v základnom postoji na povel "K NOHE".
11. Cviky 3 a 4 psovod začína povelom "VPRED" a pred prekážkou môže použiť povel "HOP". Po prekonaní prekážky ZT končí cvik v základnom postoji na povel "K NOHE".
12. **Malé plemená – rozumie sa pes ktorý dosahuje v kohútiku výšku do 40 cm!**

3.9.3.4 Pripomienky k vykonaniu špeciálnych cvikov

1. Pri skúške sa prihliada na to, že sa jedná o mladých začínajúcich psov.
2. Pes nesmie pri vykonávaní špeciálnych cvikov prejavíť známky agresivity alebo strachu, inak bude jeho činnosť ukončená.
3. Prechod medzi dvomi ohňami psovod začína vykonávať na pokyn rozhodcu zo základného postoja bez vŕdzky. Psovod vydá povel "K NOHE" a vykročí. ZT prechádza pomyselnou stredovou osou dvoch ohňov. Pes musí nasledovať psovoda pri nohe presne a bez známk strachu z ohňa. Kýchanie, prskanie z dymu nie je prekážkou. Po splnení cviku psovod zastane, postaví sa do základného postoja a čaká na ďalší pokyn rozhodcu.
4. Prechod cez nepríjemný materiál psovod začína na pokyn rozhodcu zo základného postoja bez vŕdzky. Psovod vydá povel "K NOHE" a vykročí. ZT prechádza cez nepríjemný materiál. Pes musí nasledovať psovoda pri nohe presne a bez známk strachu z nepríjemného materiálu. Psovod vykoná jedno zastavenie na nepríjemnom materiáli, kde pes si sadá bez povelu psovoda. Po splnení cviku psovod zastane, postaví sa do základného postoja a čaká na ďalší pokyn rozhodcu.

Psovod sa nesmie úmyselne vyhýbať častiam materiálu, ktoré by psovi robili obtiaže. V takom prípade rozhodca musí dať vykonanie cviku zopakovať.

5. Kontakt s cudzími osobami sa vykonáva zdvihnutím psa psovodom, jeho nesením na vzdialenosť 10 m, odovzdaním inému pomocníkovi, ktorý prinesie psa späť na východzí bod. Po položení psa pomocníkom na zem psovod psa privolá povelom "KU MNE". Cvik sa končí v základnom postoji po povelu "K NOHE". Pes nesmie prejavovať strach či agresivitu. Metanie a nepokoj psa pri zdvíhaní či prenášaní je chybou a je postihovaný v závislosti od intenzity nepokoja 1-3 bodovou stratou. Vyskočenie z náruče, vyšmyknutie sa vplyvom nepokoja psa a dotyk so zemou znamená nesplnenie cviku a stratou viac ako 4 bodov. Psa je možné zdvíhať zo zeme alebo z vyvýšeného miesta (bedňa, kladina atď.).
6. Pri doprave na otvorenom prostriedku môže byť použitý príves, nákladné auto s odkrytou ložnou plochou alebo iný dopravný prostriedok, ktorý zabezpečí splnenie tohto cviku. Psovod nastúpi so psom na otvorenú časť dopravného prostriedku, ktorý prejde trasu o dĺžke 50m. Pri nastupovaní psovod použije povel „VPRED“. Psovod počas jazdy môže psa pridržovať a ukludňovať. Plný počet bodov môže získať len pes, ktorý kľudne sedí, leží alebo stojí počas celej jazdy. Nekľud psa, ktorý psovod počas jazdy zvládne a psa upokojí sa hodnotí bodovou stratou od 1-3 bodov. Nekľud, metanie sa, ktoré nevie počas jazdy psovod zvládnuť a musí psa na silu držať, znamená nesplnenie cviku a stratou bodov 4 a viac.
7. Priame označenie sa vykonáva tak, že pomocník odchádza od psovoda, ktorý stojí so psom v základnom postoji a má ho pripnutého na vôdzke. Po 30 m pomocník si ľahne. Psovod na pokyn rozhodcu uvoľní psa z vôdzky a vysielá ho povelom "REVÍR-HĽADAJ" a posunkom pravej ruky do smeru k pomocníkovi. Pred vyslaním psovod môže psa pridržovať za obojok. Pes po príchode k pomocníkovi musí intenzívne pomocníka vyštekávať až do príchodu psovoda. Po príchode psovoda ku psovi, psovod pripne psa na vôdzku a pomôže pomocníkovi vstať. Pes nesmie prejavovať známky agresivity pri vyštekávaní, ani pri zdvíhaní pomocníka.

3.10 Skúška práce záchranárskeho psa na ploche – SPZP-P 1

3.10.1 Kritéria skúšky

- vek psa najmenej 14 mesiacov
- účasť na skúške je podmienená splnením skúšky SVZM
- skúšky sa môže zúčastniť len zdravý pes, ktorého fyzická kondícia, telesná konštrukcia a typ vyššej nervovej sústavy dávajú predpoklady pre úspešné absolvovanie skúšky
- úspešne vykonaná skúška je vtedy, ak ZT v každej časti skúšky dosiahne najmenej 70 % z dosiahnuteľných bodov
- povelová technika je uvedená za cvikom Z- zvukový povel, P- posunkový povel

3.10.2 Predmet skúšky

3.10.2.1 Poslušnosť

1. Kladina nízka s nábehovými doskami	tam-späť	10 bodov	ZP
2. Šplh 1,8 m prekážka typu "A"	tam-späť	10 bodov	ZP
3. Skok ďaleký 1,5 m, 0,3 m vysoký cez prekážku, MP 50%	tam	10 bodov	ZP
4. Plazenie cez rúru 3 m dlhú	tam	10 bodov	ZP
5. Vodorovný rebrík	tam	10 bodov	ZP
6. Aport voľný predmet psovoda		10 bodov	ZP
7. Pohyblivá kladina na sudoch	tam	10 bodov	ZP
8. Preklápacia prekážka	tam	10 bodov	ZP
9. Vysielanie na cieľ 30 m vzdialený (bedňa a pod.)	tam	10 bodov	ZP
10. Dlhodobé odloženie s rušivými vplyvmi		10 bodov	ZP

Spolu: **100 bodov**
 Minimálne dosiahnuteľné body: 70 bodov

3.10.2.2 Špeciálna práca

1. **Vyhľadanie na ploche** na priestore o rozmeroch 100 x 100 m, 1 sediaci osoba. Terén pre vyhľadanie: stredne riedky les, kroviny, atď. Časový limit na vypracovanie je 15 minút.
1. Vyhľadanie nezvestnej osoby 40 bodov

2. Označenie nezvestnej osoby	40 bodov
3. Intenzita práce a ovládateľnosť psa	10 bodov
4. <u>Súhra záchranárskeho tímu</u>	<u>10 bodov</u>
Spolu:	100 bodov
Minimálne dosiahnuteľné body:	70 bodov

2. Vyhľadanie na ploche na priestore o rozmeroch 100 x 100 krokov, 1 ležiaca osoba v teréne. Terén pre vyhľadanie: stredne riedky les, kroviny, atď. Časový limit na vypracovanie je 15 minút.

1. Vyhľadanie nezvestnej osoby	40 bodov
2. Označenie nezvestnej osoby	40 bodov
3. Intenzita práce a ovládateľnosť psa	10 bodov
4. <u>Súhra záchranárskeho tímu</u>	<u>10 bodov</u>
Spolu:	100 bodov
Minimálne dosiahnuteľné body:	70 bodov

Spolu: **300 bodov**
Minimálne dosiahnuteľné body: 210 bodov

3.11 Skúška práce záchranárskeho psa na ploche – SPZP-P 2

3.11.1 Kritéria skúšky

- vek psa najmenej 16 mesiacov
- účasť na skúške je podmienená splnením skúšky SPZP-P 1
- skúšky sa môže zúčastniť len zdravý pes, ktorého fyzická kondícia, telesná konštrukcia a typ vyššej nervovej sústavy dávajú predpoklady pre úspešné absolvovanie skúšky
- úspešne vykonaná skúška je vtedy, ak ZT v každej časti skúšky dosiahne najmenej 70 % z dosiahnuteľných bodov
- povelová technika je uvedená za cvikom Z- zvukový povel, P- posunkový povel

3.11.2 Predmet skúšky

3.11.2.1 Poslušnosť

1. Kladina nízka s nábehovými doskami	tam-späť	10 bodov	ZP
2. Šplh 1,8 m prekážka typu "A"	tam-späť	10 bodov	ZP
3. Skok ďaleký 1,5 m, 0,3 m vysoký cez prekážku, MP 50%	tam	10 bodov	ZP
4. Plazenie cez rúru 3 m dlhú	tam	10 bodov	ZP
5. Vodorovný rebrík	tam	10 bodov	ZP
6. Aport voľný predmet psovoda		10 bodov	ZP
7. Pohyblivá kladina na sudoch	tam	10 bodov	ZP
8. Preklápacia prekážka	tam	10 bodov	ZP
9. Vysielanie na cieľ 30 m vzdialený (bedňa a pod.)	tam	10 bodov	ZP
10. <u>Dlhodobé odloženie s rušivými vplyvmi</u>		<u>10 bodov</u>	<u>ZP</u>
Spolu:		100 bodov	
Minimálne dosiahnuteľné body:		70 bodov	

3.11.2.2 Špeciálna práca

1. Vyhľadanie na ploche na priestore o rozmeroch 100 x 150 m, 2 osoby v teréne (dve ležiace nezistiteľné voľným okom). Terén pre vyhľadanie: hustý les, husté kroviny, atď. Časový limit na vypracovanie je 20 minút.

1. Vyhľadanie nezvestnej osoby	15 +15 bodov	30 bodov
2. Označenie nezvestnej osoby	30 +30 bodov	60 bodov
3. Intenzita práce a ovládateľnosť psa		5 bodov
4. <u>Súhra záchranárskeho tímu</u>		<u>5 bodov</u>
Spolu:		100 bodov
Minimálne dosiahnuteľné body:		70 bodov

2. Vyhľadanie na ploche na priestore o rozmeroch 100 x 150 krokov, 2 osoby v teréne (dve ležiace nezistiteľné voľným okom). Terén pre vyhľadanie: hustý les, husté kroviny, atď. Časový limit na vypracovanie je 20 minút.

1. Vyhľadanie nezvestnej osoby	15 +15 bodov	30 bodov
2. Označenie nezvestnej osoby	30 +30 bodov	60 bodov
3. Intenzita práce a ovládateľnosť psa		5 bodov
4. <u>Súhra záchranárskeho tímu</u>		<u>5 bodov</u>
Spolu:		100 bodov
Minimálne dosiahnuteľné body:		70 bodov

Spolu: **300 bodov**
Minimálne dosiahnuteľné body: 210 bodov

3.12 Skúška práce záchranárskeho psa na ploche – SPZP-P 3

3.12.1 Kritéria skúšky

- vek psa najmenej 18 mesiacov
- účasť na skúške je podmienená splnením skúšky SPZP-P 2
- skúšky sa môže zúčastniť len zdravý pes, ktorého fyzická kondícia, telesná konštrukcia a typ vyššej nervovej sústavy dávajú predpoklady pre úspešné absolvovanie skúšky
- úspešne vykonaná skúška je vtedy, ak ZT v každej časti skúšky dosiahne najmenej 70 % z dosiahnuteľných bodov
- povelová technika je uvedená za cvikom Z- zvukový povel, P- posunkový povel

3.12.2 Predmet skúšky

3.12.2.1 Poslušnosť

1. Kladina vysoká 2 m	tam	10 bodov	ZP
2. Šplh 180 cm prekážka typu "A"	tam-späť	10 bodov	ZP
3. Skok ďaleký 200 cm (priekopa)	MP 50% tam	10 bodov	ZP
4. Plazenie cez rúru 3 m dlhú	tam	10 bodov	ZP
5. Vodorovný rebrík	tam	10 bodov	ZP
6. Aport k pomocníkovi		10 bodov	ZP
7. Pohyblivá kladina na sudoch	tam	10 bodov	ZP
8. Preklápacia prekážka	tam	10 bodov	ZP
9. Vysielanie na cieľ 30 m vzdialený (bedňa a pod.)	tam	10 bodov	ZP
10. <u>Dlhodobé odloženie s rušivými vplyvmi</u>		<u>10 bodov</u>	<u>ZP</u>
Spolu:		100 bodov	
Minimálne dosiahnuteľné body:		70 bodov	

3.12.2.2 Špeciálna práca

1. Vyhľadanie na ploche na priestore o rozmeroch 150 x 150 m, 3 osoby v teréne (ležiace nezistiteľné voľným okom, prípadne max. do výšky 2 m). Terén pre vyhľadanie: hustý ťažko priechodný les, husté kroviny, malinčie atď. Časový limit na vypracovanie je 30 minút.

1. Vyhľadanie nezvestnej osoby	10 + 10 +10 bodov	30 bodov
2. Označenie nezvestnej osoby	20 + 20 +20 bodov	60 bodov
3. Intenzita práce a ovládateľnosť psa		5 bodov
4. <u>Súhra záchranárskeho tímu</u>		<u>5 bodov</u>

Spolu:		100 bodov
Minimálne dosiahnuteľné body:		70 bodov
2. Vyhľadanie na ploche	na priestore o rozmeroch 150 x 150 m., 3 osoby v teréne (ležiace nezistiteľné voľným okom, prípadne max. do výšky 2 m). Terén pre vyhľadanie: hustý ťažko priechodný les, husté kroviny, malinčie atď. Časový limit na vypracovanie je 30 minút.	
1. Vyhľadanie nezvestnej osoby	10 + 10 +10 bodov	30 bodov
2. Označenie nezvestnej osoby	20 + 20 +20 bodov	60 bodov
3. Intenzita práce a ovládateľnosť psa		5 bodov
4. <u>Súhra záchranárskeho tímu</u>		<u>5 bodov</u>
Spolu:		100 bodov
Minimálne dosiahnuteľné body:		70 bodov
Spolu:		300 bodov
Minimálne dosiahnuteľné body:		210 bodov

3.12.3 Pripomienky k vykonaniu častí skúšky SPZP-P 1 až 3

3.12.3.1 Pripomienky k vykonaniu vyhľadania na ploche

- Pred začatím práce psovod podá hlásenie rozhodcovi a oznámi mu spôsob označovania osoby psom. Sú prípustné označenia:
 - štekaním
 - „nálezkou“.
 - **dovádzaním**
- Psovod ďalej oznámi trasu postupu prehľadávania terénu. Túto trasu musí dodržať. **Rozhodca ma právo upraviť veľkosť plochy podľa terénu a zmeniť alebo určiť trasu pochodu psovoda.** Nie je povolené vracieť sa späť. Pokiaľ psovod dosiahne konečného bodu trasy, práca záchranárskeho tímu sa končí.
- Rozhodca postupuje spoločne so záchranárskym tímom, aby objektívne posúdil prácu záchranárskeho tímu.
- Počas hľadania psovod môže psa napojiť vodou, môže urobiť psovi oddychovú prestávku. Čas na napájanie a na oddychovú prestávku nie je stanovený, ale je súčasťou celkového času na vyhľadanie.
- Psovod na začiatku a počas hľadania vydáva povel „REVÍR-HĽADAJ“. Na tento povel reaguje pes tak, že prehľadáva priestor ruiny a hľadá nezvestné osoby. Čím menej povelov psovod psovi dáva, tým je práca psa samostatnejšia a hodnotnejšia.
- Psovod nález osoby hlási zdvihnutím pravej ruky a spôsobom "Pes označuje nezvestnú osobu".
- Prvú nájdenú osobu psovod zodvihne a pokračuje so psom v hľadaní.
- Psovod sa aktívne zúčastňuje vyprostovania (ošetrovania) len poslednej nájdenej osoby. Pes počas tejto činnosti môže byť odložený v blízkosti nálezu, avšak môže sa aj voľne pohybovať, ale nesmie zavádzať a brániť v činnosti.
- Akákoľvek pomoc psovoda psovi, ktorý vystavuje nezvestnú osobu, ktorá by viedla k označeniu, znamená znulovanie označenia osoby a za vyhľadanie osoby psovod získa len dlhšie body (pokiaľ nález oznámi).
- Plný počet bodov za označenie osoby môže získať len pes, ktorý označuje nezvestnú osobu do 10 sekúnd od jej vystavenia intenzívnym štekaním, alebo rýchlym a čo najkratším príchodom ku psovodovi s „nálezkou“ a rýchlym a najkratším dovedením psovoda k nálezu. **Pri značení dovádzaním behá pes najrýchlejšie (priamo) cestou medzi psovodom a ukrytou osobou a vedie tak psovoda k ukrytej osobe prípadne k miestu nálezu. Pes nesmie byť behom celého značenia**

pripútaný na vôdzke. Pes musí u psovoda vykazovať vzorec chovania pri ktorom je jednoznačné že označuje. Psovod oznámi vzorec chovania rozhodcovi pred začatím práce.

11. Záchranársky tím nesplní bodový limit časti skúšky:
 - pri nenájdení niektorej osoby
 - pri označení falošného nálezu (v tomto prípade sa práca okamžite končí a záchranársky tím dostane len doposiaľ získané body)
12. Odbiehanie od úkrytu (maximálne tri krát na vzdialenosť viac ako 3 m) s konečným splnením úlohy označenia nálezu nie je dôvodom pre nesplnenie práce. Každé vzdialenie sa od nálezu znamená zníženie známky o jeden stupeň. Hľadanie si inej cesty k nálezu nemožno považovať za chybu.
13. Záchranársky tím bude diskvalifikovaný pri napadnutí pomocníka, rozhodcu, členov záchranej čaty alebo psovoda psom.
14. Pomocníci na všetkých stupňoch musia byť oblečení v odevoch, ktoré splývajú s prostredím. Na prvom a druhom stupni sú pomocníci umiestnení voľne na teréne. Na treťom stupni minimálne jeden pomocník musí byť zakrytý (porastom, vetvami, atď.)

3.12.3.2 Prípomienky k vykonaniu poslušnosti

- 1 Psovod vykonáva cviky samostatne, čaká len na pokyn od rozhodcu na začatie cviku.
- 2 Pri cvikoch, kde je uvedená ZP je súčasne so zvukovým povelom možné vydať aj posunkový povel.
- 3 Poslušnosť začína podaním hlásenia ZT o pripravenosti ZT rozhodcovi. Po ukončení poslušnosti ZT opäť podáva hlásenie rozhodcovi o ukončení poslušnosti. Psovod počas hlásenia má psa na vôdzke, vôdzku drží v ľavej ruke a stojí v základnom postoji. **Po podaní hlásenia psovod odopne psa z vôdzky a všetky cviky vykonáva bez nej.**
- 4 Všetky cviky poslušnosti sa začínajú a končia v základnom postoji (pes sedí pri ľavej nohe psovoda
- 5 Kladinu nízku pes začne vykonávať na povel "VPRED". Keď pes prekoná kladinu, psovod vydá povel " SPÄŤ". Na tento povel pes musí okamžite zareagovať a prekonať kladinu aj opačným smerom. Po prekonaní kladiny pes predsadne pred psovoda. Cvik sa končí povelom "K NOHE" a usadením psa do základného postoja.
- 6 Kladinu vysokú pes začne vykonávať na povel "VPRED". Psovod počas prekonávania kladiny psom ide vedľa psa. Na konci kladiny zastane a na povel "K NOHE" usadí psa do základného postoja. Kladina vysoká musí byť 2m vysoká, 5m dlhá, široká 0,3 m so sklonom rebríkov 45° od zeme,.
- 7 Šplh cez 1,8 m prekážku začína pes vykonávať na povel psovoda "VPRED". Keď pes prekoná prekážku psovod vydá povel " SPÄŤ". Na tento povel pes musí okamžite zareagovať a prekonať prekážku aj opačným smerom. Po prekonaní prekážky pes predsadne pred psovoda. Cvik sa končí povelom "K NOHE" a usadením psa do základného postoja.
- 8 Skok ďaleký (prekážka, alebo priekopa) pes začne prekonávať na povel "VPRED". Po prekonaní skoku do diaľky, psovod vydá povel **STOJ, Lahni alebo SADNI**). **Na niektorý z týchto povelov** pes musí hneď zareagovať a **zaujať daný postoj**. Na pokyn rozhodcu psovod príde ku psovi a povelom "K NOHE" usadí psa do základného postoja. Prekážka na skok ďaleký musí byť 1 m alebo 1,5 m dlhá (podľa stupňa skúšky) a vysoká 0,30 m. Priekopa pri treťom stupni musí byť 2 m dlhá a min. 2 m široká.
- 9 Plazenie cez 3 m rúru pes začína vykonávať na povel psovoda "VPRED". Po prekonaní prekážky psom povel vydá povel "LAHNI", na ktorý pes okamžite musí zareagovať a ľahnúť si v priestore za prekážkou. Psovod na pokyn rozhodcu príde ku psovi a povelom "K NOHE" usadí psa do základného postoja. Rúra musí byť 3 m dlhá a jej priemer musí byť cca 0,5 m.
- 10 Vodorovný rebrík pes začne prekonávať na povel psovoda "VPRED". Psovod **od začiatku ide so psom** ktorý prekonáva rebrík.. Na konci rebríka pes musí samostatne zastať na poslednej priečke a čakať, až kým ho psovod nezloží na zem. Cvik sa končí povelom "K NOHE", keď psovod usadí psa do základnej postoja. Vodorovný rebrík musí byť 0,5 m vysoký, 4 m dlhý, 0,5 m široký, odstup priečok 0,3 m, šírka priečok 0,05 m.
- 11 Aport voľný je vykonávaný na vzdialenosť minimálne 10 m a je možné použiť akýkoľvek predmet dennej potreby. Nesmie však byť použitá k aportovaniu potrava. Pes má cvik vykonať radostne, rýchlo a presne. Aport musí uchopiť na ceste smerom k aportu a najkratšou cestou priniesť psovodovi a pred psovoda s aportom predsadnúť. Hranie, púšťanie, silné prehrýzanie je hrubou chybou. Cvik psovod začína povelom "APORT" alebo "PRINES". Po odobratí aportu povelom "PUŠŤ" psovod končí cvik povelom "K NOHE".
- 12 Aport k pomocníkovi je vykonávaný na vzdialenosť minimálne 10 m a je možné použiť akýkoľvek predmet dennej potreby. Nesmie však byť použitá k aportovaniu potrava. Pes má cvik vykonať

- radostne, rýchlo a presne. Aport musí uchopiť na povel psovoda "DRŽ" alebo "APORT". Akonáhle pes uchopí aport, začne ho pomocník volať menom a povelom "APORT" alebo "PRINES" Pes musí aport čo najkratšou cestou priniesť pomocníkovi a s aportom pred neho predať. Hranie, púšťanie, silné prehrýzanie je hrubou chybou. Po odobratí aportu pomocníkom povelom "PUŠŤ" je cvik splnený. Psovod psa privolá a posadí do základného postoja, táto činnosť nie je hodnotená.
- 13 Pohyblivú dosku na sudoch pes začína prekonávať na povel "VPRED". Po vyskočení na dosku môže psovod vydať povel "STOJ", na ktorý pes musí zastať, a to v prvej polovici dĺžky dosky. Potom, čo pes stojí na doske, rozhodca vydá pokyn psovodovi na pokračovanie cviku. Psovod vyjde zo svojho pôvodného miesta a keď je na úrovni psa, pes musí pokračovať v prekonávaní dosky vedľa psovoda. Na konci dosky **psovod a pes zostanú stáť a na pokyn rozhodcu dokončia prekážku a pes** zoskočí na zem a psovod ho povelom "K NOHE" usadí do základného postoja. Pohyblivá doska na sudoch musí byť 4 m dlhá, 0,30 m široká, na koncoch dosky sudy o priemere 0,40 m.
- 14 Preklápaciu prekážku pes začína prekonávať na povel psovoda "VPRED". Pes vybehne po nábehu dosky a v mieste preklopenia preklopí prekážku a zostane stáť. Psovod v momente preklopenia prekážky vyjde zo svojho pôvodného miesta a keď je na úrovni psa, pes musí pokračovať v prekonávaní prekážky vedľa psovoda. Cvik sa končí povelom "K NOHE", keď psovod usadí psa do základného postoja. **Preklápacia prekážka musí byť 4 m dlhá, široká 0.3 m a vysoká 0.4 m.**
- 15 Cvik vysielanie na cieľ pes začne vykonávať na povel psovoda "VPRED" a ukázaním pravej ruky do smeru cieľa. Pes musí k cieľu utekať temperamentne a priamo, vyskočiť na cieľ a zotrvať na ňom minimálne 5 s a na povel psovoda "KU MNE" temperamentne pribehnúť, predať. Cvik sa končí povelom "K NOHE", keď psovod usadí psa do základného postoja.
- 16 Dlhodobé odloženie s rušivými vplyvmi sa vykonáva na vzdialenosť 50 krokov. Psovod stojí čelom ku psovi. Psovod odkladá psa do dlhodobého odloženia povelom "ĽAHNI, ZOSTAŇ". Pes zostáva v dlhodobom odložení počas vykonania cvikov poslušnosti a cvikov na prekážkach iným ZT. Po ukončení cvikov poslušnosti iným ZT psovod na pokyn rozhodcu odchádza ku psovi a postaví sa na jeho pravú stranu. Na pokyn rozhodcu psovod končí cvik povelom "K NOHE" v základnom postoji. Ako rušivé vplyvy môžu byť použité akékoľvek zvuky vyskytujúce sa v praxi (siréna, klaksón, zvuk motora, pracovných strojov, atď.) a môžu byť imitované audio vizuálnou technikou.

3.13 Skúška práce záchranárskeho psa vo vode – SPZP-V 1

3.13.1 Kritéria skúšky

- vek psa najmenej 14 mesiacov
- účasť na skúške nie je podmienená splnením žiadnej skúšky
- skúšky sa môže zúčastniť len zdravý pes, ktorého fyzická kondícia, telesná konštrukcia a typ vyššej nervovej sústavy dávajú predpoklady pre úspešné absolvovanie skúšky
- úspešne vykonaná skúška je vtedy, ak ZT v každej časti skúšky dosiahne najmenej 70 % z dosiahnuteľných bodov
- povelová technika je uvedená za cvikom Z- zvukový povel, P- posunkový povel

3.13.2 Predmet skúšky

3.13.2.1 Poslušnosť

1. Ovládateľnosť na voľno (chôdza, klus, pomalá chôdza), prechod skupinou	10 bodov	ZP
2. Privolanie psa zo zaujatia	10 bodov	ZP
3. Polohovanie psa pri nohe na voľno (sadni, ľahni, vstaň)	10 bodov	ZP
4. Aport voľný predmet psovoda	10 bodov	ZP
5. Pohyblivá doska na sudoch	10 bodov	ZP

6. Prechod cez nepríjemný materiál	10 bodov	ZP
7. Vysielanie na cieľ 30 m vzdialený (bedňa a pod.)	10 bodov	ZP
8. Kontakt s cudzími osobami (prenášanie, nakladanie na auto...)	10 bodov	ZP
9. Doprava na otvorenom dopravnom prostriedku (príves)	10 bodov	ZP
10. <u>Dlhodobé odloženie s rušivými vplyvmi</u>	<u>10 bodov</u>	<u>ZP</u>
Spolu:	100 bodov	
Minimálne dosiahnuteľné body:	70 bodov	

3.13.2.2 Špeciálna práca vo vode

1. Privolanie z člnu na breh (50 m - pes suchý)	30 bodov	
2. Aport z vody na breh predmetu odhodeného psovodom (cca 15 m)	30 bodov	
3. Vysielanie pre cudzí predmet plávajúci na hladine (cca 15 m)	35 bodov	
4. Prinesenie záchranného kolesa topiacemu	35 bodov	
5. <u>Pritiahnutie topiaceho (záchranným kolesom)</u>	<u>70 bodov</u>	
Spolu:	200 bodov	
Minimálne dosiahnuteľné body:	140 bodov	
 Spolu:	 300 bodov	
Minimálne dosiahnuteľné body:	210 bodov	

3.14 Skúška práce záchranárskeho psa vo vode – SPZP-V 2

3.14.1 Kritéria skúšky

- vek psa najmenej 16 mesiacov
- účasť na skúške je podmienená splnením skúšky SPZP-V 1
- skúšky sa môže zúčastniť len zdravý pes, ktorého fyzická kondícia, telesná konštrukcia a typ vyššej nervovej sústavy dávajú predpoklady pre úspešné absolvovanie skúšky
- úspešne vykonaná skúška je vtedy, ak ZT v každej časti skúšky dosiahne najmenej 70 % z dosiahnuteľných bodov
- povelová technika je uvedená za cvikom Z- zvukový povel, P- posunkový povel

3.14.2 Obsah skúšky

3.14.2.1 Poslušnosť

1. Ovládateľnosť na voľno (chôdza, klus, pomalá chôdza), prechod skupinou	10 bodov	ZP
2. Privolanie psa zo zaujatia	10 bodov	ZP

3. Polohovanie psa pri nohe na voľno (sadni, ľahni, vstaň)	10 bodov	ZP
4. Aport voľný predmet psovoda	10 bodov	ZP
5. Pohyblivá doska na sudoch	10 bodov	ZP
6. Prechod cez nepríjemný materiál	10 bodov	ZP
7. Vysielanie na cieľ 30 m vzdialený (bedňa a pod.)	10 bodov	ZP
8. Kontakt s cudzími osobami (prenášanie, nakladanie na auto..)	10 bodov	ZP
9. Doprava na otvorenom dopravnom prostriedku (príves)	10 bodov	ZP
10. <u>Dlhodobé odloženie s rušivými vplyvmi</u>	<u>10 bodov</u>	<u>ZP</u>
Spolu:	100 bodov	
Minimálne dosiahnuteľné body:	70 bodov	

3.14.2.2 Špeciálna práca vo vode

1. Vysielanie pre stratený predmet z člnu (pádlo apod.)	30 bodov
2. Prinesenie lana surfárovi	30 bodov
3. Privlečenie surfára v ťažkostiach (50 m)	70 bodov
4. <u>Záchrana aktívne topiacej sa osoby</u>	<u>70 bodov</u>
Spolu:	200 bodov
Minimálne dosiahnuteľné body:	140 bodov

Spolu: **300 bodov**
 Minimálne dosiahnuteľné body: 210 bodov

3.15 Skúška práce záchranárskeho psa vo vode – SPZP-V 3

3.15.1 Kritéria skúšky

- vek psa najmenej 18 mesiacov
- účasť na skúške je podmienená splnením skúšky SPZP-V 2
- skúšky sa môže zúčastniť len zdravý pes, ktorého fyzická kondícia, telesná konštrukcia a typ vyššej nervovej sústavy dávajú predpoklady pre úspešné absolvovanie skúšky
- úspešne vykonaná skúška je vtedy, ak ZT v každej časti skúšky dosiahne najmenej 70 % z dosiahnuteľných bodov
- povelová technika je uvedená za cvikom Z- zvukový povel, P- posunkový povel

3.15.2 Predmet skúšky

3.15.2.1 Poslušnosť

1. Ovládateľnosť na voľno (chôdza, klus, pomalá chôdza), prechod skupinou	10 bodov	ZP
2. Privolanie psa zo zaujatia	10 bodov	ZP
3. Polohovanie psa pri nohe na voľno (sadni, ľahni, vstaň)	10 bodov	ZP
4. Aport voľný predmet psovoda	10 bodov	ZP
5. Pohyblivá doska na sudoch	10 bodov	ZP
6. Prechod cez nepríjemný materiál	10 bodov	ZP
7. Vysielanie na cieľ 30 m vzdialený (bedňa a pod.)	10 bodov	ZP
8. Kontakt s cudzími osobami (prenášanie, nakladanie na auto..)	10 bodov	ZP
9. Doprava na otvorenom dopravnom prostriedku (príves)	10 bodov	ZP
10. <u>Dlhodobé odloženie s rušivými vplyvmi</u>	<u>10 bodov</u>	<u>ZP</u>
Spolu:	100 bodov	
Minimálne dosiahnuteľné body:	70 bodov	

3.15.2.2 Špeciálna práca vo vode

1. Prinesenie lana k člnu	30 bodov
2. Privlečenie člnu s tromi osobami	50 bodov
3. Záchrana aktívne sa topiacej osoby	60 bodov
4. <u>Záchrana pasívne ležiacej osoby na hladine</u>	<u>60 bodov</u>
Spolu:	200 bodov
Minimálne dosiahnuteľné body:	140 bodov

Spolu: **300 bodov**
Minimálne dosiahnuteľné body: 210 bodov

3.15.3 Pripomienky k vykonaniu častí skúšky SPZP-V 1 až 3

3.15.3.1 Pripomienky k vykonaniu poslušnosti

1. Cvik ovládateľnosť na voľno (bez vôdzky) vykonáva psovod na povel "K NOHE" samostatne, podľa rozhodcom určenej schémy. Pes počas vedenia musí psovoda radostne a presne nasledovať pri jeho ľavej nohe. Vôdzku pri vykonávaní tohto cviku má psovod vo vrecku, alebo prevesenú cez ľavé rameno. Počas vedenia ZT vykoná minimálne jedno zastavenie. Počas vedenia ZT prejde dvakrát (jedným smerom a späť) skupinou minimálne 3 osôb, pričom vykoná jedno zastavenie v skupine. Povel "K NOHE" je povolený len pri vyjdení a zmene rytmu ZT.
2. Privolanie psa psovod vykonáva zo zaujatia psa inou osobou (pomocníkom, prípadne rozhodcom), na pokyn rozhodcu povelom "KU MNE". Cvik musí pes vykonať psovodovi pred psovoda. Cvik je ukončený na pokyn rozhodcu povelom "K NOHE", zaradením sa psa do základného postoja.
3. Polohovanie psa pri nohe na vôdzke vykonáva psovod na pokyn rozhodcu. Každá poloha musí byť vykonaná dvakrát v rôznych kombináciách. Psovod pritom používa povel "ĽAHNI" pre polohovanie psa, "SADNI" pre posadenie psa, "STOJ" pre postavenie psa.
4. Aport voľný je vykonávaný na vzdialenosť minimálne 10 m a je možné použiť akýkoľvek predmet dennej potreby. Nesmie však byť použitá k aportovaniu potravy. Pes má cvik vykonať radostne, rýchlo a presne. Aport musí uchopiť na ceste smerom k aportu, najkratšou cestou priniesť psovodovi a pred psovoda s aportom psovodovi predsaďte. Hranie, púšťanie, silné prehrýzanie je hrubou chybou. Cvik psovod začína povelom "APORT" alebo "PRINES". Po odobratí aportu povelom "PUŠŤ" psovod končí cvik povelom "K NOHE".
5. Pohyblivú dosku na sudoch pes začína prekonávať na povel "VPRED". Po vyskočení na dosku môže psovod vydať povel "STOJ", na ktorý pes musí zastať, a to v prvej polovici dĺžky dosky. Po tom, čo pes stojí na doske, rozhodca vydá pokyn psovodovi na pokračovanie cviku. Psovod vyjde zo svojho pôvodného miesta, a keď je na úrovni psa, pes musí pokračovať v prekonávaní dosky vedľa psovoda. Na konci dosky **psovod a pes zostanú stáť a na pokyn rozhodcu dokončia prekážku a pes zoskočí na zem a psovod ho povelom "K NOHE" usadí do základného postoja**. Pohyblivá doska na sudoch musí byť 4 m dlhá, 0,30 m široká, na koncoch dosky sudy o priemere 0,40 m.
6. Prechod cez nepríjemný materiál psovod začína na pokyn rozhodcu zo základného postoja bez vôdzky. Psovod vydá povel "K NOHE" a vykročí. ZT prechádza cez nepríjemný materiál. Pes musí nasledovať psovoda pri nohe presne a bez známkov strachu z nepríjemného materiálu. Psovod vykoná jedno zastavenie na nepríjemnom materiáli, kde pes si sadá bez povelu psovoda. Po splnení cviku psovod zastane, postaví sa do základného postoja a čaká na ďalší pokyn rozhodcu.

- Psovod sa nesmie úmyselne vyhýbať častiam materiálu, ktoré by psovi robili obtiaže. V takom prípade rozhodca musí dať vykonanie cviku zopakovať.
7. Cvik vysielanie na cieľ pes začne vykonávať na povel psovoda "VPRED" a ukázaním pravej ruky do smeru cieľa. Pes musí k cieľu utekať temperamentne a priamo, vyskočiť na cieľ, zotrvať na ňom minimálne 5 sekúnd a na povel psovoda "KU MNE" temperamentne pribehnúť a predsadnúť. Cvik sa končí povelom "K NOHE", keď psovod usadí psa do základného postoja.
 8. Kontakt s cudzími osobami sa vykonáva zdvihnutím psa psovodom, jeho nesením na vzdialenosť 10 m, odovzdaním inému pomocníkovi, ktorý prinesie psa späť na východzí bod. Po položení psa pomocníkom na zem, psovod psa privolá povelom "KU MNE". Cvik sa končí v základnom postoji po povel "K NOHE". Pes nesmie prejavovať strach či agresivitu. Metanie a nepokoj psa pri zdvíhaní či prenášaní je chybou a je postihovaný v závislosti od intenzity nepokoja stratou 1-3 bodov. Vyskočenie z náruče, vyšmyknutie sa vplyvom nepokoja psa a dotyk so zemou znamená nesplnenie cviku a stratu viac ako 4 bodov. Psa je možné zdvíhať zo zeme alebo z vyvýšeného miesta (bedňa, kladina atď.).
 9. Pri doprave na otvorenom prostriedku môže byť použitý príves, nákladné auto s odkrytou ložnou plochou alebo iný dopravný prostriedok, ktorý zabezpečí splnenie tohto cviku. Psovod nastúpi so psom na otvorenú časť dopravného prostriedku, ktorý prejde trasu o dĺžke 50 m. Pri nastupovaní použije psovod povel „VPRED“. Psovod počas jazdy môže psa pridržovať a ukludňovať. Plný počet bodov môže získať len pes, ktorý kľudne sedí, leží alebo stojí počas celej jazdy. Nekľud psa, ktorý psovod počas jazdy zvládne a psa upokojí sa hodnotí bodovou stratou od 1-3 bodov. Nekľud, metanie sa, ktoré nevie počas jazdy psovod zvládnuť a musí psa na silu držať, znamená nesplnenie cviku a stratu 4 a viac bodov.
 10. Dlhodobé odloženie s rušivými vplyvmi sa vykonáva na vzdialenosť 50 krokov. Psovod stojí čelom ku psovi. Psovod odkladá psa do dlhodobého odloženia povelom "ĽAHNI, ZOSTAŇ". Pes zostáva v dlhodobom odložení počas vykonania cvikov poslušnosti a cvikov na prekážkach iným ZT. Po ukončení cvikov poslušnosti iným ZT, psovod na pokyn rozhodcu odchádza ku psovi a postaví sa na jeho pravú stranu. Na pokyn rozhodcu psovod končí cvik povelom "K NOHE" v základnom postoji. Ako rušivé vplyvy môžu byť použité akékoľvek zvuky vyskytujúce sa v praxi (siréna, klaksón, zvuk motora, pracovných strojov, atď.) a môžu byť imitované audio vizuálnou technikou.

3.15.3.2 Pripomienky k vykonaniu práce vo vode

1. Pred začatím práce psovod podá hlásenie rozhodcovi.
2. Rozhodca je povinný skontrolovať výstroj ZT, záchranné vesty posádky člnu, materiálne - technické vybavenie potrebné pre vykonanie špeciálnej práce vo vode (motorový čln - všade označovaný ako čln, surflovú dosku, lano, záchranné koleso, ochranu rúk topiaceho sa pomocníka v telovej farbe, bóje atď.).
3. ZT, pomocníci a všetci účastníci špeciálnych prác vo vode (posádka člnu) musia byť plavci.
4. Cvik privolanie z člnu na breh (50 m - pes suchý) sa vykonáva z člnu, ktorý je na vode vzdialený od brehu 50 m. Pes je v člne a je suchý. Na pokyn rozhodcu psovod privolá psa povelom "KU MNE". Pes musí okamžite zareagovať na povel, bez váhania skočiť z člna do vody a čo najkratšou cestou priplávať k psovodovi. Pri vyjdení na breh predsadne pred psovoda. Na pokyn rozhodcu ZT ukončí cvik v základnom postoji, keď psovod vydá povel psovi "K NOHE". Otrásenie sa psa z vody pred predsadnutím nemá za následok bodové straty.
5. Cvik aportovanie z vody na breh ZT vykoná tak, že psovod, ktorý stojí so psom na brehu v základnom postoji odhodí plávajúci predmet do vody na vzdialenosť minimálne 15 m. Na pokyn rozhodcu psovod vysielá psa pre predmet povelom "APORT" alebo "PRINES". Pes musí bez váhania vliezť do vody, priplávať k predmetu, uchopiť ho, priniesť psovodovi a predsadnúť pred psovoda. Na povel "PUŠŤ" pes odovzdá aport psovodovi. Cvik sa končí v základnom postoji po povel "K NOHE". Pred predsadnutím pred psovoda sa môže pes otriasť z vody, ale nesmie vypustiť aport. V prípade, že pes vypustí aport pred psovodom na brehu môže byť hodnotení len známkom "uspokojivo".
6. Cvik vysielanie pre cudzí predmet plávajúci po hladine (cca 15 m) sa vykoná tak, že ZT sa prechádza po brehu a je upozornený rozhodcom na kľudne plávajúci predmet na hladine. Psovod vyšle psa do smeru, kde je predmet povelom "VPRED, APORT" alebo "VPRED, PRINES". Pes musí bez váhania vliezť do vody v smere, kde ho psovod vysielá a musí predmet nájsť a priniesť psovodovi. Na povel "PUŠŤ" pes odovzdá aport psovodovi. Cvik sa končí v základnom postoji po povel "K NOHE". Pred predsadnutím pred psovoda sa môže pes otriasť z vody, ale nesmie vypustiť predmet. V prípade, že pes vypustí aport pred psovodom na brehu, môže byť hodnotení len známkom "uspokojivo". Predmet musí byť dobre viditeľný a takej veľkosti a váhy, aby pes bol schopný ho uniesť.

7. Cvik prinesenie záchranného kolesa topiacemu ZT vykonáva z brehu. Na pokyn rozhodcu začne pomocník predstierať topenie. Psovod vezme koleso, ktoré je priviazané na lano a lano strčí psovi do papule. Na povel "VPRED" psovod vysielá psa so záchranným kolesom smerom k topiacej sa osobe. Pes musí čo najrýchlejšie doplávať k topiacej sa osobe a vyčkať v blízkosti osoby až do momentu uchopenia záchranného kolesa osobou. Po uchopení kolesa topiacou sa osobou môže psovod vydať pomocný povel "KU MNE". Hodnotenie cviku sa končí uchopením záchranného kolesa topiacou sa osobou.
8. Cvik pritiahnutie topiaceho naväzuje na cvik prinesenie záchranného kolesa topiacemu. Cvik sa začína hodnotiť od momentu uchopenia záchranného kolesa osobou. V momente uchopenia záchranného kolesa osobou musí pes čo najkratšou cestou osobu pritiahnúť k brehu. Psovod môže použiť povel "SPÄŤ" po uchopení záchranného kolesa topiacim. Osoba kľudne leží na hladine, drží sa kolesa a čiastočne pomáha jednou rukou pri plávaní. Keď je pes s osobou pri brehu, musí psovod osobu vytiahnuť na breh. Pes pri vyťahovaní osoby psovodom na breh nesmie zavádzať, alebo inak rušiť psovodovu činnosť.
9. Cvik vysielanie pre stratený predmet z člnu (pádlo apod.) je vykonaný tak, že počas plavby ZT v člne pomocník vyhodí predmet z člnu (napr. pádlo) tak, aby to pes nevidel. Po 15 m plavby čln zastaví a psovod vyšle psa do smeru, kde je stratený predmet povelom "VPRED, APORT" alebo "VPRED, PRINES". Pes musí bez obáv skočiť z člna do vody v smere, ktorý ukazuje psovod a priniesť stratený predmet. Keď je pes s predmetom pri člne, psovod ho vytiahne na čln.
10. Cvik prinesenie lana surfárovi ZT vykonáva z brehu. Na pokyn rozhodcu začne pomocník na surfe volať o pomoc. Psovod vezme lano, strčí ho psovi do papule a na povel "VPRED" vysielá psa s lanom smerom k surfárovi. Pes musí čo najrýchlejšie doplávať k surfárovi a odovzdať mu lano. Hodnotenie cviku sa končí uchopením lana surfárom.
11. Cvik privlečenie surfára v ťažkostiach (50 m) naväzuje na cvik prinesenie lana surfárovi. Cvik sa začína hodnotiť od momentu uchopenia lana surfárom. Surfár po uchopení lana priviaže jeden koniec lana o surf a druhý koniec lana podá psovi, ktorý zatiaľ čaká v blízkosti surfu. Pes musí okamžite uchopiť lano a na povel psovoda "SPÄŤ" musí čo najkratšou cestou plávať k brehu. Pri brehu psovod pomôže surfárovi na breh.
12. Cvik záchrana aktívne topiacej sa osoby vykonáva ZT z brehu. ZT sa prechádza po brehu. Pes je na voľno. Rozhodca upozorní psovoda na topiacu sa osobu. Psovod musí okamžite zareagovať a vyslať psa povelom "VPRED" pre topiacu sa osobu. Pes musí bez obáv a čo najrýchlejšie priplávať k topiacej sa osobe a pred osobou urobiť mierny oblúk tak, aby sa osoba mohla chytiť postroja. Keď pes ucíti ťah na postroji, musí sa čo najrýchlejšie, samostatne vrátiť smerom k brehu. Psovod môže použiť pomocný povel „SPÄŤ“ v momente, keď osoba uchopí postroj a pevne sa drží. Keď je pes s osobou pri brehu, musí psovod osobu vytiahnuť na breh. Pes pri vyťahovaní osoby psovodom na breh nesmie zavádzať, alebo inak rušiť psovodovu činnosť. Pri neúspešnom uchopení postroja topiacou sa osobou musí pes plávať okolo osoby dovtedy, pokiaľ sa osoba nechytí postroja.
13. Cvik prinesenie lana k člnu ZT vykonáva podobne ako cvik privlečenie surfára.
14. Cvik privlečenie člnu s tromi osobami ZT vykonáva podobne ako cvik prinesenie lana surfárovi.
15. Cvik záchrana pasívne ležiacej osoby na hladine vykonáva ZT z brehu. ZT sa prechádza po brehu. Pes je na voľno. Rozhodca upozorní psovoda na osobu, ktorá leží na hladine a nejaví známky života. Psovod musí okamžite zareagovať a vyslať psa povelom "VPRED" pre osobu. Pes musí bez obáv a čo najrýchlejšie priplávať k osobe, uchopiť ju za predlaktie ruky a ťahať smerom k brehu. Psovod môže psa povzbudiť jedenkrát povelom „SPÄŤ“. Keď je pes s osobou pri brehu, musí psovod osobu vytiahnuť na breh. Pes pri vyťahovaní osoby psovodom na breh nesmie zavádzať, alebo inak rušiť psovodovu činnosť. Pri neúspešnom uchopení postroja topiacou sa osobou, musí pes plávať okolo osoby dovtedy, pokiaľ sa osoba nechytí postroja. Pri tomto cviku pomocník (topiaca sa osoba) musí mať na predlakti ochrannú manžetu v telovej farbe.

3.16 Skúška práce záchranárskeho psa v lavíne – SPZP-L 1

3.16.1 Kritéria skúšky

- vek psa najmenej 14 mesiacov

- účasť na skúške nie je podmienená splnením žiadnej skúšky
- skúšky sa môže zúčastniť len zdravý pes, ktorého fyzická kondícia, telesná konštrukcia a typ vyššej nervovej sústavy dávajú predpoklady pre úspešné absolvovanie skúšky
- úspešne vykonaná skúška je vtedy, ak ZT v každej časti skúšky dosiahne najmenej 70 % z dosiahnuteľných bodov
- povelová technika je uvedená za cvikom Z- zvukový povel, P- posunkový povel

3.16.2 Predmet skúšky

3.16.2.1 Poslušnosť

1. Ovládateľnosť na voľno (chôdza, klus, pomalá chôdza), skupina	10 bodov	ZP
2. Privolanie psa zo zaujatia	10 bodov	ZP
3. Polohovanie psa pri nohe na voľno (sadni, ľahni, vstaň)	10 bodov	ZP
4. Aport voľný predmet psovoda	10 bodov	ZP
5. Vysielanie na cieľ 30 m vzdialený (bedňa a pod.)	10 bodov	ZP
6. Chodenie psa za psovodom v stope	10 bodov	ZP
7. Kontakt s cudzími osobami (prenášanie, nakladanie na auto..)	10 bodov	ZP
8. Doprava na otvorenom dopravnom prostriedku (príves)	10 bodov	ZP
9. Priame označenie ležiacej osoby na 30 krokov v otvorenom prehladnom teréne	10 bodov	ZP
10. Dlhodobé odloženie s rušivými vplyvmi	10 bodov	ZP
Spolu:	100 bodov	
Minimálne dosiahnuteľné body:	70 bodov	

3.16.2.2 Špeciálna práca

1. **Vyhľadanie v lavíne** na priestore o rozmeroch 50 x 100 krokov so súvislou pokrývkou snehu, 1 osoby zasypanej snehom v hĺbke cca 0,5 m pod snehom, dva predmety (osobné veci osoby do veľkosti zimnej bundy) zahrnuté snehom okom neviditeľné. Časový limit na vypracovanie je 15 minút.

1. Vyhľadanie snehom zavalenej osoby	40 bodov
2. Označenie snehom zavalenej osoby	60 bodov
3. Nájdenie a označenie predmetu	20 bodov
4. Intenzita práce a ovládateľnosť psa	30 bodov
5. Práca psovoda pri vyhľadávaní	20 bodov
6. Súhra záchranárskeho tímu a kľud psa pri vyprostovaní	10 bodov
Spolu:	200 bodov
Minimálne dosiahnuteľné body:	140 bodov
-
Spolu:	300 bodov
Minimálne dosiahnuteľné body:	210 bodov

3.17 Skúška práce záchranárskeho psa v lavíne – SPZP-L 2

3.17.1 Kritéria skúšky

- vek psa najmenej 16 mesiacov
- účasť na skúške je podmienená splnením skúšky SPZP-L 1
- skúšky sa môže zúčastniť len zdravý pes, ktorého fyzická kondícia, telesná konštrukcia a typ vyššej nervovej sústavy dávajú predpoklady pre úspešné absolvovanie skúšky
- úspešne vykonaná skúška je vtedy, ak ZT v každej časti skúšky dosiahne najmenej 70 % z dosiahnuteľných bodov
- povelová technika je uvedená za cvikom Z- zvukový povel, P- posunkový povel

3.17.2 Predmet skúšky

3.17.2.1 Poslušnosť

1. Ovládateľnosť na voľno (chôdza, klus, pomalá chôdza), skupina	10 bodov	ZP	
2. Privolanie psa zo zaujatia	10 bodov		ZP
3. Polohovanie psa pri nohe na voľno (sadni, ľahni, vstaň)	10 bodov	ZP	
4. Aport voľný predmet psovoda	10 bodov		ZP
5. Vysielanie na cieľ 30 m vzdialený (bedňa a pod.)	10 bodov		ZP
6. Chodenie psa za psovodom v stope	10 bodov		ZP
7. Kontakt s cudzími osobami (prenášanie, nakladanie na auto..)	10 bodov		ZP
8. Doprava na otvorenom dopravnom prostriedku (príves)	10 bodov	ZP	
9. Priame označenie ležiacej osoby na 30 krokov v otvorenom prehľadnom teréne	10 bodov		ZP
10. <u>Dlhodobé odloženie s rušivými vplyvmi</u>	<u>10 bodov</u>		<u>ZP</u>
Spolu:	100 bodov		
Minimálne dosiahnuteľné body:	70 bodov		

3.17.2.2 Špeciálna práca

1. Vyhľadanie v lavíne na priestore o rozmeroch 100 x 100 krokov so súvislou pokrývkou snehu, 2 osoby zasypané snehom v hĺbke cca 1 m pod snehom, jeden predmet (batoh s osobnými vecami hľadanej osoby) zahrnutý snehom okom neviditeľné. Časový limit na vypracovanie je 20 minút.			
1. Vyhľadanie snehom zavalených osôb	20 + 20 bodov	40 bodov	
2. Označenie snehom zavalených osôb	50 + 50 bodov	100 bodov	
3. Nájdenie a označenie predmetu		20 bodov	
4. Intenzita práce a ovládateľnosť psa		20 bodov	
5. Práca psovoda pri vyhľadávaní		10 bodov	
6. <u>Súhra záchranárskeho tímu a klud psa pri vyprostovaní</u>		<u>10 bodov</u>	
Spolu:		200 bodov	
Minimálne dosiahnuteľné body:		140 bodov	
Spolu:		300 bodov	
Minimálne dosiahnuteľné body:		210 bodov	

3.18 Skúška práce záchranárskeho psa v lavíne – SPZP-L 3

3.18.1 Kritéria skúšky

- vek psa najmenej 18 mesiacov
- účasť na skúške je podmienená splnením skúšky SPZP-L 2
- skúšky sa môže zúčastniť len zdravý pes, ktorého fyzická kondícia, telesná konštrukcia a typ vyššej nervovej sústavy dávajú predpoklady pre úspešné absolvovanie skúšky
- úspešne vykonaná skúška je vtedy, ak ZT v každej časti skúšky dosiahne najmenej 70 % z dosiahnuteľných bodov
- povelová technika je uvedená za cvikom Z- zvukový povel, P- posunkový povel

3.18.2 Predmet skúšky

3.18.2.1 Poslušnosť

1. Ovládateľnosť na voľno (chôdza, klus, pomalá chôdza), skupina	10 bodov	ZP	
2. Privolanie psa zo zaujatia	10 bodov		ZP
3. Polohovanie psa pri nohe na voľno (sadni, ľahni, vstaň)	10 bodov	ZP	
4. Aport voľný predmet psovoda	10 bodov		ZP
5. Vysielanie na cieľ 30 m vzdialený (bedňa a pod.)	10 bodov		ZP
6. Chodenie psa za psovodom v stope	10 bodov		ZP
7. Kontakt s cudzími osobami (prenášanie, nakladanie na auto..)	10 bodov		ZP
8. Doprava na otvorenom dopravnom prostriedku (príves)	10 bodov	ZP	
9. Priame označenie ležiacej osoby na 30 krokov v otvorenom prehladnom teréne	10 bodov		ZP
10. <u>Dlhodobé odloženie s rušivými vplyvmi</u>	<u>10 bodov</u>		<u>ZP</u>
Spolu:	100 bodov		
Minimálne dosiahnuteľné body:	70 bodov		

3.18.2.2 Špeciálna práca

1. Vyhľadanie v lavíne na priestore o rozmeroch 100 x 150 krokov so súvislou pokrývkou snehu, 3 osoby zasypané snehom v hĺbke cca 1 m pod snehom, jeden predmet (osobná vec hľadanej osoby do veľkosti rukavice, čiapky atď.) zahrnutý snehom, okom neviditeľné. Časový limit na vypracovanie je 30 minút.			
1. Vyhľadanie snehom zavalených osôb	20 + 20 + 20 bodov	60 bodov	
2. Označenie snehom zavalených osôb	30 + 30 + 30 bodov	90 bodov	
3. Nájdenie a označenie predmetu		20 bodov	
4. Intenzita práce a ovládateľnosť psa		20 bodov	
5. Práca psovoda pri vyhľadávaní	5 bodov		
6. <u>Súhra záchranárskeho tímu a klud psa pri vyprostovaní</u>	<u>5 bodov</u>		
Spolu:		200 bodov	
Minimálne dosiahnuteľné body:		140 bodov	
Spolu:		300 bodov	
Minimálne dosiahnuteľné body:		210 bodov	

3.18.3 Pripomienky k vykonaniu častí skúšky SPZP-L 1 až 3

3.18.3.1 Pripomienky k vykonaniu poslušnosti

1. Cvik ovládateľnosť na voľno (bez vôdzky) vykonáva psovod na povel "K NOHE" samostatne, podľa rozhodcom určenej schémy. Pes počas vedenia musí psovoda radostne a presne nasledovať pri jeho ľavej nohe. Vôdzku pri vykonávaní tohto cviku má psovod vo vrecku, alebo prevesenú cez ľavé rameno. Počas vedenia ZT vykoná minimálne jedno zastavenie. Počas vedenia ZT prejde dvakrát

- (jedným smerom a späť) skupinou minimálne 3 osôb, pričom vykoná jedno zastavenie v skupine. Povel "K NOHE" je povolený len pri vyjdení a zmene rytmu ZT.
2. Privolanie psa psovod vykonáva zo zaujatia psa inou osobou (pomocníkom, prípadne rozhodcom) na pokyn rozhodcu povelom "KU MNE". Cvik musí pes vykonať predsadnutím pred psovoda. Cvik je ukončený na pokyn rozhodcu povelom "K NOHE", zaradením sa psa do základného postoja.
 3. Polohovanie psa pri nohe na vôdzke vykonáva psovod na pokyn rozhodcu. Každá poloha musí byť vykonaná dvakrát v rôznych kombináciách. Psovod pritom používa povel "LAHNI" pre polozenie psa, "SADNI" pre posadenie psa, "STOJ" pre postavenie psa.
 4. Aport voľný je vykonávaný na vzdialenosť minimálne 10 m a je možné použiť akýkoľvek predmet dennej potreby. Nesmie však byť použitá k aportovaniu potrava. Pes má cvik vykonať radostne, rýchlo a presne. Aport musí uchopiť na ceste smerom k aportu, najkratšou cestou priniesť psovodovi a pred psovoda s aportom predsadnúť. Hranie, púšťanie, silné prehrýzanie je hrubou chybou. Cvik psovod začína povelom "APORT" alebo "PRINES". Po odobratí aportu povelom "PUSŤ" psovod končí cvik povelom "K NOHE".
 5. Cvik vysielanie na cieľ pes začne vykonávať na povel psovoda "VPRED" a ukázaním pravej ruky do smeru cieľa. Pes musí k cieľu utekať temperamentne a priamo, vyskočiť na cieľ a zotrvať na ňom minimálne 5 sekúnd a na povel psovoda "KU MNE" temperamentne pribehnúť, predsadnúť. Cvik sa končí povelom "K NOHE", keď psovod usadí psa do základného postoja.
 6. Chodenie psa za psovodom v stope psovod vykoná na vzdialenosť 30 - 50 m (vzdialenosť určí rozhodca podľa terénu). Pes tento cvik začína vykonávať zo základného postoja na povel psovoda "ZA MŇA" a posunkový povel. Na tento povel pes musí po vykročení psovoda začať nasledovať v jeho stope. Tento cvik môže byť vykonaný na lyžiach alebo aj pešo. Pre tento cvik je nutné použiť terén s dostatočným množstvom snehu. Cvik sa končí na povel rozhodcu tak, že psovod vydá psovi povel "K NOHE" a ten sa zaradí ku psovodovej ľavej nohe do základného postoja.
 7. Kontakt s cudzími osobami sa vykonáva zdvihnutím psa psovodom, jeho nesením na vzdialenosť 10 m, odovzdaním inému pomocníkovi, ktorý priniesie psa späť na východzí bod. Po položení psa pomocníkom na zem, psovod privolá psa povelom "KU MNE". Cvik sa končí v základnom postoji po povel "K NOHE". Pes nesmie prejavovať strach či agresivitu. Metanie a nepokoj psa pri zdvíhaní či prenášaní je chybou a je postihovaný v závislosti od intenzity nepokoja stratou 1-3 bodov. Vyskočenie z náruče, vyšmyknutie sa vplyvom nepokoja psa a dotyk so zemou znamená nesplnenie cviku a stratu viac ako 4 bodov. Psa je možné zdvíhať zo zeme alebo z vyvýšeného miesta (bedňa, kladina atď.).
 8. Pri doprave na otvorenom prostriedku môže byť použitý príves, nákladné auto s odkrytou ložnou plochou alebo iný dopravný prostriedok, ktorý zabezpečí splnenie tohto cviku. Psovod nastúpi so psom na otvorenú časť dopravného prostriedku, ktorý prejde trasu o dĺžke 50m. Pri nastupovaní použije psovod povel „VPRED“. Psovod počas jazdy môže psa pridržovať a ukľudňovať. Plný počet bodov môže získať len pes, ktorý kľudne sedí, leží alebo stojí počas celej jazdy. Nekľud psa, ktorý psovod počas jazdy zvládne a psa upokojí sa hodnotí bodovou stratou od 1-3 bodov. Nekľud, metanie sa, ktoré nevie počas jazdy psovod zvládnuť a musí psa na silu držať, znamená nesplnenie cviku a stratu 4 a viac bodov.
 9. Priame označenie sa vykonáva tak, že pomocník odchádza od psovoda, ktorý stojí so psom v základnom postoji a má ho pripnutého na vôdzke. Po 30 m si pomocník ľahne. Psovod na pokyn rozhodcu uvoľní psa z vôdzky a vysielá ho povelom "REVÍR-HĽADAJ" a posunkom pravej ruky do smeru k pomocníkovi. Pred vyslaním psovod môže psa pridržovať za obojok. Pes po príchode k pomocníkovi musí intenzívne pomocníka vyštekávať až do príchodu psovoda. Po príchode psovoda ku psovi psovod pripne psa na vôdzku a pomôže pomocníkovi vstať. Pes nesmie prejavovať známky agresivity pri vyštekávaní ani pri zdvíhaní pomocníka.
 10. Dlhodobé odloženie s rušivými vplyvmi sa vykonáva na vzdialenosť 50 krokov. Psovod stojí čelom ku psovi. Psovod odkladá psa do dlhodobého odloženia povelom "LAHNI, ZOSTAŇ". Pes zostáva v dlhodobom odložení počas vykonania cvikov poslušnosti a cvikov na prekážkach iným ZT. Po ukončení cvikov poslušnosti iným ZT, psovod na pokyn rozhodcu odchádza ku psovi a postaví sa na jeho pravú stranu. Na pokyn rozhodcu psovod končí cvik povelom "K NOHE" v základnom postoji. Ako rušivé vplyvy môžu byť použité akékoľvek zvuky vyskytujúce sa v praxi (siréna, klaksón, zvuk motora, pracovných strojov, atď.) a môžu byť imitované audio vizuálnou technikou.

3.18.3.2 Pripomienky k vykonaniu vyhľadania v lavíne

1. Pred začatím práce psovod podá hlásenie rozhodcovi a oznámi mu spôsob označovania osoby psom. Je prípustné označenie osoby hrabaním a štekaním. Rozhodca je povinný skontrolovať povinnú výbavu psovoda.

2. Psovod ďalej oznámi trasu postupu prehľadávania terénu. Túto trasu musí dodržať. Nie je povolené vracat' sa späť. Pokiaľ psovod dosiahne konečného bodu trasy, alebo v neprehľadnom teréne prehľadá celý priestor, práca záchranárskeho tímu sa končí. Psovod môže pokračovať za psom až keď sa pes vzdiali na vzdialenosť minimálne 30 m.
3. Psovod na začiatku a počas hľadania vydáva povel „REVÍR-HĽADAJ“. Na tento povel reaguje pes tak, že prehľadáva lavínové pole a hľadá zavalené osoby a predmety. Čím menej povelov psovod psovi dáva, tým je práca psa samostatnejšia a hodnotnejšia.
4. Počas hľadania psovod môže psa napojiť vodou, môže urobiť psovi oddychovú prestávku. Čas na napájanie a na oddychovú prestávku nie je stanovený, ale je súčasťou celkového času na vyhľadanie.
5. Psovod nález osoby hlási zdvihnutím pravej ruky a spôsobom "Pes označuje zasypanú osobu".
6. Počas vyprošťovania osôb záchranou čatou psovod môže so psom pokračovať v hľadaní.
7. Psovod sa aktívne zúčastňuje vyprošťovania len poslednej nájdenej osoby. Pes počas vyprošťovania môže byť odložený v blízkosti nálezu, avšak môže sa aj voľne pohybovať, ale nesmie zavádzať pri vyprošťovaní.
8. Akákoľvek pomoc psovoda psovi pri náleze, ktorá by viedla k označeniu, znamená znulovanie označenia osoby a za vyhľadanie osoby psovod získa len dielčie body (pokiaľ nález oznámi).
9. Plný počet bodov za označenie osoby môže získať len pes, ktorý označuje zavalenú osobu do 10 sekúnd od jej vystavenia intenzívnym štekaním, alebo intenzívnym hrabaním (je povolená aj kombinácia týchto dvoch spôsobov) v priestore do 3 m.
10. Záchranársky tím nesplní bodový limit časti skúšky:
 - pri nenájdení niektorej osoby
 - pri označení falošného nálezu (v tomto prípade sa práca okamžite končí a záchranársky tím dostane len doposiaľ získané body)
11. Odbiehanie od úkrytu (maximálne tri krát na vzdialenosť viac ako 3 m) s konečným splnením úlohy označenia nálezu, nie je dôvodom pre nesplnenie práce. Každé vzdialenie sa od nálezu znamená zníženie známky o jeden stupeň. Hľadanie si inej cesty k nálezu nemožno považovať za chybu.
12. Záchranársky tím bude diskvalifikovaný pri napadnutí pomocníka, rozhodcu, členov záchrannej čaty alebo psovoda psom.
13. Predmety pes môže označiť nasledovne:
 - označením polohou (v ľahu, v sede, v stojí)
 - hrabaním
 - štekaním
 - aportovaním

Psovod na začiatku práce v hlásení oznámi rozhodcovi spôsob označovania, ktorý musí pes počas práce dodržať. Psovod je povinný oznámiť nález predmetu rozhodcovi spôsobom "Pes označuje predmet zavalenej osoby", následne predmet vyhrabať a miesto nálezu označiť viditeľnou značkou.
14. Pred začiatkom práce ZT cez lavínové pole, prejde rojnica minimálne troch ľudí a pochodí lavínové pole.
15. Úkryty pomocníkov nie je nutné meniť po každom ZT.

3.19 Skúška národnej záchranárskej skupiny - SNZS

3.19.1 Kritéria skúšky

- vek psa najmenej 18 mesiacov
- absolvovanie skúšky nie je podmienené úspešným absolvovaním inej skúšky
- skúšky sa môže zúčastniť len zdravý pes, ktorého fyzická kondícia, telesná konštrukcia a typ vyššej nervovej sústavy dávajú predpoklady pre úspešné absolvovanie skúšky
- úspešne vykonaná skúška je vtedy, ak ZT v každej časti skúšky dosiahne najmenej 70 % z dosiahnuteľných bodov

3.19.2 Predmet skúšky

3.19.2.1 Špeciálne práce

- Vyhľadanie na ploche**, 2 x priestor o rozmeroch 150 x 100 m, 3 nezvestné osoby (na každom priestore od 0 po 3 osoby), čas na vypracovanie 30 min na každý priestor.
 - rozdelenie terénu a taktika prehľadávania : 10 bodov za každý priestor
 - ochota psa a chuť do práce : 20 bodov za každý priestor
 - súhra vo dvojici, poslušnosť a klud pri zdvíhaní osoby : 20 bodov za každý priestor
 - nájdenie osoby /osôb: 20 bodov za osobu
 - označenie osoby /osôb : 30 bodov za osobu

Spolu za obidva priestory: 200 bodov
 Minimálne dosiahnuteľné body: 140 bodov
 - Vyhľadanie v ruinách**, 2 x priestor o rozmeroch 100 x 100 m (jeden priestor vyhľadávaný v nočných hodinách), 4 osôb (na každom priestore od 0 po 4 osoby), 5 predmetov s ľudským pachom voľne porozhadzovaných v ruine, v ruine horia ohne a ozývajú sa nárazové zvuky (motory, kopanie čakanom a atď.). Čas na vypracovanie 30 min na každý priestor.
 - rozdelenie terénu a taktika prehľadávania : 10 bodov za každý priestor
 - ochota psa a chuť do práce : 20 bodov za každý priestor
 - súhra vo dvojici, poslušnosť a klud pri zdvíhaní osoby : 20 bodov za každý priestor
 - nájdenie osoby /osôb: 20 bodov za osobu
 - označenie osoby /osôb : 30 bodov za osobu

Spolu za obidva priestory: 200 bodov
 Minimálne dosiahnuteľné body: 140 bodov
 - Fyzická zdatnosť**, prekonanie trasy 2 x 5 km peším pochodom v čase max. 2 x 75 min.
Spolu za fyzickú zdatnosť: 100 bodov
 Minimálne dosiahnuteľné body: 70 bodov
- Spolu: 500 bodov**

Minimálne dosiahnuteľné body:

350 bodov

3.19.3 Pripomienky k vykonaniu častí skúšky SNZS**3.19.3.1 Všeobecné pripomienky**

1. Rozhodca je povinný pred začiatkom skúšky a námatkovo aj v priebehu skúšky skontrolovať povinnú výbavu ZT.
2. Pri špeciálnej práci v noci musí psovod používať osvetlenie psa aj seba.
3. Povinnú výbavu je ZT povinný niesť počas celej skúšky.
4. Pre špeciálnu prácu v ruinách 1 a 2 môže byť použitý ten istý terén.
5. Pre špeciálnu prácu na ploche 1 a 2 musí byť použitý rôzny terén.
6. Psovod pred vyslaním psa do priestoru (ruiny, plocha) a počas hľadania v priestore používa povel "HLADAJ, REVÍR".

3.19.3.2 Poradie vykonania pracovísk

1. Nočné vyhľadávanie v ruinách
2. Vyhľadanie na ploche č.1 (pred pochodom)
Vyhľadanie na ploche č.2 (po 5 km pochodom)
3. Vyhľadanie v ruinách (1 hod. po ukončení pochodu)

Poznámka: Skúška záchranárskeho tímu musí byť vykonaná v priebehu 24 hod.

Kritéria pre splnenie SNZS

Splniť minimálny bodový limit (celkový, aj v každej časti)

1. Splniť časový limit pochodu (2 x 75 min.)
2. Nájsť 3 osoby na ploche
3. Nájsť 4 osoby v ruinách

3.19.3.4 Pripomienky k vyhľadaniu na ploche

1. Pred začatím práce psovod podá hlásenie rozhodcovi a oznámi mu spôsob označovania osoby psom. Sú prípustné označenia:
 - štekaním
 - „nálezkou“.
 - **dovádzaním**
2. Psovod ďalej oznámi trasu postupu prehľadávania terénu. Túto trasu musí dodržať. Nie je povolené vracat' sa späť. **Rozhodca ma právo upraviť veľkosť plochy podľa terénu a zmeniť alebo určiť trasu pochodu psovoda** Pokiaľ psovod dosiahne konečného bodu trasy, práca záchranárskeho tímu sa končí.
3. Rozhodca postupuje spoločne so záchranárskym tímom, aby objektívne posúdil prácu záchranárskeho tímu.
4. Psovod na začiatku a počas hľadania vydáva povel „REVÍR-HĽADAJ“. Na tento povel reaguje pes tak, že prehľadáva plochu a hľadá nezvestné osoby. Čím menej povelov psovod psovi dáva, tým je práca psa samostatnejšia a hodnotnejšia.
5. Psovod nález osoby hlási zdvihnutím pravej ruky a spôsobom "Pes označuje nezvestnú osobu".
6. Prvú nájdenú osobu psovod zodvihne a pokračuje so psom v hľadaní.
7. Pri SNPZS, pri špeciálnej práci, rozhodca nemusí vyžadovať od psovoda vyprošťovanie poslednej osoby na danom pracovisku. Je na zvážení rozhodcu, ako si overí povahu psa.
8. Pes počas vyprošťovania môže byť odložený v blízkosti nálezu, avšak môže sa aj voľne pohybovať, ale nesmie zavádzať a brániť v činnosti psovoda.
9. Akákoľvek pomoc psovoda psovi, ktorý vystavuje nezvestnú osobu, ktorá by viedla k označeniu, znamená znulovanie označenia osoby a za vyhľadanie osoby psovod získa len dielčie body (pokiaľ nález oznámi).
10. Plný počet bodov za označenie osoby môže získať len pes, ktorý označuje nezvestnú osobu do 10 sekúnd od jej vystavenia intenzívnym štekaním, alebo rýchlym a čo najkratším príchodom ku psovodovi s „nálezkou“, rýchlym a najkratším dovedením psovoda k nálezu. **Pri značení dovádzaním behá pes najrýchlejšie (priamo) cestou medzi psovodom a ukrytou osobou a vedie tak psovoda**

k ukrytej osobe prípadne k miestu nálezu. Pes nesmie byť behom celého značenia pripútaný na vôdzke. Pes musí u psovoda vykazovať vzorec chovania pri ktorom je jednoznačné že označuje. Psovod oznámi vzorec chovania rozhodcovi pred začatím práce.

11. Záchranársky tím nesplní bodový limit časti skúšky:
 - pri nenájdenej niektorej osoby
 - pri označení falošného nálezu (v tomto prípade sa práca okamžite končí a záchranársky tím dostane len doposiaľ získané body)
12. Odbiehanie od úkrytu (maximálne tri krát na vzdialenosť viac ako 3 m) s konečným splnením úlohy označenia nálezu nie je dôvodom pre nesplnenie práce. Každé vzdialenie sa od nálezu znamená zníženie známky o jeden stupeň. Hľadanie si inej cesty k nálezu nemožno považovať za chybu.
13. Záchranársky tím bude diskvalifikovaný pri napadnutí pomocníka, rozhodcu, členov záchranej čaty alebo psovoda psom.
14. Pomocníci musia byť oblečení v odevoch, ktoré splyývajú s prostredím. Minimálne jeden pomocník musí byť zakrytý (porastom, vetvami, atď.).
15. Pri druhej špeciálnej práci - vyhľadania na ploche musí byť použitý iný terén ako pri prvej špeciálnej práci.

3.19.3.5 Pripomienky k vykonaniu vyhľadania v ruinách

1. Pred začatím práce psovod podá hlásenie rozhodcovi a oznámi mu spôsob označovania osoby psom. Sú prípustné označenia:
 - štekaním
 - hrabaním
 - „nálezkou“.
 - **dovádzaním**
 Rozhodca je povinný skontrolovať povinnú výbavu psovoda do ruiny.
2. Psovod ďalej oznámi trasu postupu prehľadávania terénu. Túto trasu musí dodržať. Nie je povolené vracat' sa späť. **Rozhodca ma právo upraviť veľkosť plochy podľa terénu a zmeniť alebo určiť trasu pochodu psovoda.** Pokiaľ psovod dosiahne konečného bodu trasy, alebo v neprehľadnej ruine prehľadá celý priestor, práca záchranárskeho tímu sa končí.
3. Psovod na začiatku a počas hľadania vydáva povel „REVÍR-HĽADAJ“. Na tento povel reaguje pes tak, že prehľadáva priestor ruiny a hľadá nezvestné osoby. Čím menej povelov psovod psovi dáva, tým je práca psa samostatnejšia a hodnotnejšia.
4. Psovod môže postupovať spoločne so psom, ale musí zabezpečiť, aby sa prejavila samostatnosť psa pri hľadaní osoby.
5. Psovod nález osoby hlási zdvihnutím pravej ruky a spôsobom "Pes označuje zavalenú osobu".
6. Počas vyprošťovania osôb záchranou čatou, môže psovod so psom pokračovať v hľadaní.
7. Pri **SNZS**, pri špeciálnej práci, rozhodca nemusí vyžadovať od psovoda vyprošťovanie poslednej osoby na danom pracovisku. Je na zvážení rozhodcu, ako si overí povahu psa.
8. Pes počas vyprošťovania môže byť odložený v blízkosti nálezu, avšak môže sa aj voľne pohybovať, ale nesmie zavádzať pri vyprošťovaní.
9. Akákoľvek pomoc psovoda psovi pri úkryte, ktorá by viedla k označeniu, znamená znulovanie označenia osoby a za vyhľadanie osoby psovod získa len dielčie body (pokiaľ nález oznámi).
10. Plný počet bodov za označenie osoby môže získať len pes, ktorý označuje zavalenú osobu do 10 sekúnd od jej vystavenia intenzívnym štekaním, alebo intenzívnym hrabaním (je povolená aj kombinácia týchto dvoch spôsobov), alebo rýchlym a čo najkratším príchodom ku psovodovi s „nálezkou“ a rýchlym a najkratším dovedením psovoda k nálezu. **Pri značení dovádzaním behá pes najrýchlejšie (priamo) cestou medzi psovodom a ukrytou osobou a vedie tak psovoda k ukrytej osobe prípadne k miestu nálezu. Pes nesmie byť behom celého značenia pripútaný na vôdzke. Pes musí u psovoda vykazovať vzorec chovania pri ktorom je jednoznačné že označuje. Psovod oznámi vzorec chovania rozhodcovi pred začatím práce.**
11. Záchranársky tím nesplní bodový limit časti skúšky:
 - pri nenájdenej niektorej osoby
 - pri označení falošného nálezu (v tomto prípade sa práca okamžite končí a záchranársky tím dostane len doposiaľ získané body)
12. Odbiehanie od úkrytu (maximálne tri krát na vzdialenosť viac ako 3 m) s konečným splnením úlohy označenia nálezu nie je dôvodom pre nesplnenie práce. Každé vzdialenie sa od nálezu znamená zníženie známky o jeden stupeň. Hľadanie si inej cesty k nálezu nemožno považovať za chybu.
13. Záchranársky tím bude diskvalifikovaný pri napadnutí pomocníka, rozhodcu, členov záchranej čaty alebo psovoda psom.

14. Je na rozhodcovi, kde umiestni ohne v ruine a kde budú umiestnené zdroje rušivých vplyvov. Pri ohňoch musí však brať do úvahy smer prúdenia vzduchu v ruine, aby dym z ohňov nezahlcoval pach zavalenej osoby.
15. Pri druhej špeciálnej práci - vyhľadania v ruinách môže byť použitý ten istý terén. Doporučuje sa použiť terény rozdielneho charakteru.

3.19.3.6 Pripomienky k vykonaniu fyzickej zdatnosti

1. ZT musí prejsť celú trasu, nesmie si ju skracovať, ani iným spôsobom upravovať. Zistenie takejto skutočnosti vedie k diskvalifikácii.
2. Pes počas celej trasy musí ísť po vlastných.
3. Počas presunu psovod nesie povinnú výbavu ZT.
4. Trasa je rozdelená na dve časti, každá je v dĺžke 5 km. Každú časť musí ZT absolvovať v stanovenom čase maximálne 75 min.

- 54 - 56,5 min. : 55 - 48 bodov (výborne)
- 57 - 60,5 min. : 47,5 - 45 bodov (veľmi dobre)
- 61 - 67,5 min. : 44,5 - 40 bodov (dobro)
- 68 - 75 min. : 39,5 - 35 bodov (uspokojivo)
- 75,5 - 100 min. : 34,5 - 18 bodov (chybne)
- nad 100,5 min. : 17,5 - 0 bodov (nevyhovet)

Celkovo za fyzickú zdatnosť:

- 108 - 113 min. : 100 - 96 bodov (výborne)
- 114 - 121 min.: 95,5 - 90 bodov (veľmi dobre)
- 122 - 135 min.: 89,5 - 80 bodov (dobro)
- 136 - 150 min. : 79,5 - 70 bodov (uspokojivo)
- 151 - 200 min. : 69,5 - 36 bodov (chybne)
- 201 - bodov 35,5 - 0 bodov (nevyhovet)

Celkové hodnotenie:

1.	500 - 480 bodov	100 - 96 %	(výborne)
2.	477,5 - 450 bodov	95,5 - 90 %	(veľmi dobre)
3.	447,5 - 400 bodov	89,5 - 80 %	(dobro)
4.	397,5 - 350 bodov	79,5 - 70 %	(uspokojivo)
5.	347,5 - 180 bodov	69,5 - 36 %	(chybne)
6.	menej ako 180 bodov	35,5 - 0%	(nedostatočne)

4 Kritéria posudzovania skúšok NSPZT SR

4.1 Cviky poslušnosti

Nedostatky vo vykonaní cvikov sa odrážajú v bodových zrážkach, ktoré rozdeľujeme na:

- nesplnenie cviku (nedostatočne)
- hrubé chyby (uspokojivo až chybne)
- drobné chyby (veľmi dobre až dobre)

Poznámka: Táto úvaha je pre všetky cviky poslušnosti NSPZT SR, ktoré sú ohodnotené 10 bodovými hodnotami.

Nesplnenie cviku

Za nesplnený cvik považujeme cvik, ktorého straty bodov dosahujú maximálne možnú dosiahnuteľnú hranicu v hodnotení "nedostatočne". Nesplnenie cviku môže vzniknúť okamžite, alebo súhrnom hrubých alebo drobných chýb, ktorých bodový súčet presiahne maximálnu bodovú hodnotu cviku, alebo dosiahne interval známky "nedostatočne".

Hrubé chyby

Hrubé chyby charakterizujeme ako chyby, ktoré ohrozujú splnenie cviku a ich bodová hodnota sa pohybuje v bodových intervaloch známok "uspokojivo" a "chybne".

Drobné chyby

Drobné chyby charakterizujeme ako chyby drobných nepresností, oneskorených reakcií psa, viac ako jeden povel psovoda, správanie ZT medzi cvikmi atď. Viac drobných chýb môže súčtom prerásť do hrubej chyby alebo až do nesplnenia cviku.

Drobné chyby sú bodovo zaradené do intervalu známok "veľmi dobrá" a "dobrá".

V prípade agresivity alebo bojzlivosti psa ZT musí byť rozhodcom odvolaný zo skúšky. Body, ktoré doteraz dosiahol, sa mu do potvrdení o vykonanej skúške, do súpisky a do pracovnej knižky nezapisujú. Do týchto dokumentov sa zapíše len dátum konania skúšky, výcviková značka a text „diskvalifikovaný –agresívny“ alebo „diskvalifikovaný - bojzlivý“.

Tabuľka pre vyhodnocovanie chýb

Názov cviku	Nesplnenie cviku - nedostatočne (strata 6,5 - 10 bodov)	Hrubá chyba - chybné (strata 3,5 - 6 bodov) - uspokojivo (strata 2,5 - 3 bodov)	Drobná chyba - dobre (strata 1,5 - 2 bodov) - veľmi dobre (strata 0,5 - 1 bodu)
Ovládateľnosť na vôdzke a na voľno	bojazlivosť, neistota, napadnutie osoby	predbiehanie, zaostávanie, odbiehanie do strán počas celého vedenia, prekážanie psodovovi v pohybe, silné ovplyvňovanie psa vôdzkou	opakovanie povelu, nepresné predsadnutie,
Privolanie psa zo zaujatia	nesplnenie cviku na tretí povel	pomalý nepriamy príchod, privolanie na druhý alebo tretí povel	nepresné usadnutie psa
Aport voľný	nevykonanie cviku aspoň na tretí povel	vyrážanie, hranie, silné prehrýzanie, púšťanie aportu bez povelu, nepriamy návrat, viac ako jeden povel	slabšie prehrýzanie, nepúšťa na povel, nepresnosti pri predsadnutí
Štekánie na povel	neštekánie aspoň na tretí povel (trikrát za sebou)	zmena základnej polohy, jednotlivé nevýrazné štekánie	malá zmena polohy
Kladina nízka	neprekonanie kladiny obidvomi smermi, zoskok, pád z kladiny pri výstupe, chôdzi alebo zostupe	bojazlivosť, neistota, neprekonanie prekážky jedným smerom (chybné)	nadmerné rýchle alebo pomalé prekonávanie, zoskok v dolnej polovici pri zostupe, nepresnosť pri predsadnutí
Kladina vysoká 2 m	fyzická pomoc zo strany psodova	pád alebo zoskok z hornej polovice rebríka pri zostupe	chôdza po postrániach, prepádávanie
Šplh 180 cm (typu "A")	neprekonanie prekážky obidvomi smermi	viac ako jeden povel, neprekonanie prekážky jedným smerom (chybné)	vyrážanie, nepresnosti pri predsadnutí
Skok ďaleký 150 cm	neprekonanie prekážky, skok do strany	nečisté prekonanie, dotyk v druhej polovici prekážky	vyrážanie, nezaujatie polohy na konci (stoj),
Plazenie cez rúru 3 m	neprekonanie prekážky	pomalé, váhavé prekonanie,	vyrážanie, nezaujatie polohy na konci
Vodorovný rebrík	neprekonanie prekážky	neistota, bojazlivosť, chodenie po bočniciach, zoskok na konci, časté prepádávanie na priečkach	nedojsenie psa až na poslednú priečku, prepadnutie na priečkach
Pohyblivá kladina na sudoch	neprekonanie prekážky	nezastavenie do polovice prekážky, zoskok, spadnutie v druhej polovici prekážky (chybné)	zastavenie až v druhej polovici prekážky, vyrážanie, predbiehanie psodova psom
Preklápací prekážka	neprekonanie prekážky	nezastavenie po preklopení, neistota počas celého prekonávania	príliš pomalé preklopenie, vyrážanie, nepočkanie na príchod psodova - skôr vyrazenie
Vysielanie na cieľ	nevykonanie cviku na dva povel	nevyskočenie na cieľ, neprídenie pri privolaní na dva povel (chybné), nezotrvanie na cieľi do ďalšieho povelu, nepriame vysielanie k cieľu a nepriamy príchod	nepresné predsadnutie, drobné váhanie pri vyskočení na cieľ, dva povel na vysielanie potom cvik v poriadku,
Polohovanie psa pri nohe	nevykonanie všetkých troch polôh	nevykonanie niektorej z polôh	malá zmena, nepresná poloha
Prechod cez nepríjemný materiál	nevykonanie cviku, bojazlivosť	prechod na viac povelov psodova, neistota psa, snaha psa vyhnúť sa nepríjemnému materiálu	nedosadnutie pri zastavení, nepresnosti pri vedení
Kontakt s cudzími osobami	agresivita, bojazlivosť psa, nevykonanie cviku, vyskočenie z náruče psodova	vyskočenie z náruče pomocníka (chybné)	nepokoj psa pri zdvíhaní a nesení (metanie sa),
Doprava na otvorenom dopravnom prostriedku	nezvládnuť nekľud počas jazdy, bojazlivosť psa z auta, nechť nastúpiť	nezvládnuť nekľud počas celej jazdy, metanie psa, štekánie (chybné)	nekľud psa pri prevoze (psodov nekľud zvládne)
Chodenie psa v stope	nesplnenie cviku	neustále povzbudzovanie psa, stále zaostávanie	zaostávanie psa, viac povelov psodova
Priame označenie osoby na 30 m	nesplnenie cviku, agresivita psa, bojazlivosť	nevýrazné štekánie, nepriamy príchod k osobe, dorážanie do osoby, odbehnutie od osoby	prerušované štekánie, obzeranie sa na psodova, odbiehanie od osoby max. jeden krát)
Dlhodobé odloženie s rušivými vplyvmi	opustenie miesta viac ako 2 m, povel k zotrvaní na mieste, bojazlivosť na rušivé vplyvy	častočné opustenie miesta do 2 m	zmena polohy, štekánie a iné

4.2 Stopa

Hodnotenie činnosti psa na stope:

- uvedenie na stopu, nájdenie nášľapu, nájdenie predmetu na nášľape
- práca psa na úsekoch
- práca psa na lomoch
- práca psa pri označovaní a aportovaní predmetov
- práca psa pri označovaní pomocníka

Hodnotenie nesmie zahŕňať len bodové straty pri nepresnostiach, ale musí byť odrazom aj celkového dojmu rozhodcu z práce psa na stope.

Čas určený na vypracovanie stopy sa začína merať od vypustenia psa do priestoru stopy (na nášľap). Toto ustanovenie neplatí pri vyhľadani nášľapu na úsečke alebo predmetu v štvorci. V tomto prípade je stanovený samostatný čas na vyhľadanie nášľapu resp. predmetu a čas na vypracovanie stopy sa začína počítať až po nájdení nášľapu resp. predmetu.

Stopa musí byť položená tak, aby úseky boli vzdialené od seba minimálne 20 m. Vzdialenosť medzi dvomi inými stopami musí byť väčšia ako 30 m.

Hlavné ciele stopovania psa:

- zachytenie stopy, nájdenie nášľapu alebo predmetu na nášľape

- presné a intenzívne sledovanie stopy s nízkym nosom (rýchlosť, ktorá nie je na úkor presnosti nie je prekážkou, naopak pri záchranárskej činnosti skôr výhodou)
- presné a presvedčivé označenie predmetov (predmet pri označovaní by mal mať pes medzi labami)
- presvedčivé, výrazné a hlasné označenie osoby

4.2.1 Uvedenie na stopu, nájdenie nášľapu, nájdenie predmetu na nášľape

Pri uvádzaní na stopu psovod vydáva psovi „HLADAJ-STOPA“. Pes musí zotrvať krátku dobu na nášľape, aby dostatočne načuchal pach pomocníka. Rýchle vyrážanie psa bez toho, aby stihol načuchat pach pomocníka na nášľape je chybou. Za uvedenie na stopu sa považuje okrem samostatného načuchania na nášľape aj vyjdenie psa do smeru stopy na vzdialenosť 10 – 15 m. Po vyjdení psa z nášľapu psovod čaká, až kým sa nenapne stopovacia vôdzka (alebo pri práci na voľno na vzdialenosť 10 – 15 m). Potom zdvihne pravú ruku a nasleduje psa. Psovod môže zotrvať na nášľape a pokúšať sa navádzať psa maximálne 5 min. potom bude odvolaný zo stopy.

Vyhľadanie nášľapu vykonáva pes na povel psovoda „HLADAJ-STOPA“. Psovod navádza psa po úsečke a môže ho povzbudzovať ďalšími povelmi „HLADAJ-STOPA“. Pes má na vyhľadanie nášľapu 3 minúty. Po nájdení nášľapu pes načuchá pach pomocníka a samostatne pokračuje v sledovaní stopy. Po vyjdení psa z nášľapu psovod čaká, až kým sa nenapne stopovacia vôdzka (alebo pri práci na voľno na vzdialenosť 10 – 15 m). Potom zdvihne pravú ruku a nasleduje psa.

Vyhľadanie predmetu vykonáva pes na povel psovoda „HLADAJ-STOPA“. Psovod navádza psa ľubovoľne v štvorci, ako uzná za vhodné a môže ho povzbudzovať ďalšími povelmi „HLADAJ-STOPA“. Psovod nesmie psovi pomáhať pri označovaní predmetu ani ho k nemu navádzať, pokiaľ ho zbadá skôr ako pes. V takomto prípade z predmet mu nebudú pridelené žiadne body. Pes keď nájde predmet musí ho označiť (v ľahu, v sede, v stoji, apertovaním, tak ako to psovod nahlási rozhodcovi pred začatím stopy). Psovod zdvihne predmet v pravej ruke do výšky a ukáže ho rozhodcovi. Na pokyn rozhodcu pokračuje v stope povelom. Psovod navádza psa po úsečke a môže ho povzbudzovať ďalšími povelmi „HLADAJ-STOPA“. Po vyjdení psa z nášľapu čaká psovod až kým sa nenapne stopovacia vôdzka (alebo pri práci na voľno na vzdialenosť 10 – 15 m). Potom zdvihne pravú ruku a nasleduje psa.

Názov cviku	Nesplnenie cviku - nedostatočne (strata 65 -100 % bodov)	Hrubá chyba - chybné (strata 31 - 64 % bodov) - uspokojivo (strata 21 - 30 % bodov)	Drobná chyba - dobre (strata 11 - 20 % bodov) - veľmi dobre (strata 5 -10 % bodov)
uvedenie na stopu	nenájdenie stopy, nezujem o stopu, prekročenie času 5 min. na uvedenie na stopu	malý záujem o nášľap, dlhodobé motanie sa na nášľape dlhšie ako 3 min., rýchle a nepresné vyrazenie psa bez načuchania na nášľape (uspokojivo)	viacnásobné načuchávanie psa na nášľape, vracanie sa k nášľapu (max. 1 x), nepresné vyjdenie z nášľapu
Vyhľadanie nášľapu	nenájdenie nášľapu, nezujem o stopu, prekročenie času 3 min. na vyhľadanie nášľapu	malý záujem o nášľap, dlhodobé motanie sa na nášľape dlhšie ako 2 min., rýchle a nepresné vyrazenie psa bez načuchania na nášľape (uspokojivo)	viacnásobné načuchávanie psa na nášľape, vracanie sa k nášľapu (max. 1 x), nepresné vyjdenie z nášľapu
Vyhľadanie predmetu	nenájdenie predmetu, nezujem o stopu, prekročenie času 3 min. na vyhľadanie predmetu	malý záujem o vyhľadávanie predmetu, označenie predmetu v inej polohe ako bolo nahlásené	nepresné vyjdenie z nášľapu, nepresné označenie predmetu, neochotné označenie predmetu, nepresné apertovanie predmetu

4.2.2 Práca psa na úsekoch

Pes musí stopu sledovať presne, intenzívne, samostatne a s nízkym nosom. Rýchly postup psa pri stopovaní nie je prekážkou, pokiaľ to nemá vplyv na presnosť stopovania. Naopak príliš pomalý postup psa, je pre záchranársku prax prekážkou a je hrubou chybou. Nie je dobré, keď bez príčiny pes mení rytmus postupu. Zmenu rytmu postupu nemožno považovať za chybu, keď k nej dochádza vplyvom zmeny charakteru terénu alebo poveternostných podmienok počas stopy. Pravidelný rytmus psa na stope a intenzita stopovanie ukazujú na prepracovanosť na stope.

Názov cviku	Nesplnenie cviku - nedostatočne (strata 65 -100 % bodov)	Hrubá chyba - chybné (strata 31 - 64 % bodov) - uspokojivo (strata 21 - 30 % bodov)	Drobná chyba - dobre (strata 11 - 20 % bodov) - veľmi dobre (strata 5 -10 % bodov)
práca na úsekoch	vyjdenie psa zo stopy na viac ako 20 m, viacnásobné overovanie psa na úseku, prekročenie časového limitu na vypracovanie stopy, tretie ovplyvňovanie psa (upozornenie)	viacnásobné overovanie na úseku, nepresné revírované sledovanie stopy (3 - 5 m počas väčšej časti úseku), príliš pomalé tempo postupu, vyšší nos počas väčšiny úseku, lovenie hľadavcov, hrabanie na stope, druhé ovplyvňovanie psa (upozornenie)	mierne a nie časté overenia (1 – 3m), občasný vyšší nos, neodôvodnená zmena rytmu postupu, veľké množstvo povelov psovoda, používanie nepredpísaných povelov, prvé ovplyvňovanie psa (upozornenie)

4.2.3 Práca psa na lomoch

Práca psa na lomoch je presvedčivé a samostatné určenie ďalšieho smeru stopy. Musí byť vykonané bez zbytočného otáčania sa, vracaní sa, overovania atď. Psovod ani pri tejto práci nesmie psa ovplyvňovať, navádzať ho do smeru ďalšieho úseku, pridržovať ho, ale musí stále nasledovať psa pri sledovaní stopy, aj napriek tomu, že možno vie, že smer ďalšieho úseku je inde. Rozhodca je povinný psovoda na jeho správanie upozorniť a na tretie upozornenie ukončiť prácu ZT.

Názov cviku	Nesplnenie cviku	Hrubá chyba	Drobná chyba
	- nedostatočne (strata 65 -100 % bodov)	- chybne (strata 31 - 64 % bodov) - uspokojivo (strata 21 - 30 % bodov)	- dobre (strata 11 - 20 % bodov) - veľmi dobre (strata 5 -10 % bodov)
práca na lomoch	vyjdenie psa zo stopy na viac ako 20 m, prekročenie časového limitu na vypracovanie stopy, tretie ovplyvňovanie psa (upozornenie)	viacnásobné overovanie na lome, na viac ako 5 – 10 m , príliš pomalé tempo postupu a slabý záujem na lome , vyšší nos, lovenie hľadavcov na lome, hrabanie na lome, druhé ovplyvňovanie psa (upozornenie)	mierné a nie časté overenia na 1 – 5 m občasny vyšší nos pri hľadaní lomu, neodôvodnená zmena rytmu postupu, veľké množstvo povelov psovoda, používanie nepredpísaných povelov, prvé ovplyvňovanie psa (upozornenie)

4.2.4 Práca psa pri označovaní a aportovaní predmetov

Pre hodnotenie je dôležitý spôsob, ktorý psovod oznámil rozhodcovi pred stopou. Tento spôsob musí byť dodržaný počas celej stopy. Predmety sa pokladajú na jednotlivé úseky. Nie je predpísané, na ktorých úsekoch má byť aký predmet. Záleží od rozhodnutia rozhodcu, kam nariadi pomocníkovi predmety položiť. Musí však dodržať zásadu, že predmety by nemali byť položené na lomoch, alebo vo vzdialenosti menšej ako 5 metrov pred lomom.

Povolené spôsoby označovania a aportovania predmetov:

- v ľahu
- v stoji
- v sede
- aportovaním

Je nutné, aby pes, pokiaľ označuje predmety niektorou z polôh, vykonal tieto polohy presne tak, ako pri časti poslušnosti. Pokiaľ počas označovania zmení polohu, hodnotí sa to ako keby predmet označil inou polohou. Predmet musí pes označiť tak, aby, pokiaľ by sa k nemu zohol, bol pri jeho nose. Každá iná poloha predmetu voči telu psa (resp. jeho nosu) smerom k zadnej časti tela psa znamená drobnú chybu. Pokiaľ pes označí predmet tak, že ho má pod alebo za zadnou časťou tela, je to hrubá chyba. Pokiaľ pes predmety aportuje, musí predmet priniesť samostatne spôsobom, ako pri aporte v časti poslušnosť. Nájdené predmety psovod odovzdá rozhodcovi na konci stopy.

Názov cviku	Nesplnenie cviku	Hrubá chyba	Drobná chyba
	- nedostatočne (strata 65 -100 % bodov)	- chybne (strata 31 - 64 % bodov) - uspokojivo (strata 21 - 30 % bodov)	- dobre (strata 11 - 20 % bodov) - veľmi dobre (strata 5 -10 % bodov)
práca psa pri označovaní a aportovaní predmetov	neoznačenie predmetu, krátkodobé označenie predmetu a opätovné vyrazenie na stopu, povel psovoda na označenie predmetu, ovplyvnenie psa psovodom vôdzkou na označenie predmetu	označenie predmetu iným spôsobom ako nahláseným, označenie predmetu pod alebo za zadnou časťou tela psa , púšťanie hranie sa, silné prehrýzanie predmetu pri aportovaní , zmena polohy označenia počas označovania predmetu	nepresná poloha pri označení (napr. rozvalenie sa psa v ľahu), označenie predmetu pod telom psa v prednej časti tela psa, označenie predmetu mimo tela psa v prednej časti tela psa , slabé prehrýzanie aportu, neochota pri púšťaní pri aportovaní predmetu, neukázanie predmetu rozhodcovi, nezdvihnutie ruky pri označení predmetu psom,

4.2.5 Práca psa pri označovaní pomocníka

Pri označovaní pomocníka je treba vziať do úvahy, že je to vyvrcholenie stopy a hlavná úloha záchranárskeho psa. Výsledný efekt by mal preto podľa toho vyzeráť. Pes musí nájdenú osobu vystaviť jednou z polôh (v ľahu, v sede, v stoji) a musí intenzívne štekať. Počas vyštekávania môže pes pobehovať pri osobe, nie však ju obiehať (krúžiť okolo nej). Pes musí začať štekať do 10 sekúnd od vystavenia. V takom prípade získa známku "výborne". Každé 2 sekundy navyše znamenajú zníženie známky o jeden stupeň. Psovod nesmie psa nabádať na štekanie, ani inak mu pomáhať povelmi, posunkami, stopovacou vôdzkou, inak mu za cvik označenie pomocníka nebudú pridelené žiadne body. Pokiaľ pes neoznačí pomocníka vyštekáním do 16 sekúnd, ale bude ho len vystavovať, získa známku za označenie pomocníka "uspokojivá".

Pes nesmie pomocníka napadnúť, pohrýzť, trhať z neho oblečenie, inak bude ZT diskvalifikovaný. Náhodný dotyk psa, ktorý môže súvisieť s rovnováhou psa a následným buchnutím do pomocníka, nie je postihovaný bodovou stratou.

Názov cviku	Nesplnenie cviku - nedostatočne (strata 65 -100 % bodov)	Hrubá chyba - chybne (strata 31 - 64 % bodov) - uspokojivo (strata 21 - 30 % bodov)	Drobná chyba - dobre (strata 11 - 20 % bodov) - veľmi dobre (strata 5 -10 % bodov)
práca psa pri označovaní pomocníka	neoznačenie pomocníka, nezájem o pomocníka - viacnásobný odchod od pomocníka (viac ako 2 krát na 2 metre), agresivita psa voči pomocníkovi - diskvalifikácia, pomoc psovoda psovi na označenie osoby	označenie pomocníka vystavením, označenie pomocníka po druhom odbehnutí na viac ako 2 metre, obiehanie okolo osoby a štekacie	označenie pomocníka nevýrazným štekaním , štekacie menej ako 3 krát, zmena polohy vystavenia, pobežovanie pri osobe a štekacie (napr. od hlavy k nohám),

4.3 Špeciálna práca

Špeciálna práca je najdôležitejšia časť skúšky, ktorá má za cieľ preveriť pripravenosť ZT v situáciách, ktoré sa podobajú na reálne situácie na nasadenie do ostrej akcie. Z toho dôvodu je kladený veľký dôraz na vyhľadanie a nájdenie osôb, kde ZT môže splniť skúšku len v prípade, že nájde všetky nezvestné osoby. Okrem nájdenia a označenia osôb je potrebné si všimnúť aj intenzitu a ovládateľnosť psa, súhrn ZT pri hľadaní, klud psa pri vyprostovaní, prácu psovoda pri hľadaní, nájdenie a označovanie predmetov v lavíne. Na druhej strane pri práci vo vode je najdôležitejšia chuť psa prinášať predmety z vody, prinášať záchranné lano osobám, ktoré sú na vode v núdzi, priťahovať člny, surfy, záchranné koleso s osobu, aktívne a pasívne topiace sa osoby.

Špeciálne práce:

- vyhľadávanie v ruinách
- vyhľadávanie na ploche
- vyhľadávanie v lavíne
- špeciálne práce vo vode

4.3.1 Vyhľadávanie v ruinách

Vyhľadávanie v ruinách je špeciálna práca zameraná na vyhľadanie, označenie a vyprostovanie všetkých zasypaných osôb v priestore, ktorá sa čo najviac podobá zbúranej budove.

Hodnotenie činnosti ZT pri vyhľadávaní:

- vyhľadanie zavalenej osoby v ruinách
- označenie zavalenej osoby v ruinách
- intenzita práce a ovládateľnosť psa
- súhra záchranárskeho tímu a klud psa pri vyprostovaní

4.3.1.1 Vyhľadanie zavalenej osoby v ruinách

Pes, resp. ZT musí systematicky prehľadať celý určený priestor. Psovod postupuje spoločne so psom, alebo zostáva stáť na východnom bode (spravidla pri vstupe do priestoru). V prípade, že psovod postupuje so psom môže mu vydávať povely na prehľadanie priestoru „REVÍR-HĽADAJ“. V prípade, že si psovod zvolí zotrvanie na východnom bode, môže psa z východzieho bodu podporovať povelmi „REVÍR-HĽADAJ“. Čím menej povelov psovod vydáva pre psa, tým je práca hodnotnejšia a ukazuje na kvalitnú prepracovanosť a samostatnosť psa pri vyhľadávaní. Pes pri prehľadávaní by mal dať jasne psovodovi najavo prítomnosť zavalenej osoby už svojim správaním v blízkosti nálezku a mal by sa postupným načuchávaním prepracovať až k blízkosti nálezku. Pes musí nález vystaviť niektorou z polôh (v ľahu, v sede, v stojí) mal by začať štekať, hrabať, štekať a hrabať súčasne, alebo oznámiť psovodovi nález „nálezku“ **alebo dovádzaním**.

Názov cviku	Nesplnenie cviku	Hrubá chyba	Drobná chyba
	- nedostatočne (strata 65 -100 % bodov)	- chybné (strata 31 - 64 % bodov) - uspokojivo (strata 21 - 30 % bodov)	- dobre (strata 11 - 20 % bodov) - veľmi dobre (strata 5 -10 % bodov)
vyhľadanie zavalenej osoby v ruinách	nenájdenie osoby, napadnutie osoby - diskvalifikácia, označenie falošného nálezku, viac ako tri krát odbehnutie od nálezku na vzdialenosť väčšiu ako 3 m, viac ako jedno prehľadanie priestoru,	dva krát odbehnutie psa od nálezku na vzdialenosť väčšiu ako 3 m, vážne problémy pri identifikovaní miesta nálezku	jeden krát odbehnutie na vzdialenosť väčšiu ako 3 m, drobné problémy pri identifikovaní miesta nálezku

4.3.1.2 Označenie zavalenej osoby v ruinách

Pes musí nález označiť spôsobom, ktorý je povolený NSPZT SR a tento spôsob psovod oznámi rozhodcovi v hlásení pred začiatkom práce. Pes by mal nález označiť v priestore do 3 m od nálezku. Psovod oznámi nález rozhodcovi zdvihnutím pravej ruky a spôsobom "Pes označuje zavalenú osobu". Až po tomto označení nálezku psovodom, rozhodca berie na vedomie, že tam je zavalená osoba a dáva pokyn na vyprostovanie.

Názov cviku	Nesplnenie cviku	Hrubá chyba	Drobná chyba
	- nedostatočne (strata 65 -100 % bodov)	- chybné (strata 31 - 64 % bodov) - uspokojivo (strata 21 - 30 % bodov)	- dobre (strata 11 - 20 % bodov) - veľmi dobre (strata 5 -10 % bodov)
označenie zavalenej osoby v ruinách	nenájdenie osoby a neoznačenie osoby, napadnutie osoby - diskvalifikácia, označenie falošného nálezku, tri krát odbehnutie od nálezku na vzdialenosť	neštekánie resp. nehrabanie psa len vystavovanie - psovod označí nález (chybné), slabé, nevýrazné štekanie max. dvakrát resp. hrabanie (uspokojivo), strata orientácie psa pri doprovoze psa k nálezku	prerušovanie štekanie či hrabanie, nepriamy príchod k psovodovi a nepriamy doprovod k nálezku (označenie nálezku), jeden krát odbehnutie na vzdialenosť

	väčšiu ako 3 m, viac ako jedno prehľadávanie priestoru,	(označenie nálezkou), dva krát odbehnutie na vzdialenosť väčšiu ako 3 m a potom zotrvanie pri náleze s výrazným označením (uspokojivo)	väčšiu ako 3 m a potom zotrvanie pri náleze s výrazným označením,
--	---	--	---

4.3.1.3 Intenzita práce a ovládateľnosť psa

Pes pri prehľadávaní terénu by mal hľadať intenzívne, neúnavne, s veľkou chuťou a mal by byť výborne ovládateľný vo všetkých vzniknutých situáciách.

Názov cviku	Nesplnenie cviku	Hrubá chyba	Drobná chyba
	- nedostatočne (strata 65 -100 % bodov)	- chybne (strata 31 - 64 % bodov) - uspokojivo (strata 21 - 30 % bodov)	- dobre (strata 11 - 20 % bodov) - veľmi dobre (strata 5 -10 % bodov)
intenzita práce a ovládateľnosť psa	nechuť hľadať, postavenie , uľahnutie na mieste neustále povzbudzovanie psa do práce ktoré vedie k nenájdeniu osoby, nereagovanie na tri povelov psovoda pri privolaní	nechuť hľadať, postavenie , uľahnutie na mieste neustále povzbudzovanie psa do práce ktoré nakoniec vedie k nájdeniu osoby, slabá ovládateľnosť, používanie veľa povelov zo strany psovoda	občasné prestávky psa, slabšia kondícia, klesajúca intenzita hľadania, drobné problémy s ovládateľnosťou, čakanie psa na povel od psovoda, častejšie povzbudzovanie psa psovodom

4.3.1.4 Súhra záchranárskeho tímu a kľud psa pri vyprostovaní

Pod cvikom je nutné vidieť vystupovanie ZT navonok, vytvorenie dojmu funkčnej dvojice, zohranosť pri poveloch psovoda a ich plnení psom resp. prepracovanosť ostatných cvikov práce. Finálnou, veľmi dôležitou činnosťou je vyprostovanie osoby, ktorú psovod vykonáva spravidla až pri poslednej osobe a pes pri tejto činnosti musí byť pokojný, nesmie zavádzať, skákať na osobu atď.

Názov cviku	Nesplnenie cviku	Hrubá chyba	Drobná chyba
	- nedostatočne (strata 65 -100 % bodov)	- chybne (strata 31 - 64 % bodov) - uspokojivo (strata 21 - 30 % bodov)	- dobre (strata 11 - 20 % bodov) - veľmi dobre (strata 5 -10 % bodov)
súhra ZT a kľud psa pri vyprostovaní	nesplnenie predchádzajúcich cvikov príčinou čo ho je neprecvičenosť práce, napadnutie osoby, člena záchrannej čaty, psovoda, rozhodcu	veľmi slabá zohratosť tímu, nedocvičenosť cvikov, ktorého následkom sú cviky na úrovni známky "chybne alebo uspokojivo"	drobné nedostatky v súhre – predošlé cviky na úrovni "dobre alebo veľmi dobre", pobíhanie psa a občasné obťažovanie psovoda pri vyprostovaní

4.3.2 Vyhľadávanie na ploche

Vyhľadávanie na ploche je špeciálna práca zameraná na vyhľadanie, označenie a vyprostenie všetkých nezvestných osôb v priestore (les, husté krovie, iný hustý porast, atď.).

Hodnotenia činnosti ZT pri vyhľadávaní:

- vyhľadanie osoby
- označenie osoby
- intenzita práce a ovládateľnosť psa
- súhra záchranárskeho tímu

4.3.2.1 Vyhľadanie nezvestnej osoby

Pes, resp. ZT musí systematicky prehľadať celý určený priestor. Psovod postupuje spoločne so psom po vopred určenej trase, ale musí zabezpečiť, aby pes prehľadal priestor samostatne. Túto trasu psovod oznámi v hlásení rozhodcovi na začiatku práce. Pri prehľadávaní terénu psom môže psovod psovi vydávať povelov na prehľadávanie priestoru „REVÍR-HĽADAJ“. Čím menej povelov psovod vydáva pre psa, tým je práca hodnotnejšia a ukazuje na kvalitnú prepracovanosť a samostatnosť psa pri vyhľadávaní. Pes sa musí pri prehľadávaní orientovať nosom a osobu nájsť. Pes musí nález vystaviť niektorou z polôh (v ľahu, v sede, v stoj) mal by začať štekať, alebo oznámiť psovodovi nález „nálezkou“.

Názov cviku	Nesplnenie cviku	Hrubá chyba	Drobná chyba
	- nedostatočne (strata 65 -100 % bodov)	- chybne (strata 31 - 64 % bodov) - uspokojivo (strata 21 - 30 % bodov)	- dobre (strata 11 - 20 % bodov) - veľmi dobre (strata 5 -10 % bodov)
vyhľadanie nezvestnej osoby	nenájdenie osoby, napadnutie osoby - diskvalifikácia, označenie falošného nálezu, viac ako tri krát odbehnutie od nálezu na vzdialenosť väčšiu ako 3 m, viac ako jedno prehľadávanie priestoru,	dva krát odbehnutie psa od nálezu na vzdialenosť väčšiu ako 3 m, vážne problémy pri identifikovaní miesta nálezu	jeden krát odbehnutie na vzdialenosť väčšiu ako 3 m, drobné problémy pri identifikovaní miesta nálezu

4.3.2.2 Označenie nezvestnej osoby

Pes musí nález označiť spôsobom, ktorý je povolený NSPZT SR a tento spôsob psovod oznámi rozhodcovi v hlásení pred začiatkom práce. Pes by mal nález označiť v priestore do 3 m od nálezu. Psovod oznámi nález rozhodcovi zdvihnutím pravej ruky a spôsobom "Pes označuje nezvestnú osobu". Až po tomto označení nálezu psovodom rozhodca berie na vedomie, že tam je nezvestná osoba a dáva pokyn na vyprostenie resp. zdvihnutie.

Názov cviku	Nesplnenie cviku	Hrubá chyba	Drobná chyba
	- nedostatočne (strata 65 -100 % bodov)	- chybne (strata 31 - 64 % bodov) - uspokojivo (strata 21 - 30 % bodov)	- dobre (strata 11 - 20 % bodov) - veľmi dobre (strata 5 -10 % bodov)
označenie nezvestnej osoby	nenájdenie osoby a neoznačenie osoby, napadnutie osoby - diskvalifikácia, označenie falošného nálezu, tri krát odbehnutie od nálezu na vzdialenosť väčšiu ako 3 m, viac ako jedno prehľadávanie priestoru,	neštekание psa len vystavovanie - psovod označí nález (chybne), slabé, nevýrazné štekание max. dvakrát (uspokojivo), strata orientácie psa pri doprovode psa k nálezu (označenie nálezkou), dva krát odbehnutie na vzdialenosť väčšiu ako 3 m a potom zotrvanie pri náleze s výrazným označením (uspokojivo)	prerušovanie štekание, nepriamy príchod k psovodovi a nepriamy doprovod k nálezu (označenie nálezkou), jeden krát odbehnutie na vzdialenosť väčšiu ako 3 m a potom zotrvanie pri náleze s výrazným označením,

4.3.2.3 Intenzita práce a ovládateľnosť psa

Pes pri prehľadávaní terénu by mal hľadať intenzívne, neúnavne, s veľkou chuťou a mal by byť výborne ovládateľný vo všetkých vzniknutých situáciách.

Názov cviku	Nesplnenie cviku	Hrubá chyba	Drobná chyba
	- nedostatočne (strata 65 -100 % bodov)	- chybne (strata 31 - 64 % bodov) - uspokojivo (strata 21 - 30 % bodov)	- dobre (strata 11 - 20 % bodov) - veľmi dobre (strata 5 -10 % bodov)
intenzita práce a ovládateľnosť psa	nechuť hľadať, postavenie , uľahnutie na mieste neustále povzbudzovanie psa do práce ktoré vedie k nenájdeniu osoby, nereagovanie na tri povely psovoda pri privolaní	nechuť hľadať, postavenie , uľahnutie na mieste neustále povzbudzovanie psa do práce ktoré nakoniec vedie k nájdeniu osoby, slabá ovládateľnosť, používanie veľa povelov zo strany psovoda	občasné prestávky psa, slabšia kondícia, klesajúca intenzita hľadania, drobné problémy s ovládateľnosťou, čakanie psa na povel od psovoda, častejšie povzbudzovanie psa psovodom

4.3.2.4 Súhra záchranárskeho tímu

Pod cvikom je nutné vidieť vystupovanie ZT navonok, vytvorenie dojmu funkčnej dvojice, zohranosť pri poveloch psovoda a ich plnení psom resp. prepracovanosť ostatných cvikov práce.

Názov cviku	Nesplnenie cviku	Hrubá chyba	Drobná chyba
	- nedostatočne (strata 65 -100 % bodov)	- chybne (strata 31 - 64 % bodov) - uspokojivo (strata 21 - 30 % bodov)	- dobre (strata 11 - 20 % bodov) - veľmi dobre (strata 5 -10 % bodov)
Súhra záchranárskeho tímu	nesplnenie predchádzajúcich cvikov príčinou čo ho je neprecvičenosť práce, napadnutie osoby, člena záchrannej čaty, psovoda, rozhodcu	veľmi slabá zohratosť tímu, nedocvičenosť cvikov, ktorého následkom sú cviky na úrovni známky "chybne alebo uspokojivo"	drobné nedostatky v súhre – predošlé cviky na úrovni "dobre alebo veľmi dobre",

4.3.3 Vyhľadávanie v lavíne

Vyhľadávanie v lavíne je špeciálna práca zameraná na vyhľadanie, označenie a vyprostenie všetkých nezvestných osôb a vyhľadanie a označenie všetkých predmetov v priestore lavíny (lavínového poľa na svahu, v časti lesného porastu, atď.).

Hodnotenie činnosti ZT pri vyhľadávaní:

- vyhľadanie snehom zavalenej osoby
- označenie snehom zavalenej osoby
- nájdenie a označenie predmetu
- intenzita práce a ovládateľnosť psa
- práca psovoda pri vyhľadávaní
- súhra záchranárskeho tímu a kľud psa pri vyprošťovaní

4.3.3.1 Vyhľadanie snehom zavalenej osoby

Pes, resp. ZT musí systematicky prehľadať celý určený priestor. Psovod postupuje spoločne so psom po vopred určenej trase, ale musí zabezpečiť, aby pes prehľadával priestor samostatne. Túto trasu psovod oznámi v hlásení rozhodcovi na začiatku práce. Pri prehľadávaní terénu psom môže psovod psovi vydávať povely na prehľadávanie priestoru „REVÍR-HĽADAJ“. Čím menej povelov psovod vydáva pre psa, tým je práca hodnotnejšia a ukazuje na kvalitnú prepracovanosť a samostatnosť psa pri vyhľadávaní. Pes sa musí pri prehľadávaní orientovať nosom a osobu a predmety nájsť.

Názov cviku	Nesplnenie cviku	Hrubá chyba	Drobná chyba
	- nedostatočne (strata 65 -100 % bodov)	- chybne (strata 31 - 64 % bodov) - uspokojivo (strata 21 - 30 % bodov)	- dobre (strata 11 - 20 % bodov) - veľmi dobre (strata 5 -10 % bodov)
vyhľadanie snehom zavalenej osoby	nenájdenie osoby, napadnutie osoby - diskvalifikácia, označenie falošného nálezu, viac ako tri krát odbehnutie od nálezu na vzdialenosť väčšiu ako 3 m, viac ako jedno prehľadávanie priestoru,	dva krát odbehnutie psa od nálezu na vzdialenosť väčšiu ako 3 m, vážne problémy pri identifikovaní miesta nálezu	jeden krát odbehnutie na vzdialenosť väčšiu ako 3 m, drobné problémy pri identifikovaní miesta nálezu

4.3.3.2 Označenie snehom zavalenej osoby

Pes musí nález označiť spôsobom, ktorý je povolený NSPZT SR a tento spôsob psovod oznámi rozhodcovi v hlásení pred začiatkom práce. Pes by mal nález označiť v priestore do 3 m od nálezu. Psovod oznámi nález rozhodcovi zdvihnutím pravej ruky a spôsobom "Pes označuje zavalenú osobu". Až po tomto označení nálezu psovodom rozhodca berie na vedomie, že tam je nezvestná osoba a dáva pokyn na vyprostenie resp. zdvihnutie.

Názov cviku	Nesplnenie cviku	Hrubá chyba	Drobná chyba
	- nedostatočne (strata 65 -100 % bodov)	- chybne (strata 31 - 64 % bodov) - uspokojivo (strata 21 - 30 % bodov)	- dobre (strata 11 - 20 % bodov) - veľmi dobre (strata 5 -10 % bodov)
Označenie snehom zavalenej osoby	nenájdenie osoby a neoznačenie osoby, napadnutie osoby - diskvalifikácia, označenie falošného nálezu, tri krát odbehnutie od nálezu na vzdialenosť väčšiu ako 3 m, viac ako jedno prehľadávanie priestoru,	neštekánie a nehrahanie psa len vystavovanie - psovod označí nález (uspokojivo), slabé, nevýrazné štekánie max. dvakrát a slabé nevýrazné hrabanie (uspokojivo), dva krát odbehnutie na vzdialenosť väčšiu ako 3 m a potom zotrvanie pri náleze s výrazným označením (uspokojivo), samostatné hrabanie, alebo samostatné štekánie (uspokojivo)	prerušovanie štekánie či hrabanie, jeden krát odbehnutie na vzdialenosť väčšiu ako 3 m a potom zotrvanie pri náleze s výrazným označením, hrabanie s oneskoreným štekaním do 15 s (veľmi dobre), hrabanie s oneskoreným štekaním do 20 s (dobře)

4.3.3.3 Nájdenie a označenie predmetu

Pre hodnotenie je dôležitý spôsob, ktorý psovod oznámil rozhodcovi pred stopou. Povolené spôsoby označovania predmetov:

- v ľahu
- v stoji
- v sede
- štekaním
- aportovaním

Je nutné, aby pes, pokiaľ označuje predmety niektorou z polôh, vykonal tieto polohy presne tak, ako pri časti poslušnosti. Nájdené predmety psovod musí najprv označiť, na konci práce vykopat' a odovzdať rozhodcovi. Čas na vykopanie predmetu sa nezaratáva do času na prácu.

Názov cviku	Nesplnenie cviku	Hrubá chyba	Drobná chyba
	- nedostatočne (strata 65 -100 % bodov)	- chybne (strata 31 - 64 % bodov) - uspokojivo (strata 21 - 30 % bodov)	- dobre (strata 11 - 20 % bodov) - veľmi dobre (strata 5 -10 % bodov)
nájdenie a označenie predmetu	neoznačenie predmetu, krátkodobé označenie predmetu a opätovné vyrazenie na vyhľadávanie, povel psovoda na označenie predmetu, iné ovplyvnenie psa psovodom na označenie predmetu, nevykopanie predmetu, neodovzdanie predmetu rozhodcovi na konci práce	označenie predmetu iným spôsobom ako nahláseným, zmena polohy označenia počas označovania predmetu	nepresná poloha pri označení (napr. rozvalenie sa psa v ľahu, neoznačenie predmetu psovodom, nezdvihnutie ruky pri označení predmetu psom,

4.3.3.4 Intenzita práce a ovládateľnosť psa

Pes by mal pri prehľadávaní terénu hľadať intenzívne, neúnavne, s veľkou chuťou a mal by byť výborne ovládateľný vo všetkých vzniknutých situáciách.

Názov cviku	Nesplnenie cviku	Hrubá chyba	Drobná chyba
		- chybne (strata 31 - 64 % bodov)	- dobre (strata 11 - 20 % bodov)

	- nedostatočne (strata 65 -100 % bodov)	- uspokojivo (strata 21 - 30 % bodov)	- veľmi dobre (strata 5 -10 % bodov)
intenzita práce a ovládateľnosť psa	nechuť hľadať, postavenie , uľahnutie na mieste neustále povzbudzovanie psa do práce ktoré vedie k nájdeniu osoby, nereagovanie na tri povelov psovoda pri privolaní	nechuť hľadať, postavenie , uľahnutie na mieste neustále povzbudzovanie psa do práce ktoré nakoniec vedie k nájdeniu osoby, slabá ovládateľnosť, používanie veľa povelov zo strany psovoda	občasné prestávky psa, slabšia kondícia, klesajúca intenzita hľadania, drobné problémy s ovládateľnosťou, čakanie psa na povel od psovoda, častejšie povzbudzovanie psa psovodom

4.3.3.5 Práca psovoda pri vyhľadávaní

Cvik „Práca psovoda pri vyhľadávaní“ zahŕňa povelovú techniku psovoda počas vyhľadávania, splnenie všetkých NSPZT SR a týmto druhom skúšky určených povinností psovoda (úplnosť hlásenia, označenie predmetu značkou, vyhrabanie predmetu, vyprostenie osoby, atď.). Ďalším dôležitým aspektom je taktika prehľadávania, využitie prúdenia vzduchu, smeru vetra, atď.

Názov cviku	Nesplnenie cviku	Hrubá chyba	Drobná chyba
	- nedostatočne (strata 65 -100 % bodov)	- chybne (strata 31 - 64 % bodov) - uspokojivo (strata 21 - 30 % bodov)	- dobře (strata 11 - 20 % bodov) - veľmi dobre (strata 5 -10 % bodov)
práca psovoda pri vyhľadávaní	nesplnenie predchádzajúcich cvikov príčinou čo ho je neprecvičenosť práce, napadnutie osoby, člena záchranej čaty, psovoda, rozhodcu, nevyprostenie osoby, nevyhrabanie predmetu	nesplnenie niekoľkých povinností psovoda, príliš veľa povelov psovoda, ktorú vedú nie dezorientácii psa a nepomáhajú mu, nevyužitie vetra a prúdenia vzduchu, ktoré vedie k nájdeniu osoby a predmetu	drobné nedostatky v povinnostiach psovoda (napr. neoznačenie predmetu značkou, neúplnosť hlásenia, nevyužitie vetra a prúdenia vzduchu, ktoré vedie aj napriek tomu k nájdeniu osoby a predmetu

4.3.3.6 Súhra záchranárskeho tímu a kľud psa pri vyprostovaní

Pod cvikom je nutné vidieť vystupovanie ZT navonok, vytvorenie dojmu funkčnej dvojice, zohranosť pri poveloch psovoda a ich plnení psom resp. prepracovanosť ostatných cvikov práce. Finálnou veľmi dôležitou činnosťou je vyprostovanie osoby, ktoré psovod vykonáva spravidla až pri poslednej osobe a pes pri tejto činnosti musí byť pokojný, nesmie zavádzať, skákať na osobu atď.

Názov cviku	Nesplnenie cviku	Hrubá chyba	Drobná chyba
	- nedostatočne (strata 65 -100 % bodov)	- chybne (strata 31 - 64 % bodov) - uspokojivo (strata 21 - 30 % bodov)	- dobře (strata 11 - 20 % bodov) - veľmi dobre (strata 5 -10 % bodov)
Súhra ZT a kľud psa pri vyprostovaní	nesplnenie predchádzajúcich cvikov príčinou čo ho je neprecvičenosť práce, napadnutie osoby, člena záchranej čaty, psovoda, rozhodcu	veľmi slabá zohratosť tímu, nedocvičenosť cvikov, ktorého následkom sú cviky na úrovni známky "chybne alebo uspokojivo"	drobné nedostatky v súhre – predošlé cviky na úrovni "dobře alebo veľmi dobre", pobiehanie psa a občasné obťažovanie psovoda pri vyprostovaní

4.3.4 Špeciálne práce vo vode

Pri špeciálnej práci vo vode je podmienkou, aby pes a psovod boli plavci. Povinnosťou psovoda je byť vybavený záchrannou vestou a zabezpečiť psovi záchranársky postroj. Úlohou ZT pri špeciálnej práci vo vode je preveriť schopnosť psa plávať, prinášať predmety z vody na breh, či čln, prinášať lano osobám v ťažkostiach na plavidlách (surf, čln), prinášať záchrané koleso osobám v ťažkostiach vo vode, vyťahovať aktívne a pasívne topiace sa osoby.

Cviky špeciálnej práce vo vode:

- privolanie z člnu na breh
- aport z vody na breh (predmet odhodnený psovodom)
- vysielanie pre cudzí predmet plávajúci po hladine
- prinesenie záchraného kolesa topiacemu
- pritiahnutie topiaceho
- vysielanie pre stratný predmet z člnu
- prinesenie lana surfárovi, alebo k člnu
- privlečenie surfára alebo čln v ťažkostiach
- záchrana aktívne topiacej sa osoby
- záchrana pasívne ležiacej osoby na hladine

4.3.4.1 Privolanie z člnu na breh

Účelom tohto cviku je preveriť schopnosť psa plávať, jeho odhodlanosť plávať vo vode, jeho rýchlosť a štýl plávania.

Názov cviku	Nesplnenie cviku	Hrubá chyba	Drobná chyba
-------------	------------------	-------------	--------------

	- nedostatočne (strata 65 -100 % bodov)	- chybne (strata 31 - 64 % bodov) - uspokojivo (strata 21 - 30 % bodov)	- dobre (strata 11 - 20 % bodov) - veľmi dobre (strata 5 -10 % bodov)
privolanie z člnu na breh	strach z vody, nesplnenie cviku, svojvoľné dlhodobé plávanie psa vo vode – nepriamy príchod ku psodovovi na breh (krúženie vo vode, spätné plávanie k člnu, atď.), fyzická pomoc psodova psovi (psodov skočí pre psa do vody)	príliš veľké povzbudzovanie psa psodovom k plávaniu, dlhé váhanie pri vstupe do vody, zlý štýl plávania (špliechanie prednými nohami), ktorý má za následok pomalé plávanie, fyzická pomoc psodova psovi pri vyjdení na breh	drobné zaváhanie pri vstupe do vody, nepriamy príchod ku psodovovi (mierne vybočenie zo spojnice čln – psodov na brehu, nepresné predsadenie, nepresné usadenie do základného postoja, viac povelov od psodova

4.3.4.2 Aport z vody na breh (predmet odhodený psodovom)

Účelom tohto cviku je preveriť schopnosť psa aportovať predmety odhodené psodovom do vody, plávanie psa s predmetom, jeho odhodlanosť plávať vo vode, jeho rýchlosť a štýl plávania.

Názov cviku	Nesplnenie cviku	Hrubá chyba	Drobná chyba
	- nedostatočne (strata 65 -100 % bodov)	- chybne (strata 31 - 64 % bodov) - uspokojivo (strata 21 - 30 % bodov)	- dobre (strata 11 - 20 % bodov) - veľmi dobre (strata 5 -10 % bodov)
aport z vody na breh	nevykonanie cviku aspoň na tretí povel, fyzická pomoc psodova psovi pri vstupe do vody	vyrážanie, hranie, silné prehrýzanie, púšťanie aportu bez povelu, púšťanie aportu na zem pred psodovom (uspokojivo) nepriamy návrat (plávanie s predmetom hore – dole), viac ako jeden povel, zlý štýl plávania (špliechanie prednými nohami), ktorý má za následok pomalé plávanie,	slabšie prehrýzanie, nepúšťa na povel, nepresnosti pri predsadaní, nepriamy návrat najkratšou cestou

4.3.4.3 Vysielanie pre cudzí predmet plávajúci na hladine

Účelom tohto cviku je preveriť schopnosť psa aportovať cudzie predmety voľne plávajúce na hladine vody, plávanie psa s predmetom, jeho odhodlanosť plávať vo vode, jeho rýchlosť a štýl plávania.

Názov cviku	Nesplnenie cviku	Hrubá chyba	Drobná chyba
	- nedostatočne (strata 65 -100 % bodov)	- chybne (strata 31 - 64 % bodov) - uspokojivo (strata 21 - 30 % bodov)	- dobre (strata 11 - 20 % bodov) - veľmi dobre (strata 5 -10 % bodov)
vysielanie pre cudzí predmet plávajúci na hladine	nevykonanie cviku aspoň na tretí povel, fyzická pomoc psodova psovi pri vstupe do vody	neochota vliezť do vody, hranie, silné prehrýzanie, púšťanie aportu bez povelu, púšťanie aportu na zem pred psodovom (uspokojivo) nepriamy návrat (plávanie s predmetom hore – dole), viac ako jeden povel, zlý štýl plávania (špliechanie prednými nohami), ktorý má za následok pomalé plávanie,	slabšie prehrýzanie, nepúšťa na povel, nepresnosti pri predsadaní, nepriamy návrat najkratšou cestou

4.3.4.4 Prinesenie záchranného kola topiacemu

Účelom tohto cviku je preveriť schopnosť psa priniesť záchranné koleso osobe v ťažkostiach, ochotu odovzdať lano kolesa cudzej osobe, plávanie psa s lanom v tlamе, jeho odhodlanosť plávať vo vode, jeho rýchlosť a štýl plávania.

Názov cviku	Nesplnenie cviku	Hrubá chyba	Drobná chyba
	- nedostatočne (strata 65 -100 % bodov)	- chybne (strata 31 - 64 % bodov) - uspokojivo (strata 21 - 30 % bodov)	- dobre (strata 11 - 20 % bodov) - veľmi dobre (strata 5 -10 % bodov)
prinesenie záchranného kola topiacemu	nevykonanie cviku aspoň na tretí povel, fyzická pomoc psodova psovi pri vstupe do vody	neochota vliezť do vody, hranie, silné prehrýzanie, púšťanie lana počas trasy k topiacemu a opätovné uchopenie, (uspokojivo) nepriamy smer plávania k topiacemu (vracanie sa späť, opätovné nabratie smeru k topiacemu), viac ako jeden povel na vyslanie, zlý štýl plávania (špliechanie prednými nohami), ktorý má za následok pomalé plávanie,	slabšie prehrýzanie, nepúšťa lano topiacemu samostatne, neuchopenie lana na prvý povel psodova, nepriamy smer najkratšou cestou k topiacemu

4.3.4.5 Pritiahnutie topiaceho

Účelom tohto cviku je nadviazať na cvik prinesenie záchranného kola topiacemu a pritiahnúť za pomoci psa topiaceho na breh čo najkratšou trasou a čo najrýchlejšie.

Názov cviku	Nesplnenie cviku	Hrubá chyba	Drobná chyba
	- nedostatočne (strata 65 -100 % bodov)	- chybne (strata 31 - 64 % bodov) - uspokojivo (strata 21 - 30 % bodov)	- dobre (strata 11 - 20 % bodov) - veľmi dobre (strata 5 -10 % bodov)
pritiahnutie topiaceho	nevykonanie cviku aspoň na tretí povel, fyzická pomoc psodova psovi pri vstupe do vody, napadnutie osoby, skákanie na osobu a jej topenie psom	hranie, silné prehrýzanie, púšťanie lana počas trasy k brehu a opätovné uchopenie, (uspokojivo) nepriamy smer plávania k brehu (vracanie sa späť, opätovné nabratie smeru k brehu), viac ako jeden	slabšie prehrýzanie, nepriamy smer plávania k brehu (najkratšia trasa), málo intenzívne plávanie (malá snaha psa dostať topiaceho na breh) – s konečným

		povel na prívolanie, zlý štýl plávania (špliechanie prednými nohami), ktorý má za následok pomalé plávanie,	splnením cviku, malá aktivita psovoda pri vyťahovaní osoby z vody
--	--	---	---

4.3.4.6 Vysielanie pre stratený predmet z člnu

Účelom tohto cviku je preveriť schopnosť psa aportovať cudzie predmety voľne plávajúce na hladine vody, plávanie psa s predmetom, jeho odhodlanosť plávať vo vode, jeho rýchlosť a štýl plávania.

Názov cviku	Nesplnenie cviku	Hrubá chyba	Drobná chyba
	- nedostatočne (strata 65 -100 % bodov)	- chybné (strata 31 - 64 % bodov) - uspokojivo (strata 21 - 30 % bodov)	- dobre (strata 11 - 20 % bodov) - veľmi dobre (strata 5 -10 % bodov)
Vysielanie pre stratený predmet z člnu	nevykonanie cviku aspoň na tretí povel, fyzická pomoc psovoda psovi pri skoku z člna do vody	neochota a váhavosť vliezť do vody, hranie, silné prehrýzanie, púšťanie aportu bez povelu, pustenie aportu na dosah psovoda (uspokojivo) nepriamy návrat (plávanie s predmetom hore – dole), viac ako jeden povel, zlý štýl plávania (špliechanie prednými nohami), ktorý má za následok pomalé plávanie,	slabšie prehrýzanie, nepúšťa na povel, neochota psa pri nakladaní späť do člna po ukončení cviku, nepriamy návrat najkratšou cestou,

4.3.4.7 Prinesenie lana surfárovi, alebo k člnu

Účelom tohto cviku je preveriť schopnosť psa priniesť lano osobe v ťažkostiach na surfu alebo v člne, ochotu odovzdať lano kolesa cudzej osobe, plávanie psa s lanom v tlamе, jeho odhodlanosť plávať vo vode, jeho rýchlosť a štýl plávania.

Názov cviku	Nesplnenie cviku	Hrubá chyba	Drobná chyba
	- nedostatočne (strata 65 -100 % bodov)	- chybné (strata 31 - 64 % bodov) - uspokojivo (strata 21 - 30 % bodov)	- dobre (strata 11 - 20 % bodov) - veľmi dobre (strata 5 -10 % bodov)
prinesenie lana surfárovi, alebo k člnu	nevykonanie cviku aspoň na tretí povel, fyzická pomoc psovoda psovi pri vstupe do vody	neochota vliezť do vody, hranie, silné prehrýzanie, púšťanie lana počas trasy k surfu (člnu) a opätovné uchopenie, (uspokojivo) nepriamy smer plávania k surfu (člnu) (vracanie sa späť, opätovné nabratie smeru k topiacemu), viac ako jeden povel na vyslanie, zlý štýl plávania (špliechanie prednými nohami), ktorý má za následok pomalé plávanie,	slabšie prehrýzanie, nepúšťa lano osobe na surfе (v člne) samostatne, neuchopenie lana na prvý povel psovoda, nepriamy smer najkratšou cestou k surfu (člnu)

4.3.4.8 Privlečenie surfára alebo čln v ťažkostiach

Účelom tohto cviku je nadviazať na cvik prinesenie lana osobe na surfe alebo člne, pritiahnúť surf alebo čln za pomoci psa k brehu čo najkratšou trasou a čo najrýchlejšie.

Názov cviku	Nesplnenie cviku	Hrubá chyba	Drobná chyba
	- nedostatočne (strata 65 -100 % bodov)	- chybne (strata 31 - 64 % bodov) - uspokojivo (strata 21 - 30 % bodov)	- dobre (strata 11 - 20 % bodov) - veľmi dobre (strata 5 -10 % bodov)
privlečenie surfára, alebo čln v ťažkostiach	nevykonanie cviku aspoň na tretí povel, fyzická pomoc psovoda psovi pri vlezení do vody, napadnutie osoby na surfe, alebo v člne, prevrátenie surfu, alebo člnu psom	hranie, silné prehrýzanie, púšťanie lana počas trasy k brehu a opätovné uchopenie, (uspokojivo), nepriamy smer plávania k brehu (vracanie sa späť, opätovné nabratie smeru k brehu), viac ako jeden povel na privolanie, zlý štýl plávania (špliechanie prednými nohami), ktorý má za následok pomalé plávanie,	slabšie prehrýzanie, nepriamy smer plávania k brehu (najkratšia trasa), málo intenzívne plávanie (malá snaha psa dostať surf alebo čln na brehu) – s konečným splnením cviku, malá aktivita psovoda pri vyťahovaní surfu (člnu) z vody

4.3.4.9 Záchrana aktívne topiacej sa osoby

Účelom tohto cviku je pritiahnúť aktívne topiacu sa osobu za pomoci psa k brehu čo najkratšou trasou a čo najrýchlejšie.

Názov cviku	Nesplnenie cviku	Hrubá chyba	Drobná chyba
	- nedostatočne (strata 65 -100 % bodov)	- chybne (strata 31 - 64 % bodov) - uspokojivo (strata 21 - 30 % bodov)	- dobre (strata 11 - 20 % bodov) - veľmi dobre (strata 5 -10 % bodov)
záchrana aktívne topiacej sa osoby	nevykonanie cviku aspoň na tretí povel, fyzická pomoc psovoda psovi pri vlezení do vody, napadnutie osoby, skákanie na osobu a jej topenie psom	nepriamy príchod k osobe (vracanie sa k brehu, opätovné nabratie smeru k osobe), viac ako jeden povel na privolanie, zlý štýl plávania (špliechanie prednými nohami), ktorý má za následok pomalé plávanie,	nepriamy smer plávania k brehu (najkratšia trasa), málo intenzívne plávanie (malá snaha psa dostať topiaceho na brehu) – s konečným splnením cviku, malá aktivita psovoda pri vyťahovaní osoby z vody

4.3.4.10 Záchrana pasívne ležiacej osoby na hladine

Účelom tohto cviku je pritiahnúť pasívne ležiacu osobu na hladine za pomoci psa k brehu čo najkratšou trasou a čo najrýchlejšie.

Názov cviku	Nesplnenie cviku	Hrubá chyba	Drobná chyba
	- nedostatočne (strata 65 -100 % bodov)	- chybne (strata 31 - 64 % bodov) - uspokojivo (strata 21 - 30 % bodov)	- dobre (strata 11 - 20 % bodov) - veľmi dobre (strata 5 -10 % bodov)
záchrana pasívne ležiacej osoby na hladine	nevykonanie cviku aspoň na tretí povel, fyzická pomoc psovoda psovi pri vlezení do vody, napadnutie osoby, skákanie na osobu a jej topenie psom	nepriamy príchod k osobe (vracanie sa k brehu, opätovné nabratie smeru k osobe), viac ako jeden povel na privolanie, zlý štýl plávania (špliechanie prednými nohami), ktorý má za následok pomalé plávanie, púšťanie osoby psom počas trasy a opätovné uchopenie, prehrýzanie ruky osoby psom,	nepriamy smer plávania k brehu (najkratšia trasa), málo intenzívne plávanie (malá snaha psa dostať topiaceho na brehu) – s konečným splnením cviku, malá aktivita psovoda pri vyťahovaní osoby z vody

4.4 Povelová technika

4.4.1 Cviky poslušnosti

Názov cviku	Zvukové povel	Posunkové povel
Ovládateľnosť na vódkze a na voľno	1. „K NOHE“	- slabý úder ľavou rukou o ľavé stehno
Privolanie psa zo zaujatia	1. „KU MNE“ 2. „K NOHE“	- predpaženia a pripaženie ľavou rukou - slabý úder ľavou rukou o ľavé stehno
Aport voľný	1. „APORT“ alebo „PRINES“ 2. „PUSŤ“ 3. „K NOHE“	- ukázanie pravou rukou smerom k predmetu a mierne naklonenie tela dopredu - slabý úder ľavou rukou o ľavé stehno
Štekanie na povel	1. „ŠTEKAJ“	- pravá ruka ohnutá v lakti a trikrát kývnutie ukazovákom v zornom poli psa
Kladina nízka	1. „VPRED“ 2. „SPÄŤ“ 3. „K NOHE“	- ukázanie pravou rukou do smeru - slabý úder ľavou rukou o ľavé stehno
Kladina vysoká 2 m	1. „VPRED“ 2. „K NOHE“	- ukázanie pravou rukou do smeru - slabý úder ľavou rukou o ľavé stehno
Šplh 180 cm (typu "A")	1. „VPRED“ 2. „SPÄŤ“ 3. „K NOHE“	- ukázanie pravou rukou do smeru - slabý úder ľavou rukou o ľavé stehno
Skok ďaleký 150 cm	1. „VPRED“ 2. „STOJ“ 3. „K NOHE“	- ukázanie pravou rukou do smeru - pravú ruku mierne dvíhať v úrovni hlavy psa - slabý úder ľavou rukou o ľavé stehno
Plazenie cez rúru 3 m	1. „VPRED“ 2. „LAHNI“ 3. „K NOHE“	- ukázanie pravou rukou do smeru - pripažiť vzpaženú pravú ruku predkom - slabý úder ľavou rukou o ľavé stehno
Vodorovný rebrík	1. „VPRED“ 2. „K NOHE“	- ukázanie pravou rukou do smeru - slabý úder ľavou rukou o ľavé stehno
Pohyblivá kladina na sudoch	1. „VPRED“ 2. „STOJ“ 3. „K NOHE“	- ukázanie pravou rukou do smeru - slabý úder ľavou rukou o ľavé stehno
Preklápacia prekážka	1. „VPRED“ 2. „K NOHE“	- ukázanie pravou rukou do smeru - slabý úder ľavou rukou o ľavé stehno
Vysielanie na cieľ	1. „VPRED“ 2. „KU MNE“ 3. „K NOHE“	- ukázanie pravou rukou do smeru - predpaženia a pripaženie ľavou rukou - slabý úder ľavou rukou o ľavé stehno
Polohovanie psa pri nohe	1. „SADNI“ 2. „LAHNI“ 3. VSTAŇ	- slabý úder ľavou rukou na ľavé stehno - mávnutie ľavou rukou nad psom spredu dozadu - mierne pokrčenie kolien
Prechod cez nepríjemný materiál	1. „K NOHE“	- slabý úder ľavou rukou o ľavé stehno
Kontakt s cudzími osobami	1. „KU MNE“ 2. „K NOHE“	- predpaženia a pripaženie ľavou rukou - slabý úder ľavou rukou o ľavé stehno
Doprava na otvorenom dopravnom prostriedku	1. „VPRED“	- ukázanie pravou rukou do smeru
Chodenie psa v stope	1. „ZA MŇA“ 2. „K NOHE“	- ukázanie ľavou rukou za seba - slabý úder ľavou rukou o ľavé stehno
Priame označenie osoby na 30 m	1. „REVÍR-HĽADAJ „ 2. „K NOHE“	- ukázanie pravou rukou do smeru - slabý úder ľavou rukou o ľavé stehno
Dlhodobé odloženie s rušivými vplyvmi	1. „LAHNI“ 2. ZOSTAŇ 3. „K NOHE“	- mávnutie ľavou rukou nad psom spredu dozadu - slabé zatlačenie dlane pravej ruky na nos psa - slabý úder ľavou rukou o ľavé stehno

4.4.2 Špeciálne cviky

- vyhľadávanie v ruinách, na ploche, v lavíne

Názov cviku	Zvukové povely	Posunkové povely
pre celé vyhľadávanie	1. „REVÍR-HĽADAJ „ 2. „K NOHE“ 3. „KU MNE“ 4. „LAHNI“ 5. „ZOSTAŇ“ 6. „PUŠŤ“ (pri aportovaní predmetu v lavíne)	- ukázanie pravou rukou do smeru - slabý úder ľavou rukou o ľavé stehno - predpaženia a pripaženia ľavou rukou - mávnutie ľavou rukou nad psom spredu dozadu - slabé zatlačenie dlane pravej ruky na nos psa

- stopa

Názov cviku	Zvukové povely	Posunkové povely
pre celú stopu	1. „HĽADAJ-STOPA“	-

- špeciálne práce vo vode

Názov cviku	Zvukové povely	Posunkové povely
- privolanie z člna na breh	1. „ KU MNE“ 2. „K NOHE“	- predpaženia a pripaženia ľavou rukou - slabý úder ľavou rukou o ľavé stehno
- aport z vody na breh - vysielanie pre cudzí predmet plávajúci na hladine - vysielanie pre stratý predmet z člnu	1. „VPRED“ „APORT“ alebo „PRINES“ 2. „PUŠŤ“ 3. „K NOHE“	- ukázanie pravou rukou smerom k predmetu a mierne naklonenie tela dopredu - slabý úder ľavou rukou o ľavé stehno
- prinesenie záchranného kolesa topiacemu - prinesenie lana k surfárovi, alebo k člnu	1. „DRŽ“ 2. „VPRED“	- ukázanie pravou rukou do smeru
- pritiažnutie topiaceho privlečenie surfára alebo člnu	1. „SPÄŤ“	
- záchrana aktívne topiacej sa osoby - záchrana pasívne ležiacej osoby na hladine	1. „VPRED“ 2. „SPÄŤ“	- ukázanie pravou rukou do smeru

4.5 Prepočet bodov na známky

Známka	max. počet bodov 2	max počet bodov 3	max počet bodov 5	max počet bodov 7	max počet bodov 8	max počet bodov 10	max počet bodov 15	max počet bodov 20	percentá
V	2	3	5	7	8	10	15 - 14,5	20 - 19,5	100 - 95
VD	2	3	4,5	6,5	7,5	9,5 - 9,0	14 - 13,5	19 - 18	95 - 90
D	2	2,5	4	6	7,0 - 6,5	8,5 - 8,0	13 - 12	17,5 - 16	89 - 80
U	1,5	2,5 - 2,0	3,5	5,5 - 5,0	6	7,5 - 7,0	11,5-10,5	15,5 - 14	79 - 70
CH	1	1,5	3,0 - 2,0	4,5 - 2,5	5,5 - 3,0	6,5 - 4,0	10 - 5,5	13,5 - 7,5	69 - 36
N	0,5 - 0	1,0 - 0	1,5 - 0	2,0 - 0	2,5 - 0	3,5 - 0	5 - 0	7 - 0	35 - 0
Známka	max počet bodov 25	max počet bodov 30	max počet bodov 35	max počet bodov 40	max počet bodov 50	max počet bodov 60	max počet bodov 70	max počet bodov 80	percentá
V	25 - 24	30 - 29	35 - 34	40 - 38,5	50 - 48	60 - 58	70 - 67,5	80 - 77	100 - 95
VD	23,5-22,5	28,5 - 27	33,5-31,5	38 - 36	47,5 - 45	57,5 - 54	67 - 63	76,5 - 72	95 - 90
D	22 - 20	26,5 - 24	31 - 28	35,5 - 32	44,5 - 40	53,5 - 48	62,5 - 56	71,5 - 64	89 - 80
U	19,5-17,5	23,5 - 21	27,5-24,5	31,5 - 28	39,5 - 35	47,5 - 42	55,5 - 49	63,5 - 56	79 - 70
CH	17 - 9	20,5 - 11	24 - 13	27,5-14,5	34,5 - 18	41,5-21,5	48,5 - 25	55,5-21,5	69 - 36
N	8,5 - 0	10,5 - 0	12,5 - 0	14 - 0	17,5 - 0	21 - 0	24,5 - 0	21 - 0	35 - 0
Známka	max počet bodov 90	max počet bodov 100	max počet bodov 120	max počet bodov 200	max počet bodov 300	max počet bodov 500	percentá		
V	90 - 86,5	100-96	120-114,5	200 - 191	300-286	500 - 480	100 - 95		
VD	86 - 81	95,5 - 90	114-108	190-180	285-270	479,5 - 450	95 - 90		

D	80,5 - 72	89,5 - 80	107,5-96	179-160	269-240	449,5 - 400	89 - 80
U	71,5 - 63	79,5 - 70	95,5-84	159-140	239-210	399,5 - 350	79 - 70
CH	62,5 - 32	69,5 - 36	83,5-42,5	139-70	209-110	349,5 - 180	69 - 36
N	31,5 - 0	35,5 - 0	42 - 0	69-0	109-0	179,5 - 0	35 - 0

5 Záverečné ustanovenia

- i. Národný skúšobný poriadok záchranárskych tímov SR bol schválený Riadiacim výborom ZKZ SR pri SKJ dňa 12.10.2002.
- ii. Národný skúšobný poriadok záchranárskych tímov SR je platný dňom schválenia a nadobúda účinnosť 1.1.2003.
- iii. Národný skúšobný poriadok záchranárskych tímov SR je záväzný pre všetkých členov členských organizácií ZKZ SR.
- iv. Skúšky úspešne absolvované podľa Národného skúšobného poriadku záchranárskych tímov SR sú povinné uznať všetky sekcie a členské organizácie Slovenskej kynologickej jednoty, ako skúšky z výkonu záchranárskych psov.
- v. Posudzovať skúšky majú právo len riadne vyškolení rozhodcovia.
- vi. Právo vykonávať výklad a zmeny Národného skúšobného poriadku záchranárskych tímov SR a školiť rozhodcov o posudzovaní podľa Národného skúšobného poriadku záchranárskych tímov SR má výhradne Riadiaci výbor ZKZ SR a ním písomne poverené osoby.

V Bratislave 12.10.2002

Ján Pöthe
Vedúci Riadiaceho výboru ZKZ SR

Názov:	Národný skúšobný poriadok záchranárskych tímov SR
Autorský kolektív:	Ing. Milan Schvarzbacher Ján Pöthe Ing. Maroš Turek
Recenzovali:	Mgr. Miriam Babková Mgr. Iveta Potančoková
Novelizácia:	Helene Pavlíková Gičová

Združenie kynológov záchranárov SR

Čmelíková 17

821 03 Bratislava 2